Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||

کتاب : د نړۍ ولسي کيسې

ليکواله : صفيه حليم

چاپکال : 1384ل/2005م کال

چاپشمېر : (1000) ټوکه

کمپوز : د هوسۍ مجلې اداره

ډيزاين :صالح محمد صالح

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ماشوم چې کله په خبرو پیل وکړي،نو کیسې اوري، کیسې کوي او له کیسو څخه خوند اخلي. په دې نړۍ کې د انسان له ژوند سره کیسې هم پیل شوې دي. هغه وخت چې انسان په ځمځو کې اوسېده، کیسې یې کولې، د کوریا د قبیلې غړي به د ماښام تر ډوډۍ وروسته تر اور چاپېره کښېناستل او کیسې به یې کولې. بیا دا کیسې له یوې قبیلې څخه بلې ته ورسېدې.

وړونکي یې مسافر، سوداګر، سرتېري او جنګي بندیان وو. کډوالو به له خپلوسیمو کډه وکړه، نو د کور له بار سره به یې کیسې هم له ځان سره یووړې.

بیا چې لیک او لوست پیل شو، نو ځینې کیسې ولیکل شوې. نورو ژبو ته یې کډه وکړه. ورو- ورو ځینو په کې دومره شهرت وموند، چې هېوادونو ورباندې دعوې وکړې، چې دا کیسه ددوی د سیمې ده. کیسه هماغه وي، د اتلانو نومونه یې بدل وي. خو پر ولسي کیسو هېڅوک دعوه نه شي کولای، دا د انسان ګډه شتمني ده.

د دې کیسو جوړوونکي معلوم نه دي. چا په کوم وخت کې یوه کیسه واورېده، څه یې په کې هېر کړل، څه یې له ځانه جوړ کړل، خو کله- کله اصلي کیسه او د هغې پیغام پرځای پاتې وي .

په دې ټولګه کې د نړۍ د ځینو سیمو کیسې شاملې دي. دا کیسې ژباړه نه ده. کیسه مې په یوه یا بله ژبه کې ولوسته او بیا مې دپښتو ژبې لوستونکو ته ولیکله.

په ځینو کیسو کې پند او نصیحت شته، ځینې یوازې د انسان احساسات، د هغه کمزوري او د هغه ارمانونه څرګندوي .

داسې کیسې اوس هم ویل کېږي او تر هغه مهاله چې ولسونه ژوندي وي،ولسي کیسې به هم ژوندۍ وي.

په درناوي

صفیه حلیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هیلیو جهیل- د جرمني کیسه

سیگ فریډ نومي شهزاده په یوې ښکلې ماڼۍ کې له خپلې مورسره یوځای ژوند کاوه. کله چې دی د یوویشتو کلونو شو، نو ملکې د ده لپاره یو لوی جشن جوړ کړ. په اروپا کې یوویشتم کال دا معنی لري، چې هلك یا جینۍ ځوان شو او د واده جوگه دي. نو ځکه د شهزاده مور خپل زوی ته وویل: �زه غواړم چې په دې جشن کې ته د خپل ژوند ملگرې غوره کړې. د مېلمستیا لپاره د ملك ټولو لویو لویو خلکو ته بلنه ورکړل شوې وه او دوی به د خپلو لوڼو او خویندو سره په کې گډون کوي�. ستا که هره جینۍ خوښه شوه، نو د هغې لاس ښکل کړې، زه به پوه شمه چې همغه جینۍ ستا خوښېږي. د جشن په ورځ ټول مېلمانه په ماڼۍ کې راټول وو، د ماڼۍ په څنگ کې یو ځنگل و، چې په دې ځنگل کې د اوبو یو لوی جهیل و. سیگ فریډ ټوله ورځ له مېلمنو سره تېره کړې وه او یوه جینۍ یې هم نه وه خوښه شوې. هغه خپل نژدې ملگري بینو ته وویل چې څه پلمه جوړه کړې، چې له ماڼۍ نه ووځي. بینو ټولو مېلمنو ته اعلان وکړ چې دوی به د مازیگر د لمر د ډوبېدو پر وخت له خپلو غشو او لیندو سره ځنگل ته ورځي او هلته به په جهیل کې د هیلیو ښکار کوي. هیلۍ به هرماښام د ځنگل جهیل کې راکوزېدې او سهار به الوتلې. هغه مېلمانه چې د ښکار شوقیان وو، له شهزاده او د ده ملگرو سره له ماڼۍ څخه راووتل. له ټولو سره خدمتگاران هم وو. دوی چې په ځنگله کې جهیل ته ورسېدل، نو څه گوري چې د اوبو په بله غاړه هیلیو خپلې وزرې پرانیستې او په ارامه ناستې وې. ټولو ځوانانو خپلې لیندۍ راوایستلې او غشي یې ورباندې برابر کړل، خو د سترگو په رپ کې ټولې هیلۍ له هغه ځایه ورکې شوې. دوی حیران پاتې شول. چا ویل اوس د ماښام تیارې په خپرېدو دي، نو ځکه هیلۍ نه ښکاري. بینو د مېلمنو په گڼه گوڼه کې شهزاده نه لیده، اخوا دېخوا یې وکتل، چې له هغه سره خبرې وکړي. خو شهزاده ورك و. ده د شهزاده په لټون یو څو خدمتگاران ځنگل ته ورواستول، په خپله یې له مېلمنو څخه معذرت وغوښت او دوی ته یې وویل: تاسو بېرته ماڼۍ ته ورشئ، داسې معلومېږي، چې اوس ناوخته دی او هیلۍ په ځنگل کې پټې دي. ټول مېلمانه له هغه ځایه لاړل، په دې وخت کې د هیلیو یوه جوپه د جهیل له بلې غاړې راوالوتله او بینو چې لینده ورته برابروله، څه گوري چې هره یوه هیلۍ چې پښې یې پر مځکه لگېدلې، د یوې ښکلې جینۍ په شکل به بدله شوه. په دې وخت کې شهزاده هم راښکاره شو. د هغه د قدمونو په ښکالو ټولې جینکۍ د ونو او بوټو شا ته پټې شوې. خو د دوی سپینې جامې په تیارو کې لکه د هیلیو د سپینو وزرو په شان ښکارېدې .

شهزاده او بینو دواړه هك پك ولاړ وو، چې څه وکړي. په دې وخت کې یوه ښکلې جینۍ چې د هیلیو په شان سپینې جامې یې په غاړه وې راوړاندې شوه او شهزاده ته یې وویل: "مورږ ته زیان مه رسوئ، زما نوم اودیت دی. یو ظالم جادوگر زه او زما ملگري په هیلیو بدل کړي وو. زه ملکه ومه او دې جادوگر چې وان رات برډ نومېږي، ما سره واده غوښتو، کله چې مې انکار وکړ، نو داسې عمل یې راباندې وکړ، چې زه او زما ملگرې ټوله ورځ د هیلیو په بڼه وگرځو. ماښام بیا انسانان شوو، شهزاده تربنه تپوس وکړو، چې دا جادوگر کوم ځای اوسېږي". اودیت ورته وویل دی هر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت له موږ سره وي او د ښاپېرۍ په شان زموږ خارنه کوي. هر چېرې چې ورځو، دی راسره ګرځي. شهزاده بیا پوښتنه وکړه چې جادوګر به څنګه له منځه ځي؟ اودیت ورته وویل: دا دې ډېر سخت شرط دی. یو داسې ځوان چې مخکې یې چا سره مینه نه وي کړې، باید له ما سره واده وکړي. سیګ فریډ ورته وویل: زه به له تا سره واده کوم او له دې جادوګر څخه به دې خلاصوم. اودېت خوشحاله هم شوه او خواشینې هم. هغې وویل: "ته به سبا د واده لپاره د جینۍ غوره کولو اعلان کوې. هغه وخت به زه د هیلۍ په بڼه یم. جادوګر به په دې وخت کې زیار باسي چې تا وغولوي". سیګ فریډ ورته وویل: "ما هېڅوك نه شي دوکه کولای. زه به سبا د ټولو مېلمنو په وړاندې تا سره د واده اعلان کوم". په دې وخت کې ناڅاپه د یوې ښاپېرۍ غږ واورېدل شو اودېته لاړه او په ونو کې پټه شوه. په بله ورځ ماڼۍ ته ډېر مېلمانه راغلل، د جشن درېیمه ورځ وه او له دود سره سم به سیګ فریډ نن د خپل واده اعلان کاوه. ټول په تلوسه کې وو، چې کومه جینۍ به د هغه ملکه شي. شهزاده د اودیت په هکله فکر کاوه.

په دې کې پیره دارانو اعلان وکړ، چې یو څو مېلمانه اوس رارسېدلي دي. د ټولو سترګې د دربار لویې دروازې ته وې، چې یوه جینۍ په تکو سپینو جامو کې له یوه سپین ږیري سره راننوتله. د سپین ږیري توري جامې په غاړه وې او د جینۍ لاس یې داسې نیولی و، چې معلومېده دا به یې لور وي. د سیګ فریډ باور نه کېده، چې اودیت به په خپله د هغه دربار ته راځي. دی په منډه لاړ او د هغوی هرکلی یې وکړ. خو هماغه شېبه د دې لوی دربار د هرې کړکۍ په شیشو یوه هیلۍ به بیا بیا راښکاره شوه او خپلې وزرې به یې وښنډلې. شهزاده دا هیلۍ نه لیدله. د هغې سترګې دې ښکلې جینۍ ته وې، چې سیګ فریډ ته موسېده. شهزاده نور انتظار نه شو کولای. هغه ژر د دې جینۍ لاس ښکل کړ، سملاسي د ماڼۍ ټولې رڼاګانې مړې شوې او په تکه توره تیاره کې یو ښاپېرك د مېلمنو په سر تاو راتاو وڅرخېد او بهر والوتلو. شهزاده پوه شو، چې ده غلطي کړې وه، ځکه له کړکۍ نه بهر هیلیو هم هماغسې وزرې ښنډلې. هغه ځنګل ته منډه کړه، د جهیل په اوبو کې هېڅ هم نه وو. خو پاس په هوا کې هیلۍ ناارامه ګرځېدې. شهزاده د اوبو پر غاړه کېناست او د ماښام په انتظار شو. کله چې لمر په ډوبېدو شو، نو د جهیل پر بله غاړه اودیت له خپلو ملګرو سره د انسان په شکل بدله شوه. اودیت خپلو ملګرو ته وویل: زه نور ژوند نه غواړمه. ځکه د انسان په شکل د ورځې رڼا کې موږ نه شو ګرځېدای. یوه هیله وه چې شهزاده سیګ فریډ به موږ له دې حالته وباسي. خو هغه هم وغولېد، زه هم اوس خپل ځان د انسان په شکل کې وژنم، چې له تاسو هم دا سپېره عمل مات شي. د اودیت ملګرو ډېره هڅه وکړه چې دا ایساره کړي، خو هغه ورو ورو د جهیل اوبو ته ورکښته شوه. شهزاده د اوبو بلې غاړې ته چې رسېدو، نو اودیت په اوبو کې پټه وه. او کله چې د دې مړ وجود په سپنو جامو کې د اوبو له پاسه راښکاره شو، نو هماغه وخت یو ښاپېرك د جهیل له پاسه والوتلو، شهزاده خپله توره راوایستله او په خپله سینه کې یې ښخه کړه. له دې سره ښاپېرك هم په یوه سپېره غږ مځکې ته راولوېد او مړ شو. د جادوګر عمل مات شوی و. د سهار په رڼا کې خلکو ولیدل، چې د جهیل له لوري د جینکو یوه جوپه راروانه ده. خو په جهیل کې دوه سپینې هیلۍ څنګ تر څنګ روانې وې. خلك اوس هم باور لري، چې سیګ فریډ او اودیت تر اوسه د هیلیو په شان ژوندی دی او په اوبو کې کله چې جوړه روان وي، نو د دوی ویشتل نه دي په کار.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان - [د جاپان کیسه]

وايي چې ډېر کلونه کېږي په جاپان کې يو سنګتراش (ډبر توږونکی) اوسېده. ده به له لويو لويو سختو غرونو نه کاڼي راماتول او بيا به يې په بازار کې خرڅول. د ده د کاڼو پېرودونکي زياتره هغه دکانداران وو، چې يا به يې ترې بوتان جوړول او يا د مقبرو څلي. دی په خپل کار ډېر رسېدلی و او په مهارت به يې داسې کاڼي له غره بېل کړو، چې ساری يې نه درلود. دی به سهار وختي د خپلو اوزارو سره د غرونو پر لوري روان شو او چې کاڼي به يې رابېل کړل، نو بيا به يې ورپسې د خر يا د اسپې ګاډی يووړ. په غرونو کې به زياتره يوازې په کار اخته وو. کله- کله به ماښام دی د خپلو ملګرو سره کېناستو او د چايو له څښلو سره به يې يو بل ته کيسې کولې. ځينو به ورته وويل: "موږ اورېدلي دي، چې په غرونو کې ښاپېرۍ اوسېږي او د خلکو ارمان پوره کوي. سنګتراش به ورته وخندل، چې دا هسې خوشې خبرې دي. ښاپېرۍ وجود نه لري، يوه ورځ ده ته د يوه شتمن سړي له کوره فرمايش راغی، چې دوی ته يوه لويه تيږه په کار وه. د شتمن سړي ښځه مړه شوې وه او د هغې د قبر لپاره يې ورته د شناختې کاڼي په کار وو. سنګتراش ټوله ورځ له غره نه په حساب برابره يوه تيږه رابېله کړه، په خرګاډي کې يې بار کړه او د شتمن سړي کور ته يې ورسوله. کله چې ده په کور کې دننه شيانو ته پام وکړ، نو حيرانه پاتې شو، ده په خپل ژوند کې چېرې داسې ښايسته کور او دومره ښکلي شيان نه وو ليدلي. دی چې بېرته خپل کور ته لاړ، نو له خپل ژونده خوښ نه و. په بله ورځ چې کار ته لاړ، نو خپل ستړي او تېښه ورته درانه معلومېدل. سترګو ته به يې بيا بيا هغه ښايسته کور درېده. نن له سهاره ده ځان ستړی احساساوه. يو سوړ اسويلی يې وکړ او همه‌لته د غره په لمن کې کېناست. له ځان سره يې ډېر په ارمان ارمان غږېده. چې کاشکې زما هم يو ښکلی کور وای...ما به هم په ارام ژوند تېرولای... ايا زما په نصيب کې خوشحالي نه شته. په دې کې ناڅاپه له يوې تيږې نه غږ رااوچت شو. "ستا دا ارمان هم اوس پوره کېږي... نن نه ته شتمن شوې". سنګتراش وارخطا شو. يوې او بلې خوا ته يې وکتل، خو هېڅوک ورته ښکاره نه شول. ده له ځانه سره وخندل او ويې ويل: "زه هم لکه چې لېونی شوم" د ده کار ته ډېره نه لګېده نو بېرته يې خپل کور ته مخه کړه. کور ته چې رسېد، نو څه ګوري چې د هغه د جونګړې پرځای يو ښايسته کور جوړ دی او په کې نوکران ګرځي راګرځي. ده فکر وکړ، چې غلط ځای ته راغلی دی. خو په لويه دروازه ورته دربان ولاړ و. چې ده ته يې په ډېر ادب هرکلی ووايه او دروازه يې ورته پرانيستله. سنګتراش ته په غره کې هغه غږ ورپه زړه شو، چې ده خپل وهم ګاڼه. په کور کې دننه رنګارنګ خواړه ايښي وو. ښځه او اولادونه يې په ښايسته جامو کې پټ وو. دی ډېر زيات خوشحاله شو، بله ورځ سهار پاڅېد او په ارامه يې ورځ تېره کړه. مازيګر مهال د خپل ښايسته کور په کړکۍ کې ولاړ و، بهر د لارې ننداره يې کوله. سخته ګرمي وه، په دې کې څه ګوري چې يوه شهزاده په خپلې ښکلې ګاډۍ کې روان و او نوکرانو وربانديې چتر (سايه وان) نيولی و. سنګتراش چې دا وليدل، نو په خپل ځان پورې خپه شو. ارمان يې وکړ، چې کاشکې زه يو شهزاده وای، نو هرځای کې به راباندې نوکرانو سيوری کاوه. اوس خو د ګرمۍ له لاسه بهر نه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمه وتلای. په بله ورځ سهار چې دی له خوبه راویښ شو، نو ډېر نوکران ورته ولاړ و. دوو خدمتګارانو ورته ببوزي وهل او دوو نورو ورته شاهي لباس نیولی و. دی پوه شو چې د ده دا دویم ارمان هم پوره شوی دی. د ډوډۍ خوړو نه وروسته دی له کوره ووت، په خپلې شاهي ګاډۍ کې کېناست او ډېر په شان د ښار په سړکونو روان شو. د ده پر سر لوی چتر و، خو بیا هم د لمر حرارت دومره ډېر و، چې د ده خوله وچه شوه. ډېرې اوبه یې وڅښلې، خو ګرمي نه کمېده. په لاره کې یې ولیدل چې هر شی د لمر په تاو کې سوځېدلي وو، دی چې کور ته لاړ، نو له خولې یې بې واره دا خبره راووتله، چې داسې ښکاري ټول قدرت له لمر سره دی. کاشکې زه لمر وای. ددې خبرې له کولو سره سم چې هغه سترګې ورپولې، نو ځان یې بره په اسمان کې ولید. اوس دی لمر شوی و. د خپل زور د ازموینې لپاره ده خپل ټول حرارت وکاراوه. ویالې وچې شوې، په ځنګلونو کې اور بل شو او د ښکلو ښکلو شهزادګانو دا حال شو، چې بېهوشه پراته وو. سنګتراش ډېر وخت د خپل طاقت نه خوند اخیست. خو په دې کې نابېره ده خپل ځان سوړ احساس کړ، مخې ته یې ورېځې ولاړې وې او د ده یوه پلوشه هم مځکې ته نه رسېده. ده ډېر زور وواهه، خو له ورېځو نه، نه شو تېرېدای. دی سخت په قهر شو او په چیغه یې ووې: "له ما نه زیات قوت خو له ورېځو سره دی، کاشکې زه د تورو ورېځو یوه ټوټه وای". له دې وینا سره سمدستي هغه احساس وکړو، چې په هوا کې الوزي.

اوس دی د ورېځو برخه ګرځېدلی و. د ده مخې ته به چې لمر راغی، نو ده به وربانديې سیوری وکړ او هماغه ځای کې به واورېد، د خپل زور د ازموینې لپاره یې ځینو ځایونو کې دومره اورښت وکړ، چې سېلابونه راغلل. ویالې ډکې شوې، هر څه په اوبو لاهو شول، پوره پوره کلي یې وران کړل او د خپل زور په لیدو به یې له خوشحالۍ نه په زوره زوره خندل. نابېره یې په یوه ځای کې هاغه غر چې ده به ترېنه کاڼي راتوړل ولیده، چې له خپله ځایه نه خوځېده، ده وربانديې ښه بارن واوراوه. خو غر هم هماغسې پرځای ولاړو. سنګتراش بیا ناارامه شو، ده ارمان وکړ چې له ورېځو نه زیات زور خو په غرونو کې دی. کاشکې زه غر وای. دا خبره یې چې وکړه، نو ځان یې پر مځکه احساس کړ. ښه درونډ پر خپل ځای ولاړ و، نه وربانديې باران اثر کاوه، نه لمر. دی اوس خوښ و، خو یو څو شېبې نه وې تېرې، چې د ده دا خوشحالي هم په غم بدله شوه، ځکه ویې لیدل چې یو ځوان سنګتراش تېشه په لاس د ده له ډډې د یوې لویې تیږې په ماتولو سر و. ده ډېر ځان پورته پورته کړ، چې د هغه ځوان لاس ونیسي، خو دومره زور په کې نه و، چې دا کار یې کړی وای. سنګتراش په ژړا پیل وکړ او ارمان یې وکړ، چې کاشکې زه بیا هم هاغه انسان شم، چې پخوا وم. دا خبره به ایله د هغه په شونډو وه، چې کتل یې دی د غره په لمنه کې له خپلو اوزارو سره ناست و. تر ډېره وخته حیران و، چې هغه هرڅه چې په ده تېر شول، خوب و، که رښتیا. بیا یې اسمان ته وکتل او ویې ویل: "که هرڅه وو، یوه خبره ثابته شوه، د انسان نه قوي بل شئ په دنیا کې نه شته. د ه خپل سټك او تېشه راواخیستل او یو وارې بیا یې د کاڼو په توړلو لاس پورې کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښیاره جینۍ- [د چېك كيسه]

يو وخت د چيك سيمې په يوه كلي کې دوه وروڼه اوسېدل. په دوی کې يو شتمن او بل خوار و. د خوار ورور يوه لور وه، چې مانكه نومېده. مانكه چې د دوولسو كلو شوه، نو يوه ورځ خپل د تره كور ته لاړه، هلته يې د ښځې سره په كور کې يو څه كارونه چې وكړل، نو هغوی ترې خوشحال شول .

شتمن ورور خپل غريب ورور ته وويل :

"مانكه نور څه كار نه لري.. دا زما كور ته راواستوه، چې كارونه هم زده كړي او زما د ښځې سره به هم لاس كوي"...

د مانكه پلار ډېر غريب و او د هغې ډوډۍ به يې نه شوه پوره كولای. خو دا يې هم نه غوښتل چې لور يې په مفته کې د تره كره كار وكړي. اخر دواړه وروڼه په دې رضا شول چې د پيسو په بدل کې به مانكه ته يوه خوسۍ (سخۍ) وركول كېږي. چې دا به يې پالنه كوي او كه ژوندۍ پاتې شوه، نو دا به د مانكه شي .

ورځې تېرېدې، مانكه د خپل تره په كور کې ټول كارونه كول. بيا به يې بهر په ورشو کې له خپلې خوسۍ سره لوبې كولې. ماښام به يې هغه په غوجله کې وتړله، خبرې به يې ورسره كولې او داسې به يې ګڼله چې دا خوسۍ د هغې ملګرې وي...

خوسۍ هم ورسره داسې عادته شوې وه، چې د بل چا له لاسه به يې واښه هم نه خوړل. تر درېيو كالو مانكه د خوسۍ پالنه وكړه او هغه اوس ښه څربه غوا شوې وه... يوه ورځ د پلار له كوره ورپسې څوك راغلل، چې پلار دې ناروغه دی او غواړي تا وګوري. مانكه ناكراره شوه، هغه درې كاله له پلاره لرې وه او اوس يې غوښتل چې بېرته خپل كور ته لاړه شي .

تره يې خبر شو، نو د هغې د سفر لپاره يې تابيا وكړه. مانكه غوښتل چې غوا هم له ځان سره بوځي. خو د هغې د تره نيت ورته خړ شو، غوا ډېره ښكلې او څربه وه... هغه مانكه ته وويل :

"غوا مه بيايه، زه به د هغې په بدل کې تا ته پيسې دركړم."

خو مانكه پيسې نه غوښتلې... د هغې غوا په كار وه او دا يې خپله ملګرې ګڼله... د تره ښځې يې هم نه غوښتل چې دومره قيمتي غوا د دوی له كوره لاړه شي .

مانكه ژړل او دومره خوابدې شوه، چې د تره له كوره يې هېڅ وانه خيستل او د پلار كره لاړه. پلار يې هم خبر شو، چې ورور يې د خپلې وعدې نه سر غړولی دی. چې روغ شو، نو محكمې ته لاړو او په ورور يې دعوه وكړه چې غوا دې د هغې لور ته وركړل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمه چې د کوم قاضي عدالت ته وړاندې شوه. دی د مانکه د تره نږدې ملګری و. ځکه دا ورته ګرانه وه چې انصاف وکړي .

خبره ډېره ساده وه. خو د دواړو ورونو ترمنځ چې درې کاله پخوا کومه لوزنامه شوې وه، هغه په کاغذ نه وه ليکل شوې، دواړو سره هېڅ ثبوت نه و.

اخر قاضي يوه بله لاره راوايستله، هغه دواړو ورونو ته درې پوښتنې کېښودې، چې هرڅوک د دې پوښتنو سم ځواب ورته راوړي، نو غوا په د هغه وي. دا درې پوښتنې داسې وې :

.1هغه کوم شی دی، چې تر ټولو تېز او توند دی؟.

.2تر ټولو خوږ شی کوم يو دی؟.

.3تر ټولو شتمن کس څوک دی .

دواړه ورونه خپلو کورونو ته لاړل او په چورت کې شول. شتمن ورور درې واړه پوښتنې خپلې ښځې ته تېرې کړې. ښځې ورته وويل دا خو ډېرې اسانې پوښتنې دي .

.1زمونږ د تور سپي نه تېز او توند به بل څوک وي؟

.2زمونږ له ګبين نه خوږ شی بل نه شته .

.3زمونږ د خزانې هومره شته به بل چا سره وي؟ .

شتمن ورور چې دا ځوابونه واورېدل، نو ډېر خوشحال شو، ښه په مړه ګېډه يې ډوډۍ وخوړه او په ارامه ويده شو. غريب ورور چې خپل کورته لاړ، نو لور ته يې ټوله کيسه وکړه. مانکه ورته وويل:

�بابا! خپه کېږه مه، سبا سهار به زه د دې ټولو پوښتنو ځواب درکړم. اوس ويده شه.�

بله ورځ سهار مانکه خپل پلار ته درې ځوابونه وروښودل، چې داسې وو:

.1د سترګو نه زياته تېزي او تندوالی په بل شي کې نه شته.

.2تر ټولو خوږ شی خوب دی .

.3تر ټولو شتمنه ځمکه ده، چې هر څومره ترې واخلې، د دې خزانه نه کمېږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه وورنه د قاضي عدالت (محکمې) ته حاضر شول. قاضي د دواړو ځوابونه واورېدل او فیصله یې وکړه، چې د غریب سړي ځوابونه زیات منطقي دي... غوا هغه ته ورکړی شوه، خو قاضي غریب سړي نه پوښتنه وکړه، چې دا ځوابونه درته چا درښودلي دي. هغه ورته په وېره وویل :

�زما لور مانکه، چې دا غوا یې تر درېیو کلونو ساتلې وه.�

قاضي ورته وویل: ښه نو سبا ته دې ستا لور زما کور ته په داسې وخت کې راشي، چې نه ورځ وي او نه شپه دې سپره وي او نه پلې او له دې سربېره دې یې هم جامې اغوستې وي او هم نه.

غریب سړی چې دا واورېدل نو وارخطا شو، حیران و چې دا کارونه به څنګه کېږي .

کورته لاړ او مانکې ته یې وویل: �له غوا نه لاس ووینځه، قاضي زما د ورور ملګری دی او نه غواړي چې هغه خوابدی کړي�.

بیا یې د قاضي شرطونه ورته واورول. مانکه وخندل او ویې ویل: �ته غم مه کوه بابا.�

هغې د قاضي د کور لاره معلومه کړه، نیمه شپه چې تېره شوه، نو دا راپاڅېده او ځان یې جوړ کړ، د خامتا یوه زړه بوجۍ یې په غاړه کړه، په یوه پښه یې جورابه کړه او په بله کې بوټ، بیا یوې غټې چیلۍ (اوزې) ته یې ملونه واچول او د قاضي کور ته روانه شوه. هلته چې ورورسېده، نو سپېدې په چاودېدو وې .

قاضي هم د دې په انتظار و او ویې لیدل چې جینۍ په چیلۍ (اوزې) باندې ځان بار کړی دی، خو پښې یې پر مځکه راښکلې .

قاضي د دې هرکلی وکړ، په خپل کور کې یې ورته ښه مېلمستیا جوړه کړه او په همدې مېلمستیا کې هغه مانکې ته د واده وړاندیز وکړ .

د مانکه پلار خبر شو، نو د خدای شکر یې وایست، شتمن ورور هم ورسره روغه وکړه او مانکه قاضي ته واده شوه.

تر واده وروسته قاضي مانکه ته وویل... زه پوهېږم چې ته ډېره هوښیاره یې، خو د یوې خبرې خیال به ساتې، هغه دا چې زما د محاکمو په کارونو به غرض نه لرې. مانکه دا خبره ومنله او په خپل نوي کور کې یې ژوند پیل کړ... هغې د کور د ټولو خلکو خیال ساته، له نوکرانو سره به یې هم په نرمه خوله خبرې کولې .

قاضي د کور ټول واک هغې ته سپارلی و. یوه ورځ قاضي ته یوه دعوه وړاندې شوه. یوه سړي اسپه لرله او بل اس. جګړه د دې پر بچي وه، دواړو غوښتل چې دا بچی دې د هغه شي. د اس خاوند زورور و، د هغه دلیل دا و، چې بې له اس نه اسپه بچی نه شي زېږولای. د اسپې خاوند ویل چې بچی له اس څخه زېږېدلی دی او په کار ده چې له مور سره پاتې شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضي فيصله وکړه، چې د اس د خاوند په دليل کې وزن شته، نو ځکه به بچی د هغه وي. د کور يو نوکر له دې معاملې خبر و او هغه مانکه ته ټوله کيسه تېره کړه، د اسپې خاوند د هغې له ليرې خپلوانو نه و. مانکه چې دا واورېدل نو د اسپې خاوند سره يې په پټه وليدل او ورته ويې ويل: ته سبا سهار وختي د مخامخ غره له پاسه د لارې پر سر کښېنه او د کبانو د نيولو هڅه وکړه، قاضي هره ورځ سهار د سيل لپاره پر دې غر خېژي. که له تاپې پوښتنه وکړه، چې په غره کې ماهيان څنګه نيسې، نو ورته ووايه چې که د اس بچی زېږېدلای شي، نو په غرونو کې کبان هم نيول کېدای شي..

بيا يې هغه سړي ته په کلکه وويل چې ګوره په دې هرڅه کې به زما نوم نه اخلې .

په بله ورځ قاضي د چکر لپاره غره ته وخوت، مدعي يې وليد چې کبان نيسي او چې پوښتنه يې ترې وکړه، نو د هغه ځواب حيران کړ.

بيا يې ترېنه پوښتنه وکړه، دا خبره تا ته چا درښودلې ده؟ سړي عذر ورته وکړ، چې دا زه نه شمه ويلای. قاضي ورته وويل :

ګوره زه به فيصله بدله کړم او د اسپې بچی به درکړم، خو په دې شرط چې ته به ما ته د هغه کس نوم راښيې، چې په غره کې د کبانو د نيولو خبره يې درته کړې ده .

سړی مجبور شو او ورته ويې ويل :

ستا مېرمنې راته دا چل ښودلی دی .

قاضي چې له وړاندې يې شك و، کورته راغی، نو له مانکه سره يې هېڅ خبره ونه کړه، مانکه وپوهېده چې قاضي خبر شوی دی. ډېر عذر يې ورته وکړ، خو قاضي ورته وويل :

تا له ما سره لوز کړی و اوتا لوز مات کړ. اوس ته نوره زما په کور کې ژوند نه شې کولای. سبا سهار د خپل پلار کور ته لاړه شه. تا له ما سره ښه وخت تېر کړی دی، نو ته حق لرې چې له دې کوره يو شئ چې پر تا ډېر ګران وي او قيمتي هم وي، له ځان سره يوسې .

مانکه ورته وويل :

ډېره ښه ده. زه به سبا د پلار کورته لاړه شمه، خو نن زه غواړم چې د شپې ډوډۍ يوځای وخورو او دا وروستۍ شپه په خوشحالی سره تېره کړو .

قاضي ورسره دا خبره ومنله، مانکه پخلنځي ته لاړه او د رنګارنګ خوړو د پخولو امر يې وکړ. بيا يې يو ډول خاص خواږه په خپله پاخه کړل او اشپز ته يې وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خواږه يوازې او يوازې د قاضي لپاره دي، پام کوه بل هېڅوک يې ونه خوري .

مانکه د شپې د ډوډۍ لپاره ځان سمبال کړ او داسې يې ښکاروله، چې ډېره خپه ده، تر ډوډۍ وروسته خواږه شيان او مېوه راوړل شول. مانکه هغه ځانګړي خواږه قاضي ته په خپل لاس وړاندې کړل او لږه شېبه چې تېره شوه، نو قاضي بېسده شو. مانکه له وړاندې نه د سفر انتظام کړی و. د اسونو ګاډۍ تياره ولاړه وه .

هغې د خپلو نژدې خدمتګارو په مرسته بېسد قاضي په ګاډۍ کې واچاوه او د پلار کورته روانه شوه. د شپې ناوخته چې هلته ورسېده، نو پلار ته يې ټوله کيسه وکړه او قاضي ته يې کټ جوړکړ، چې دی ورباندې پروت وي .

مانکه خپل خدمتګاران او ګاډۍ رخصت کړل او ورته ويې ويل چې موږ به يو څو ورځې دلته په کلي کې تېروو .

په بله ورځ د غرمې مهال قاضي په سد شو. چارچاپېره يې کتل، چې دا کوم ځای دی، راپاڅېد او چې له کړکۍ نه يې بهر وليدل، نو مانکه په کليوال لباس کې راروانه وه. پر سر يې سور رومال تړلی و او په لاس کې يې د غوا د تازه لوشل شويو شيدو بالټې نيولې وه .

قاضي ته يې په موسکا وکتل. ده ورته وويل :

ته اوس هم زما له کوره نه يې تللې؟

مانکه وخندل او ورته ويې ويل :

ستا له کوره خو تللې يم، دا ز ما د پلار کور دی .

قاضي په قهر ورته وويل :

زه دې ولې دلته راوستلی يم؟

مانکه بيا وخندل او ورته وې ويل :

خو تا راته ويلي وو، چې زما له کوره يو شی چې ستا خوښېږي، له ځان سره ورلای شې.

قاضي ورته وويل :

هو ويلي مې وو .

مانکه کړکۍ ته رانژدې شوه او ورته ويې ويل :

ستا په کور کې يوازې ته زما خوښ وې، نو ته مې له ځان سره راوستلې .

له قاضي سره د دې خبرې هېڅ ځواب نه و. هغه وخندل او ويې ويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه ده، ته تر ما زیاته هوښیاره يې، له نن څخه به د محاکمو په فیصلو کې ته هم له ما سره شریکه يې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وږه مرغۍ - [د جاپان کيسه]

ډېر پخوا په يوه کلي کې يوه سړي او د هغه مېرمنې اولاد نه لرلو. سړي يوه وږه مرغۍ ساتلې وه، چې په اوزګار وخت کې به يې ورسره خبرې کولې. مرغۍ د دوی په کور کې لکه د ماشوم اوسېدله، چې په پنجره کې به يې نه بندوله.

يوه ورځ ښځې جامې مينځلې او د سان د جامو لپاره يې نشايسته (اهار) پخ کړې وو .

ښځه بهر پر تناب د جامو غوړولو لپاره ووتله. مرغۍ اخوا دېخوا ټوپونه وهل، اخر وږې شوه، نو پخلنځي ته ورغله، هلته د نشايستې لوښی ايښی و، مرغۍ ته دا سپينه نشايسته خوندوره ښکاره شوه او مښوکه يې په کې ووهله، نو بهر والوتله .

ښځې چې د نورې نشايستې لپاره لوښی وليد، نو په هغه کې ډېره لږ نشايسته پاتې وه. حيرانه شوه او اخوا دېخوا يې وکتل، مرغۍ پر کړکۍ ناسته وه، ښځې ته يې وويل :

مېرمنې څه ګورې.

ښځې ورته وويل :

دا نشايسته چا وخوړه؟

مرغۍ وويل :

دا خو ما خوړلې ده. زه وږې ومه .

ښځه سخته په قار شوه، هغې مرغۍ ته بد رد وويل، مرغۍ ووېرېدله او ډېرې بخښنې يې ترېنه وغوښتې، خو ښځه دومره په قار وه، چې مرغۍ يې ونيوله او په يوې چړې يې ژبه ترېنه پرې کړه. بيا يې ورته وويل :

ته نوره دلته نه شې اوسېدی .

دا يې وويل او مرغۍ يې والوزوله .

سړی چې ماښام کور ته راغی، نو د مرغۍ غږ يې وا نهورېد، په ټول کور کې ورپسې وګرځېد، اخر يې له ښځې پوښتنه وکړه. هغې ورته وويل :

زه نه يمه خبره .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو سړی پوه شو، چې يو چل خو شوی دی .

ښځه يې مجبوره کړه چې ورته حال ووايي او چې پوره خبره ورته معلومه شوه، نو سخت خپه شو. ښځې ته يې ووېل :

د مرغۍ خپته څومره وه، چې ستا نشايسته يې وخوړله؟ د يوې قاشوغې نشايستې لپاره دې خپل اولاد له کوره وشړلو .

بيا يې دومره وژړل، لکه چې څوک د خپل اولاد پر مړينې ژاړي.

په بله ورځ سړی کار ته د تللو پرځای د مرغۍ په لټون پسې ووت. مرغۍ پر هغه ډېره ګرانه وه. پر لار روان و او مرغۍ ته يې اوازونه کول. ډېر مزل يې وکړ او له کلي بېديا ته راووتلو، هلته په يوه خوشې ځای کې وړوکی غونډې کور جوړ و، سړی د کور مخې ته ودرېد او مرغۍ ته يې غږ وکړ. ناڅاپه له کوره مرغۍ والوتله او د سړي پر لاس کښېناستله.

ده ته يې ووېل :

ته اوس هم زما لټون کوې؟ ما خو ډېره غټه غلطي کړې وه. بې له اجازې مې نشايسته وخوړله.

سړي ورته ووېل :

ته زموږ د اولاد په شان يې او اولاد همدغسې غلطيانې کوي، خو د هغې دومره لويه سزا څوك نه ورکوي.

مرغۍ ورته ووېل :

ته ډېر مهربانه سړی يې .

بيا يې دی کور ته دننه بوتلو. کور دننه ډېر ښايسته و او رنګارنګ مرغان په کې اوسېدل. يوې خوا ته پر دسترخوان رنګارنګ ډوډۍ اېښې وې، مرغۍ سړي ته ووېل چې ډوډۍ ته دې کښېني .

ده ډوډۍ وخوړه، نو ټولو مرغانو ورته ښکلې نڅاوې وکړې او ډېر وخت همدغسې په خوشحالۍ کې تېر شو. ماښام چې شو نو سړی راپاڅېد، له ټولو يې اجازه واخيستله. مرغۍ ورته ووېل :

ماستا په کور کې ډېر عمر تېر کړی دی، غواړمه چې ته هم يو څوورځې دلته پاتې شې، چې موږ دې خدمت وکړو .

سړي ورته په ځواب کې ووېل :

ستا دېره مننه، خو اوس به کور ته لاړ شم، مېرمنه به مې پرېشانه وي. که غواړې بيا به راشم .

مرغۍ ورته ووېل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه ده، خو موږ ستا لپاره يوه تحفه لرو .

دا يې وويل نو د مرغانو يوه جوپه راوالوتله، چې په مښوكو كې يې تارونه نيولي وو، د دې تارونو په سر يوه شكرۍ (ټوكرۍ) ځړېده. دا يې راوړه او د سړي په وړاندې يې كښېښوده. بيا د مرغانو يوه بله جوپه راوالوتله او بله ټوكرۍ يې د ده په وړاندې كښېښوده.

مرغۍ سړي ته وويل :

په دې كې يوه ټوكرۍ غوره كړه. سړي وليدل چې يوه ټوكرۍ درنه او بله سپكه وه. سړي فكر وكړ چې لار يې ډېره وهلې ده او سترى هم دى، نو هغه سپكه ټوكرۍ يې راواخيستله. مرغانو له خوشحالۍ نه شور جوړ كړ او بيا ده ټوكرۍ راواخيسته او د مرغانو په بدرگه له كوره ووت.

په كور كې يې ښځې ټوله ورځ مرغۍ ته ښېرې كولې او چې سړى يې وليد، نو له ورايه يې ورسره جنگ پيل كړ، چې ته كوم خوا ورك شوى وې .

سړي ټوكرۍ كېښوده او ورته وې ويل :

ته لږ صبر وكړه، ټول حال درته وايم، سترى يم، اوبه راكړه .

ښځې يې مخ بوڅ نيولى و. په تريو تندي يې ورته د اوبو جام راوړ. سړي اوبه وڅښلې او بيا يې ښځې ته ټوله كيسه تېره كړه. ښځه يې همدغسې بوڅ مخ ناسته وه. اخر سړي د ټوكرۍ سر ليرې كړ، نو په كې د سرو زرو سكې، قيمتي ډبرې او كالي وو. سړي له خوشحالۍ نه د خداى شكر وايست. ښځه يې هم لږه خوشحاله شوه، خو بيا يې ورته وويل: ته خو بې عقل يې، كه په دې سپكه ټوكرۍ كې دومره مال وي، نو په هغې درنې ټوكرۍ كې به له دې نه زيات مال و، كاشكې درنه ټوكرۍ دې رااخيستې واى .

سړي ورته وويل :

ته د خداى شكر وباسه، چې بې له څه خوارۍ مزدورۍ دومره مال دولت خداى راكړ، دا خو زموږ د پاتې عمر لپاره بس دي، خو ښځې يې خبره نه اورېده .

ده ته يې بد رد ويل، چې ورشه درنه ټوكرۍ هم راواخله. سړي ورته وويل :

زه خو سترى يم، كه ته غواړې په خپله ورشه.

ښځې هم هماغه وخت د تللو لپاره ځان تيار كړ. سړي ورته د مرغۍ د كور لاره وربرابره كړه او په خپله لاړ پر كټ څملاستو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه چې د مرغۍ کور ته ورسېده، نو په زوره زوره يې تمبه وټکوله. مرغۍ بهر راووتله، نو ښځې ته يې هرکلی ووايه او بيا يې هغې ته بلنه رکړه، چې دننه ورشي، خو ښځه په تادۍ کې وه، ورته ويې ويل :

زما خاوند ډېر ستړی و، د درنې ټوکرۍ پرځای يې ستاسو له کوره سپکه ټوکرۍ اخيستې. هغه غلطي کړې ده .

مرغۍ ورته وويل :

که ته غواړې درنه ټوکرۍ وړای شې، خو ګوره دا ډېره درنه ده، کېدی شي چې ته يې هم د اوچتلو جوګه ونه اوسې .

ښځې ورته وويل :

زه د خپل سرې نه تکړه يمه .

مرغانو ورته ټوکرۍ مخې ته کېښوده. دې ډېره په ګرانه رااوچته کړه او په خپله لاره روانه شوه. هغې مرغانو ته د مننې يوټکی هم ونه وايه.

ټوکرۍ ډېره درنه وه او ښځه په نيمايي لاره کې ستړې شوه. يوځای د دمې لپاره کښېناسته. نو په زړه کې يې وګرځېدل چې راځه وګوره په ټوکرۍ کې څومره مال دی؟

هغې له ټوکرۍ سر پرې کړو، نو له خولې يې يوه سپېره چيغه راووتله. په ټوکرۍ کې د مال- دولت پرځای لړمان، کربوړې، چينجي او ماران وو .

دوی ټول ورو ورو له ټوکرۍ راووتل او ښځې نه چارچاپېره تاو راتاو شول. هغه دومره وارخطا شوه، چې په منډو شوه، په لار کې به ځای پرځای پرېوتله. بوټان ترې پاتې شول. وېښته يې ببر او جامې يې وشلېدې. ډېر په کړاوونو يې ځان کور ته راورساوه .

سړي نيم خوب کړی و، چې دا کورته په منډه راننوتله او دروازه يې په کلکه وتړله.

سړي ورته ژر اوبه ورکړې او پوښتنه يې ترې وکړه :

څه پېښه ده؟

ښځې ورته ټول حال تېر کړ او بيا يې توبه وايستله چې پر مرغانو به ظلم نه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا چې پلار شي - [د برما کيسه]

د دې کيسې تر لوستلو وړاندې ځو خبرې د برما د مذهب منونکو راهبانو په هکله دي .

د برما زيات خلك بودا مذهب مني، په دې مذهب کې د هر يوه سړي لپاره دا امر دی، چې په ژوند کې به يو وار لږ تر لږه شپږ مياشتې راهب کېږي.

د بودا مذهب راهب د سر او د ږيرې ويښته خريلي وي. د ژېړ سور بخن سان دوه ټادرونه يې جامه وي. په پښو کې يې د مزرې يا لرګي پڼې وي او زيات وخت له ښاره ليرې په يوه معبد يا په ځنګله کې عبادت کوي .

د راهب د خوړو غم عام خلك کوي. هر چېرې چې راهب ووينې، ورته خواړه رسوي، راهب دا نه وايي چې زه دا شی خورم او يا دا شی مې خوښ نه دي.. هرڅه چې د هغه مخې ته راځي او خلك يې ورته ورکوي، دی يې په صبر او په شکر خوري او خيرات کوونکي ته دعا کوي .

دا کيسه د برما د يوه لوی راهب سياده له کيسو نه ده، چې قريباً دوه سوه کاله کېږي، د برما د يوې سيمې منډيلي پاچا ته يې کولې .

وروسته دا ټولې کيسې نورو خلکو هم واورېدلې او اوس هم په برما کې د سياده په کيسو يو بل ته ويل کېږي.

د برما د منډيلي سيمې د پاچا نوم مندان و. د ده د ملك خلك ډېر غريب وو او يوه ورځ خبر شو چې خلك په جوپو جوپو له ښاره وځي، چې په نورو ځايونو کې ځان ته ډوډۍ پيدا کړي .

پاچا کرۍ شپه خوب ونه کړ او په راهب پسې يې يو تن ورواستاوه چې د هغه ماڼۍ ته راشي او د ده ډوډۍ وخوري .

راهب سياده د ده ماڼۍ ته راغی، پاچا ورته سر ټيټ کړ او بيا يې په خپلو لاسونو ده ته خواړه کيښودل، چې ويې خوري .

راهب چې ډوډۍ وخوړه، نو له پاچا يې پوښتنه وکړه، چې څه خبره ده .

پاچا ورته وويل :

زه د خپلو خلکو په هکله خواشينی يم، چې د خوارۍ له لاسه د خپلو کورونو پرېښودلو ته مجبوره دي. خدای خبر شه چې دوی به نورو ځايونو کې په کوم حال کې وي. هلته به ورته کار پيدا کېږي او که نه. ځينو خلکو خپل ماشومان دلته مينډيلي کې پرېښي دي، د دوی ساتنه به څوك کوي. د دې هرڅه پړه زما په غاړه ده، ما د يوه پاچا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حیث دا ونه کړای شول چې په دې سیمه کې خلکوته روزګار ورکړم. زه ملامت یم، چې زما له کبله زما خلك درپه در شول. په دې فکرونو نه خوب کولای شم او نه ډوډۍ خوند راکوي .

راهب دا خبره واورېده، نو ورته یې یوه کیسه پیل کړه .

د چین د غرونو په لمنه کې یو وړوکی کلی و. په دې کلي کې یو کروندګر د خپلو دوو زامنو سره اوسېده، د دوی مځکه لږه وه او که څه هم دوی ورباندې خواري کوله، ولې د مځکې فصل به یې لږ و. وريجې، به ښې نه وې او سابه به کله چینجو وخوړل او کله به پرې ډېر باران وشو، نو هرڅه به اوبو یووړل .

اخر یوه ورځ دواړو زامنو پلار ته وویل :

نور په دې مځکه خپل وخت نه شي ضایع کولای .

دوی د ښه ژوند او د مړې ګېډې ډوډۍ لپاره کلی پرېږدي. پلار ورته زړه نازړه اجازه ورکړه او دوی یوځای له کلي ووتل .

مشر زوی د چین له پلي سره نژدې شمالي ښار بامو ته لاړ او کشر زوی یې جنوب لوري ته، رنګون ښار ته مخه کړه .

دواړه ورونه د سختو کارونو سره بلد وو. شپه او ورځ به یې مزدوري کوله. مشري یوڅو میاشتو کې دومره پیسې وګټلې، چې خپل تجارت یې ورباندې پیل کړ. د چین له خوا به چې کومې قافلې راتلې، دوی نه به یې مال اخیست او د میان مار نورو ښارونو ته به یې لېږلو.

د ده ژوند ښه شو. ښه خواړه یې پیل کړل، رنګارنګ مېوې، غوښې، وريجې او سابه د ده په کور کې پخېدل او د ژوند په خوند پوه شو .

کشر ورور یې په رنګون کې مزدوري پیل کړه او چې پیسې یې راټولې کړې، نو مځکه یې پرې واخیستله، ورو ورو ده هم پیسې پیدا کړې، د خپلې مځکې ښې وريجې، مېوې او سابه به یې خوړل. صحت یې ښه شو او د خپل کلي اېشېدلې وريجې او دال ترې هېر شول .

د دواړو پلار هماغسې په کلي کې اوسېده او ماښام چې به اېشېدلو وريجو ته کښېناست، نو دواړه زامن به یې یادول. د زامنو خبر به ورته راتلو چې دوی اوس ښه شوي دي .

یوه ورځ د کروندګر کلي ته د زیارت کوونکی یوه ډله راورسېدله. دوی په دې کلي کې جوړ د یوې زړې پګوډا د لیدو لپاره راغلي وو .

په بودایي هېوادونو کې پګوډا یو څو پوړیزه زیارت وي، چې سپېڅلی تبرك (وېښته، بت یا دغسې نور شیان) په کې اېښي وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زيارت کوونکي ډېر شتمن خلك وو او دوی د کلي په لوی میدان کې خپل تمبوان ووهل او لوی لوی دېګونه یې د خوړو د پخولو لپاره بار کړل. بوډا کروندګر هم د دوی د ننداري لپاره ورغلو، په دویمه ورځ زيارت کوونکو د کلي ټولو خلکو ته ډوډۍ وکړه. ماښام اورونه بل وو او د کلي په يوه کور کې هم ډوډۍ پخه نه شوه. زيارت کوونکو په مځکه لوی لوی څادرونه اوار کړل او خلك ورباندې کښېناستل، چې ډوډۍ وخوري. ډوډۍ داسې وه چې په کلي کې هېڅا داسې شيان چېرې نه وو خوړلي.

هلته ښې ملايمې سپينې وريجې وې، د ماهيانو کباب و، د چرګ غوښه وه، د سپينو اوړو غوړې نازکې ډوډۍ وې. څو قسمه مېوه او سابه وو، چې په ډول- ډول طريقو پاخه شوي وو .

ډوډۍ پيل شوه، سپين ږيري کروندګر چې يوه مړۍ خولې ته کړه، نو خپل زامن ورته په زړه شولو فکر يې وکړ چې زه دا دومره ښو خوړو ته ناست يم. خدای خبر چې زما زامنو به نن څه شی خوړلی وي که نه. په دې فکر يې له سترګو اوښکې رواني شوې. په دسترخوان ناستو کسانو ترې پوښتنه وکړه، چې څه چل دی، ولې ژاړې؟

سپين ږيري وويل :

زما زامن د خواری له لاسه له کلي تللي دي. په دې کلي کې چېرې هم دومره ښه ډوډۍ موړ نه وه خوړلې. اوس مې دومره ښه خواړه وليدل، نو له ستوني مې نه تېرېږي. ارمان مې دی چې هغوی هم راسره وای. دا ډوډۍ راته خوند نه راکوي .

دا يې وويل او له دسترخوانه راپاڅېد، د خپل کور پر لوري روان شو .

راهب چې دا کيسه وکړه. نو ميندان پاچا سر وخوځاوه او ويې ويل :

دا رښتيا دي چې مور و پلار تل د اولاد غم کوي، پاچا هم د خپل ملت پلار وي او چې ځان پلار ګڼي، نو که ملت يې په بد حال کې وي، چېرې به هم په مړه ګېډه ډوډۍ ونه خوري .

که دی ځان پلار نه کړي، نو د دې حق نه لري چې پر تخت کښېني او د خلکو لپاره فيصلې وکړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سردار ناوې- [د نارويې کیسه]

په یوه کلي کې د یوه سردار یا د نواب ښځه مړه شوه. نو خپلو خپلوانو او ملګرو ورته مشوره ورکړه، چې بل واده دې وکړي .

سردار اولاد نه درلود، خو مال او دولت ورسره ډېر و، یو عیب په کې و، هغه دا چې سخت شوم و، بله دا چې عمر یې له شپېتو اوښتی و او په خپل کلي کې چا ورته خپله لور_ خور نه ورکوله. خو په خپله د ده دا خیال و، چې دی دومره زیات مال لري، نو که هرځای غواړي، واده کولای شي او شرط یې دا و، چې پېغله به کوي .

یوه ورځ پر اس سپور خپل لوی کور ته روان و، چې په لاره یې یوه پټي کې ډېره ښکلې جینۍ ولیده، دا د کوم کروندګر لور معلومېده. سردار فکر وکړ، چې ښه شتمنه کورنۍ خو به ما ته خپله لور نه راکوي، راځه دا غریبه جینۍ وغواړه.

خپل خدمتګار ته یې وویل چې د جینۍ په هکله دې معلومات ورکړي. هغه خبر راوړ چې دا جینۍ د هغه د یوه کروندګر لور ده او پلار یې لا پخوا د سردار نه یو څو روپۍ پور اخیستې دي او تر اوسه یې بېرته نه دي ورکړي .

سردار په دې خبره خوشحاله شو او په بله ورځ بیا د مځکو پر لوري ورغی، هلته جینۍ لګیا وه په پټو کې یې مرخېړي (خرېړي) راټولول.

ده د خپل اس واګې راښکلې او پر جینۍ یې غږ وکړ، چې ده ته دې حاضره شي .

جینۍ خو لومړی حیرانه پاتې شوه، چې دومره لوی سړی له دې څه غواړي؟ خپل لاسونه یې په لمن پاك كړل، خولۍ یې پر سر کېښوده، په لستوني یې مخ پاك كړ او راغله د سردار مخې ته ودرېده. د سردار خوله نه جوړېده، چې ورسره خبرې وکړي، ځکه جینۍ ډېره نېغه ولاړه وه او یو څو شېبې چې همدغسې تېرې شوې، نو جینۍ ورته په سخته لهجه وویل :

وایه څه وایې؟... زه دې له کاره وویستم.

د سردار ژبه ګنګوړې شوه. لاړې یې وچې شوې.

بیا یې وویل:

زه د یوې ښځې په لټه یم، چې واده ورسره وکړم .

جینۍ تندی تریو کړ، یو لاس یې پر ملا کېښود او ورته یې په چیغه وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې لپاره دې زما وخت ضايع کړ. ښځه کوې نو ورشه ښار ته.

سردار موسکی شو او ورته ويې ويل :

زه غواړم چې له تا سره واده وکړم .

جينۍ سم له لاسه ورته وويل :

ستا نه ډېره مننه، خو زه له تا سره واده کول نه غواړم .

د سردار مخ له قاره تك سور شو. اس ته يې يو چابك راخلاص کړ او له هغه ځايه لاړ. اوس خو به هغه هره ورځ له مځکو تېرېده او په جينۍ به يې غږ کاوه. جينۍ هم بده وه، کله- کله به يې ورته ښکنځلې او بد رد هم ويل. خو هر څومره چې جينۍ انکار کاوه، د سردار ضد هم ورسره زياتېده .

اخر دوستانو ورته مشوره ورکړه، چې د جينۍ له پلار سره دې خبره وکړي .

د جينۍ پلار هسې هم د سردار پوروړی و، نو قريباً هره شپه به يې خپلې لور ته هم دا يوه خبره کوله، چې سردار ښه سړی دی. ډېر مال لري او که واده ورسره وکړې، نو په پټيو کې به له کاره بېغمه شې .

څو مياشتې تېرې شوې، خو يوه ورځ سردار خپل يو خدمتگار د جينۍ پلار ته واستاوه او ورته ويې ويل :

زه چې د کوم شي غوښتنه لرم، که هغه نه شې راکولای، نو بيا د پور ټولې پيسې همدا اوس راکړه .

د جينۍ پلار سخت وارخطا شو او د ځان د خلاصولو لپاره يې خدمتگار ته وويل چې راتلونکې اوونۍ د خالي په ورځ به ستا شي، ارو مرو به ستا کور ته ورسېږي .

سردار چې دا واورېدل، نو ډېر خوشحاله شو، د خدمتگارانو مشري ته يې پيسې ورکړې، چې د ښار له يوه دکان څخه دې د واده سپين کميس او نور شيان د ناوې لپاره واخلي. ده خپل يو څو ملگري هم په دې ورځ راوغوښتل او د واده د ډوډۍ لپاره يې يوه ساده مېلمستيا جوړه کړه .

د خالي په ورځ هغه خپل خدمتگار او يوه گاډۍ د جينۍ کور ته ورواستول، چې د کوم شي لوز ورسره شوی و، هغه دې سردار ته ورکړل شي .

خدمتگار د جينۍ پلار ته دا خبره وکړه، هغه د خپلې لور نه بېزاره او له سردار نه په وېره و. خدمتگار ته يې وويل :

ستا د سردار امانت بهر په پټيو کې دی. ورشه له هغه ځايه يې په خپله واخله .

دا يې وويل او په ځان پسې يې تمبه پورې کړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خبر و، چې د سردار خدمتګاران به جینۍ په زوره بیايي او نه يې غوښتل چې د هغې چیغې يې تر غوږ ورشي .

خدمتګار چې پټې ته لاړ، نو جینۍ د هرې ورځ په شان له مځکې نه مونډان راټولول، هغه ورته په چیغه وویل :

زما سردار خپل امانت غواړي، چې ستا پلار يې د ورکولو لوز ورسره کړی و .

جینۍ چې دا واورېدل، نو لومړی خو حیرانه شوه، بیا سخته په قار شوه، خدمتګار ته يې وویل :

ودرېږه، چې ستا د سردار امانت دروسپارم.

دا يې وویل او هغه زړه اسپه چې اوس له کاره لوېدلې وه، ورته يې راوستله، يو پړی يې د هغې له غاړې تاو کړ او خدمتګار ته يې وویل :

زما پلار ستا سردار ته هم د دې اسپې د ورکولو لوز کړی و.

خدمتګار اسپه په مخه کړه او په زړه کې حیران و، چې د دې زړې اسپې لپاره بیا د ګاډي د ورلېږلو څه حاجت و.

کورته چې ورسېد، نو خدمتګار اسپه د لويې دروازې نه بهر پرېښوده. په خپله په منډه دننه لاړ او سردار ته يې وویل :

ستاسو امانت مې راوړ.

سردار خوشحال شو او د خدمتګارانو مشرې ته يې وویل :

ډېر په احتیاط يې زما د مور کوټې ته ورسوئ او د واده لپاره يې تیاره کړئ .

خدمتګاره حیرانه وه، چې سردار د دې زړې اسپې لپاره دومره خواري کړې وه، خو بیا يې په خپلو کې خبرې کولې، چې کېدی شي دا هم د شتمنو خلکو د مشغولا او د ساعتېرۍ يوه طریقه وي. سردار لکه چې د خپلو ملګرو د خندولو لپاره دا هرڅه کوي. دوو کسانو اسپه يوې لويې کوټې ته ورسوله، دوو خدمتګارو ښځو د واده سپین کمیس د اسپې په غاړه کړ، د ګلانو ګېډۍ يې ورته په سر وتړله، په وړاندېنیو سمونو يې ورته سپینې دستانې او شاتنیو يې سپینې جرابې واغوستې. يو خدمتګار په منډه د ناستې لويې کوټې ته ورغی او اعلان يې وکړ، چې ناوې تیاره ده .

سردار او نور ټول مېلمانه له خپلو ځایونو څخه اوچت شول، يو پادري صاحب هم هلته تیار ولاړ و. سردار صاحب يو سپین ګل په خپل کوټ ټومبلی و او خدمتګارې ته يې اشاره وکړه، چې ناوې راولي.

د ناوې په جامو کې زړه اسپه ورو ورو د مېلمنو کوټې ته رادننه شوه. د ټولو له خولې يوه سلګۍ د چیغې په ډول راووتله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار له غوسې او قاره په چيغو شو. په کوټه کې دومره شور، ځوږ راپورته شو، چې اسپه خواره وارخطا شوه، يوه لغته يې خدمتګارانو ته راخلاصه کړه او له کوټې په ترپکو ووتله. وايي چې دا سردار د خپلو مېلمنو په وړاندې دومره پيکه شو، چې بيا يې ټول ژوند له چا سره نه ليدل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هینسل او ګریټل- [د ډنمارك کیسه]

ډېر پخوا د یوه ځنګل پر څنډه په یوه وړوکي کور کې دوه ماشومان د خپل پلار او میرنۍ مور سره اوسېدل. د هلك نوم هینسل او د جینۍ نوم ګریټل و .

د دوی پلار به په ځنګله کې لرګي وهل او په کلي کې به یې خرڅول، په هغه خپل دواړه ماشومان ډېر ګران وو. خو د ښځې یې دا خبره نه خوښېده. هغې به په څه نا څه پلمه غوښتل چې دواړه دې له کوره لاړ شي .

یوه ورځ یې له خپل خاوند سره جنګ وکړ، چې هغه نور د دوی خدمت نه شي کولای. د شپې تر ناوخته لګیا وه او اخر یې سړی دې ته اړ کړ، چې سهار به دوی ځنګله ته ځي او لرګي به راټولوي. سهار دوی راپاڅېدل، نو مور او پلار ورته لږه وچه ډوډۍ ورکړه او ځنګل ته یې روان کړل .

هینسل له وړاندې نه خپل جېبونه له کاڼو ډك کړي وو. دوی چې په کومه لار تلل، پر هغې به یې یو- یو کاڼی غورځاوه، چې د بېرته راتګ لار پیدا کړي .

هغه ورځ چې دوی مزل وکړ، نو یوځای کې یې دمه وکړه، پلار ورته د لرګو اور بل کړ، دوی ډوډۍ وخوړه او ورسره خوا کې پر یوه نرم ځانا ویده شول .

دوی چې له خوبه پاڅېدل، نو مور و پلار یې نه وو او د ماښام تیارې په خپرېدو وې، په ځنګله کې د مرغانو او ځناورو شور و، ماشومان سخت وېرېدل، خو هینسل د یوې لویې ونې ببخ پیدا کړ، چې په کې سوری جوړ و، دواړو هم په دې کې شپه تېره کړه.

په بله ورځ دوی د کاڼو په لټه کې شول، چې هینسل له خپله جېبه په لار کې غورځولي وو. غرمه دوی بېرته خپل کور ته ورسېدل، پلار یې ډېر خوشحاله شو، خو مور یې په قار شوه، یو څو ورځې چې تېرې شوې، نو ښځې له خپل خاوند سره بیا جنګ شروع کړ، چې د کور خرڅ نه شي پوره کولای. یا خو دې ډېرې پیسې کور ته راوړي او یا دې واړه چېرته واستوي، خو د هغې خبره ونه منل شوه.

سړی یوه شپه د خپلو اولادونو په غم کې داسې ناارامه تېره کړې وه، چې اوس یې نه غوښتل چې دوی بیا ځنګل ته بوځي .

یوه ورځ چې سړی په کور کې نه و. ښځې ډوډۍ پخه کړه او ماشومان یې له ځان سره کړل، چې دوی په ځنګل کې ورخوشې کړي. هینسل په دې پوهېده، هغه دومره وخت پیدا نه کړ، چې په لار کې کاڼي وغورځوي، خو د ډوډۍ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړې وړې ټوټې يې په ټوله لار کې اچولې، د غرمې مهال چې يوځای ته ورسېدل، نو هغې لرګي راټول کړل، دوی ته يې اور بل کړ او ورته يې وويل :

تاسو کښېنئ، زه مو په پلار پسې ورځمه چې هغه راشي نو بيا به يوځای کور ته ځو.

ماشومانو ځان ښه تود کړ، بيا يې پاتې ډوډۍ وخوړه او ويده شول. چې راپاځېدل، نو بيا د خپل کور پر لوري روان شول، خو هينسل چې د ډوډۍ کومې ټوټې پر لاره غورځولې وې، هغه مرغانو خوړلې وې، دوی لاره ورکه کړه او د ځنګل بلې څنډې ته ورسېدل. هلته څه ګوري چې له چاکلېټو جوړ شوی وړوکي غونډې کور و. د هغه کړکۍ او دروازې له بسکېټو وې، دوی د کور چارچاپېره وګرځېدل، خو څوك يې په کې ونه موندل.

ګريټل دومره وږې وه، چې د يوې کړکۍ نه يې بسکېټ رامات کړل او وې خوړل. هينسل هم د چاکلېټو ټوټې راشکولې او خولې ته يې اچولې، خو ناڅاپه يوه بوډۍ کړوپه له کوره راووتله او دوی ته يې په قار وويل :

تاسو زما کور ولې خورئ؟

هينسل او ګريټل دواړه وارخطا شول. لاسونه يې له چاکلېټو ډك وو. ښځې ورته وويل :

تاسو زما له کوره غلا کړې ده، اوس به تاوان راکوئ .

بيا يې هينسل په يوې کوټې کې بندي کړ او ګريټل ته يې وويل چې ته به زما د کور ټول کارونه کوې .

ما شومانو ټوله شپه په خپل کور پسې ژړل. سهار وختي ښځه راپاځېده او ګريټل يې په کار اخته کړه، خود هينسل لپاره يې ښه ښه خواړه پاخه کړل او هغه ته يې خوړو لپاره ورکړل. بيا يې دې ېبرته په ګوټه کې بند کړ. ګريټل به ځای جارو کړ. لوښي به يې وينځل، ځايونه به يې راټول کړل، خو هغې ته به يې لږه ډوډۍ ورکوله .

يو څو ورځې همدغسې تېرې شوې، يوه ورځ هغې ښځې هينسل ته وويل، چې خپل لاس د کوټې له کړکۍ بهر راوباسه. ده چې لاس رابهر کړ، نو هغې د ده ګوتې په خپلو لاسونو کې ونيولې. ښکته پورته يې کړې، بيا له ځان سره په شونډو کې وګړېده:

زره غوښه وربانديې نه ده ختلې.

هينسل چې دا خبره واورېده، نو پوه شو، چې دا ښځه جادوګره وه او ده ته يې ځکه ښه خواړه ورکول، چې دی چاغ شي او کله چې دی چاغ شي، نو بيا به يې حلال کړي او وبه يې خوري .

هينسل تر دې وروسته بيا په مړه ګېډه ډوډۍ نه خوړله او ګريټل ته يې هم په غوږ کې دا خبره کړې وه. جادوګرې به يې په هره درېيمه څلورمه ورځ د هينسل په ګوتو غوښې کتلې. اخر يوه ورځ يې ګريټل ته وويل چې له کوره بهر تر يوه لوی دېګ لاندې دې لرګي راټول کړي او اور دې بل کړي. په دېګ کې جادوګرې له پخوا د اېشېدو لپاره اوبه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اچولې وې. ګریټل چې دا ولیدل، نو پوه شوه چې نن به یې ورور وژني. هغې لږ لږ لرګي په نغري کې ایښودل، چې اوبه ژر ونه ایشېږي .

کله چې به جادوګره دننه لاړه، نو دې به نغري ته لرګي وایستل، چې اور تت شي. ډېر وخت چې تېر شو، نو جادوګره په قار شوه. ګریټل ته یې وویل :

ته وګوره چې اوبه اېشېدلې دي که نه؟ په نغري کې نور لرګي کښېږده.

ګریټل اوس ډېره ناامیده شوې وه. خو بیا یې هم زړه کلك کړ او جادوګرې ته یې وویل :

زه د دېګ دننه نه شمه لیدلای، چې اوبه اېشېدلې دي که نه. ته راشه په خپله یې وګوره.

جادوګره دېګ ته نژدې راغله. د هغې سر یې لیرې کړ او ورټیټه شوه. بس په دې وخت کې ګریټل خپل ټول توان یوځای کړ. د جادوګرې پښې یې ونیولې او هغه یې دېګ ته ورټېله کړه. جادوګرې یوه چیغه کړه. د دېګ سر یې له لاسه ولوېد او دا اړولې په اېشېدلو اوبو کې پرېوته.

ګریټل ژر ژر ټول لرګي په نغري کې کېښودل او اور په غرغندو شو. بیا دې منډې کړې، د جادوګرې تر بالښت لاندې یې د کوټې کنجیانې وموندلې او ژر یې ورور له کوټې راخلاص کړ. جادوګرې کړیکې وهلې، دواړو ماشومانو شاته نه کتل او له هغه ځایه یې ځغاستل .

دوی ډېر وخت په ځنګله کې په منډه وو، اخر یې یو ځای د لرګیو د ماتولو غږ واورېد، دوی د غږ پر لوري لاړل او څه ګوري چې پلار یې تبر په لاس ونې وهي .

پلار یې چې دواړه اولادونه ژوندي ولیدل، نو له خوشحالۍ نه یې په سترګو کې اوښکې راغلې .

دوی یې په غېږ کې ونیول او کور ته یې راوستل. په کور کې د ده ښځه نه وه، د ماشومانو له ورکېدو وروسته ده هغه هم له کوره شړلې وه. ځکه چې د دوی ډوډۍ هم نه پوره کېده او بیا تر څو چې د دوی پلار ژوندی و، دوی یې یوازې په ځنګله کې نه پرېښودل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپېڅلې مچۍ - [د يونان کيسه]

په لرغوني يونان کې د خلکو مذهب هغسې نه و، چې په اوسني زمان کې يې موږ پېژنو.

دوی پر الله باور کاوه. هغه مخلوق چې د دوی په عقيده د اولمپس پر غرونو يې ژوند کاوه او د هر چا په وس او قدرت کې يو کار وي. د دوی په عقيده تر ټولو باقدرته او د الهانو مشر �زيوس� نومېده او د يونانيانو په باور زيوس د هر هغه انسان، څناور، مرغه او چينجيو درناوی کاوه، چې په ماشومتوب کې يې د ده، يانې د زيوس خدمت کړی و. د هغه شوده (پی) ډېرې خوښې وې. هغه چيلۍ چې په ماشومتوب کې يې ده ته خپلې شيدې ورکړې وې، په زاړه عمر کې يې د اسمان ستورو سره کښېنوله. همدغسې د ده شات (گبين) هم خوښ وو، ځکه خو يې د شاتو مچيو ته ښکلې او پياوړې وزرې ورکړې، چې د ځان ساتنه په ښه شان وکړای شي .

نو کيسه داسې ده چې د دې لرغوني يونان په يوه وړوکي ښار کې يو شتمن سړی اوسېده، له ده سره ډېرې چيلۍ وې او د دوی د ساتنې لپاره يې يو مريی (غلام) ساتلی و. دا مريی کوماتاس نومېده، کله چې به د غرونو واورې ويلې شوې او په غرونو کې به شنه واښه راوټوکېدل، نو کوماتاس به د خپل بادار په اجازه ټولې چيلۍ (وزې) په مخه کړې، د هيليکون غره ته به يې بوتللې. ټوله ورځ به چيلۍ په شنو وښو اخته وې، کوماتاس به خپله شپېلۍ غږوله او د ونو، بوټو، ځنگلي مېوې به يې خوړلې. د شپې به يې د يوې چيلۍ په شيدو ځان موړ کړ. خپله شړۍ به يې له ځانه تاو کړه او تر يوې ونې لاندې يا له تيږې سره جوخت به غونډ منډ ويده شو .

کوماتاس به کله- کله په نيمه شپه کې ډېر ښکلې سازونه واورېدل، دا موسيقي به دومره مسته وه، چې د هغه زړه به گډا غوښته، خو بيا به يې سترگې خوب يوورې .

دی هم د نورو خلکو په شان په دې عقيده و، چې دا سازونه ښاپېرۍ غږوي ورته گډېږي، خو ده په خپله چېرې هم ښاپېرۍ په سترگو نه وه ليدلې .

يوه شپه دی پر مځکه پروت و، په اسمان کې يې د څوارلسمې سپوږمۍ ته کتل، چې ناڅاپه هغه بيا سازونه واورېدل او ورسره يې د خندا او د گډا غږونه هم تر غوږ شول .

دی له خپله ځايه پاڅېد، پر يوه اوچته تيږه ودرېد او خوا و شا يې وکتل، ښکته د يوې روانې چينې له اوبو سره د ښاپېرو يوه جوپه وه، چې ځينې په کې په څرخ گډېدې او نورو ورته سازونه غږول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوماتاس په خپل ځای ساه نيولی ولاړ و، دی نه پوهېده چې څه وکړي. د ښاپېريو ليدل ډېر ناشونی کار و او ده غوښتل چې دوی ته څه شی ډالۍ کړي. خو بې له خپلې شپېلۍ او يوې شړۍ نور ورسره هېڅ هم نه وو. هاغلته پر تيږه کښېناست او پوه نه شو چې کله خوب يووړ او ښاپېری تر کومه ګډېدې .

دی چې سهار پاڅېد، نو ټوله ورځ يې همدغه چورت واهه، کله- کله به يې شپېلۍ وغږوله، خو په دې کې هم ورته څه خوند نه و. اخر يې چيليو ته فکر لاړ، د ده بادار چېرې هم په ده غرض نه و کړی. چيلۍ دومره ډېرې وې، چې کوماتاس فکر وکړ، که يوه په کې ښاپېرو ته ډالۍ کړي، نو هېڅوك به خبر نه شي .

کوماتاس تر ډېره وخته دا خبره کرله، ربېله اخر مازيګر مهال يې يوه چيلۍ حلاله کړه او د ځنګل د قربانګاه پر کاڼي يې کېښوده... زړه يې ارامه شو.

له بده مرغه په بله ورځ د کوماتاس بادار ځنګل ته راغی... چيلۍ خو به يې يا شمېرلې يا نه، خو له قربانګاه سره نژدې يې وينه وليده او بيا د چيلۍ پوستکی هم له يوې ونې سره ځوړند و.

سخت بدګومانه شو، کوماتاس ته يې په قار وويل :

زما په تا ډېر اعتبار و، خو ته بې ايمانه وې. نور درباندې باور نه شمه کولای، د چيلۍ تاوان خو يې له کوماتاس نه يې نه شو اخيستلای، ځکه دی ډېر خوار و. خو د سزا په توګه يې دی د لرګي په يوه صندوق کې بند کړ او د خپلې ماڼۍ تر شا يوې شاړې کندې ته يې ورغوځار کړ .

د هيليکون په غره کې اوسېدونکو ښاپېريو يو څو ورځې د دروزې د شپېلۍ غږ نه اورېده. دوی حيرانه وې چې شپېلۍ غږوونکی کوماتاس چېرته ورك شو. بيا د ده په لټون پسې يوه لولکۍ روانه شوه. دا لولکۍ به په ونو، بوټو ګرځېده او د کوماتاس پوښتنه به يې کوله. هر چا چې کوماتاس له خپل بادار سره ليدلی و، لولکۍ ته يې لاره ورښودله.اخر لولکۍ د شتمن سړي تر کوره ورسېده، خو دی يې هلته ونه موندلو.

د ماڼۍ له لويې دروازې سره جوخت لګېدلې د ګلابو بوټي ورته خبر ورکړ، چې د ماڼۍ تر شا يو صندوق دې پيدا کړي .

لولکۍ همدغسې وکړل او د صندوق له يوه سوري نه يې وکتل، چې کوماتاس په کې بند و. لولکۍ بېرته ښاپېرو ته خبر راوړ او بيا د ښاپېرو يوه غونډه پيل شوه. هر چا خپله خپله ډنګوله، خو ټول په دې رضا شول چې مهم کار د کوماتاس ژوندي ساتل وو. د صندوق له ورو سوريو نه نور هېڅ شی نه شو رسېدای، يوازې د شاتو مچيو ورته شات رسولای شول. بيا داسې وشول چې د شاتو د مچيو يوه جوپه به د صندوق خوا و شا بنګېده.

يوه يوه مچۍ به د يوه سوري له لارې صندوق ته ورننوتله، د کوماتاس پر شونډو به يې لږ شات ورڅڅول او بيا به بهر راوتله. په دې حال کې يو کال واوړېد.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ شتمن سړي ته ورپه زړه شول، چې کوماتاس به په صندوق کې مړ وي، خپلو مریيانو ته يې امر وکړ، چې صندوق دې پرانیستلای شي او د کوماتاس هډوکي دې په مځکه ښخ کړای شي .

مریيانو چې صندوق پرانیست، نو ویې لیدل چې کوماتاس په کې ژوندی پروت و، ټول حیران وو، خو کوماتاس ورته وویل چې ما ته د شاتو مچیو خواړه رارسول.

د هغه بادار خبر شو، نو دی هم حیران پاتې شو. خو بیا خپل مذهبي مشر ورته وویل :

د کوماتاس درجه ډېره اوچته ده. شات د زیوس خوښ دي او دی یوازې خپلو اوچتو بندګانو ته دا خواړه وررسوي .

شتمن سړی اوس پر خپلو کړو پښېمانه و، نو کوماتاس يې له لاسه ونیو او له ځان سره يې کښېناوه. له ده يې وپوښتل چې څه شی غواړې؟

کوماتاس ورته وویل :

زه بېرته په ځنګله کې ستا د چیلیو ساتنه غواړم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېره- [د ترکيې کيسه]

ډېر پخوا د اوسنۍ ترکيې په يوه غريزه سيمه کې يو هلك له خپلې کونډې مور سره اوسېده .

د دوی وړوکی کور (جونګړه) له ښاره بهر په بېديا کې و .

يوه ورځ د سيلۍ او باران په سخت توپان کې دواړه مور او زوی په کور کې ناست وو، د تندر له غږ سره به ښځه ورپېده. دې د کور بهرنۍ تمبې ته يوه غټه تيږه کېښوده او زوی ته يې وويل :

زه خو نن ډېره سخته وېرېږمه. خدای خبر چې نن مې دا وېره ولې په زړه کې ناسته ده .

هلك مور ته وکتل. لږ حيران شو او ويې ويل :

وېره! دا څه شی وي؟

مور ورته وويل :

وېره داسې بلا ده چې هر انسان يې په خپل ژوند کېويني او بيا د دې په پنجو کې راګير شي .

هلك تر ډېره وخته غلی ناست و، دواړو دوديۍ وخوړه او خوب ته پرېوتل. هلك تر ناوخته د وېرې په هکله فکر کاوه. داسې يې ګڼله چې ګونديې �وېره�رښتيا يوه بلا ده. کرۍ شپه يې همدغسې تېره کړه او سهار وختي يې چې مور لا له خوبه نه وه پاڅېدلې، دی له خپلې جونګړې راووت او يوې خوا ته روان شو، تووله ورځ په پښو روان و، چې ستړی به شو نو له يوې ونې سره به يې ډډه ولګوله.

له ځينې يا وياله نه به يې اوبه وڅښلې. په لار کې به يې همدغه چورت واهه، چې که �وېره� راته مخې ته راغله، نو سملاسي به يې وژنم.

لمر چې د غرونو شا ته پټ شو، نو ده له ليرې نه يوځای رڼا وليده، چې ورنژدې شو، نو ويې ليدل چې يو څو تنه له اور نه چاپېره ناست وو، خپل چاقوان يې په تيږو تېره کول. دوی ټول شوکماران وو او د شپې د شوکې لپاره يې ځانونه تيارول .

د هلك ساړه شوي وو. پر دې کسانو يې سلام واچاوه او اور ته نژدې کښېناست. سړو يو بل ته په سترګو کې اشارې وکړې. خو د هلك له حالت نه ښکارېده چې دی هېڅ نه لري .

يو تن ترېنه پوښتنه وکړه:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته له کومې راغلی يې او کومې خوا ته روان يې؟

هلك چې لاسونه يې اور ته نيولي وو، دوی ته وويل :

زه د وېرې په لټه راوتلی يم. که مې پيدا کړه، نو ژوندی به يې نه پرېږدم.

شوکماران په خندا شول، خو ددوی مشر هلك ته وويل :

زه خبر يم، چې وېره چېرته اوسېږي، که ته غواړې چې ويې وينې، نو دا اوره، کوچ او شات واخله، مخامخ د ونو شا ته يوه هديره ده، هلته لرګي ډېر دي، له دې ځايه يوه دره واخله. هلته اور بل کړه، موږ ته خوږه ډوډۍ پخه کړه، وېره به درته په خپله ځان ښکاره کړي .

هلك د شوکمارانو نه ټول توکي په يوه غوټه کې وتړل. يوه بله دره يې په بل لاس کې واخيسته او د ونو پر لوري روان شو. اوس هرې خوا ته تکه توره تياره وه. هلك چې د شوکمارانو له سترګو پناه شو، نو ټولو پرچ وهلو.

هلك هديرې ته ورسېد، نو تيږې يې راټولې کړې، وچ لرګي يې په کې کېښودل او اور يې بل کړ، بيا يې اوره، کوچ او شات يوځای کړل. د يوه قبر له پاسه په کندولي کې اوبه اېښې وې، د اوړو ډوډۍ يې جوړه کړه او د سرې شوې ډبرې له پاسه يې کېښوده.

ډوډۍ چې پوره پخه شوه، نو هلك هم ښه دمه کړې وه، خوا و شا يې کتل، چې وېره به چېرته وي. په دې کې اور ته نژدې قبر نه يو لاس رابهر شو او ورسره يو غږ هم راپورته شو، چې : �دا ډوډۍ دې زما لپاره پخه کړې ده؟.�

هلك ورته وويل :

نه، نه، دا ډوډۍ مې هلته بره يو څو تنو لپاره پخه کړې ده .

دا يې وويل او ګرمه ډوډۍ يې له تيږې راواخيسته... د غوټې په خالي ټوکر کې يې تاو کړه، يوه بله دره يې له اوره راواخيسته او بېرته يې د شوکمارانو ځای ته ځان ورساوه.

په دوی کې يو څو تنه په خپل کار پسې تللي وو، خو د دوی مشر اوس هم هلته ناست و، هلك چې يې وليد، نو بيا حيران شول. پوښتنه يې ترې وکړه:

وېره دې وليده؟

هلك ورته وويل :

نه، هلته خو تش يو لاس له قبر نه راووتلو، چې له ما يې ډوډۍ غوښته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوکمارانو مشر ډوډۍ ټوټې ټوټې کړه او په ټولو یې ووېشله. هلك هم خپله برخه ډوډۍ وخوړه او ور ته نژدې پرېوتو .

د شوکمارانو مشر ورته وویل:

سهار د دې غونډۍ بلې خوا ته ورشه، هلته یوه کچه لاره د اوبو یوه تالاو ته ځي، ما اورېدلي دي، چې په دې تالاو کې وېره اوسېږي .

هلك ډېر ستړی و، دا خبره یې وارووېده او سترګې یې پټې کړې. په بل سهار چې هلك پاڅېد، نو اور مړ و او ټول شوکماران له هغه ځایه تللي وو. ده ته یې یو څو ټوټې وچه ډوډۍ پرې ایښې وه .

هلك ځان تازه کړو، ډوډۍ یې وخوړه او پر غونډۍ وخوت، یوه کچه لار یې پیدا کړه او په هغې روان شو. د لارې په پای کې د اوبو یو لوی تالاو و.

خو هلته یې یوه عجیبه ننداره ولیده. د اوبو دپاسه په هوا کې یوه زانګو وه، چې یو ماشوم په کې ژړل .

هلك یو څو شېبې ماشوم ته وکتل او فکر یې وکړ، چې دی ولې ژاړي او زانګو په هوا کې څنګه ولاړه ده. په دې کې یوه ځوانه جینۍ له اوبو راووتله، چې وېښته او جامې یې وچ وو. هلك ته یې وویل :

دا زما ورور دی. زه په خپله زانګو ته نه شمه رسېدلای، غواړمه چې خپل ورور له زانګو نه راواخلمه. هلك ورته وویل :

زه به په اوبو کې ښکته شم، ته زما په اوږو کښېنه او خپل ورور له زانګو راواخله.

هلك اوبو ته ورښکته شو. جینۍ د ده پر سر لاس کېښود او پر اوږو یې کېښناسته، هلك ورو ورو د زانګو پر لوري روان شو. خو جینۍ خپل لینګي د هغه د څټ نه کلك راتاو کړل او زور یې ورله ورکړ.

هلك سخت په قار شو، دا یې له لاسه ونیوله او اوبو ته یې ورغوزاره کړه. جینۍ هم ورسره ښه کلکه نښتې وه. هلك د هغې مرۍ ته لاس کړ او دا یې له ځانه لیرې کړه، په دې پرزونو کې د جینۍ د غاړې د سرو زرو زنځیر د هغه په لاس کې پاتې شو او ده په چټکۍ له تالاو نه ځان وایست. پاس چې ګوري، نو زانګو هلته نه وه. هرڅه ورك وو .

هلك د سرو زرو زنځیر په خپله غاړه کې واچاوه او د غونډۍ بلې خوا ته روان شو .

ټوله ورځ یې سفر وکړ او مازیګر مهال د یوه ښار دروازې ته ورسېد، هغه وخت به د ښارونو چاپېره دېوالونه جوړېدل او د بهر وتلو لارې به ماښام تړل کېدې.

کوم مسافر چې به ناوخته راورسېدل، د هغوی لپاره له دروازې نه بهر سرایونه جوړ وو. هلك دیوه نانوای د تنور مخې ته کښېناست او په تنور کې پرېوتې ډوډۍ چې نانوای یوې خوا ته ایښودلې او خلکو په خپل وار رااوچتولې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی د اخیستلو په انتظار شو. اخر د ده وار هم راورسېد، نیمه پخه نیمه سوځېدلې ډوډۍ یې وخوړه او هملته یوې خوا ته پر مځکه ویده شو.

سهار چې ښار ته وردننه شو، نو ویې لیدل چې خلك د سمندر پر لوري روان وو. هلك هم ټولو سره مل شو، خبر شو چې یوه بېړۍ پرون رارسېدلې وه، خو اوس د ډوبېدو په حال کې ده، د سمندر پر غاړه ډېر خلك ولاړ وو، چا ژړل، چا دعا ته لاسونه نیولي وو.

بېړۍ له یوې غټې تیږې سره ولاړه وه. په دې کې ټولو ملاحانو زور لګولی و، چې ساحل ته یې راولي. خو داسې ښکارېده چې بېړۍ د سمندر په اوبو کې دننه په کوم شي پورې نښتې وه او ورو ورو په ډوبېدو وه .

خلکو په وړو وړو کښتیو کې په دې بار سامانونه او نور خلك راښکته کول .

هلك جامې وایستلې او سمندر ته یې ټوپ کړل. ده اوږده ساه واخیستله او د سمندر تل ته یې ځان ورساوه. هلته یې ولیدل چې یوې ښځې د بېړۍ لنګر په لاس کې نیولی دی او ځان ته یې راکاږي.

هلك په دې ښځې ورټوپ کړل، زنځیر یې د هغې له لاسه لیرې کړ او د هغې په وهلو سر شو. بیا یې دا له وېښتو راونیوله او په یوې تیږې پورې یې وتړله.

هلك چې له اوبو راوتلو، نو بېړۍ له خطره بهر وه. خلکو خوشحالیاني کولې. دی دومره ستړی و، چې خپلې جامې یې په غاړه کړې او بېرته ښار ته لاړ. هلته تر یوې ونې لاندې پرېوتو او ویده شو.

مازیګر مهال چې دی راپاڅېد، نو د ونې نه یې د خبرو غږ واورېد. یوې ښځې ویل :

ما یو داسې زړور ځوان لیدلی دی، چې په هدیره کې یې ډوډۍ پخوله، ما له یوه قبر نه لاس وروغزاوه، خو دی هېڅ ونه وېرېد، د بلې ښځې غږ راغی:

ما هم یو داسې ځوان ولید، چې په اوبو کې مې ورله مرۍ خپه کوله، خو ده رانه ځان هم خلاص کړ او زما د سرو زرو زنځیر یې هم یووړ.

د درېیمې ښځې غږ شو :

ما داسې ځوان ولید، چې د پوره بېړۍ زنځیر یې زما له لاسه واخیست او زه یې په یوه کاڼي پورې وتړلم. هلك چې دا خبرې واورېدې، نو ونې ته یې وکتل او ویې ویل :

هغه ځوان زه یمه. خو تاسو څوك یئ؟

درې واړه ښځې د سترګو په رپ کې د ده مخې ته ودرېدې او ورته ویې ویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ جادوګري يو. ته ډېر زړور يې، موږ غواړو چې درته انعام درکړو. وغواړه څه شي پسې راوتلی يې او چېرته ځې؟

هلك ورته وويل :

زه د وېرې په تکل کې يمه. که تاسو ته معلومه وي چې وېره په کوم ځای کې ده، نو دا به ډېر لوی انعام وي .

دريو واړو جادوګرو په زوره زوره وخندل او بيا يې د يوه ښار پته ورله ورکړه، چې وېره هلته اوسېږي.

هلك چې د ډېرو ورځو تر مزله وروسته دې ښار ته ورورسېد، نو ټول خلك د پاچا د ماڼۍ نه بهر راټول وو. هلك د يوه سړي نه پوښتنه وکړه، چې څه چل دی؟

هغه ورته وويل:

يوه مياشت کېږي چې زموږ پاچا مړ دی. د دې ملك روايت دی چې د دې ځای ځينې سپېڅلي مرغان هر سهار له ماڼۍ نه الوزي او چې د هر چا پر سر کښېناست، نو هغه به پاچا کېږي دا يوه مياشت کېږي، چې مرغان د هېچا پر سر نه دی کښېناستلی.

هلك هم د مرغانو په ننداره شو، چې له ماڼۍ نه به والوتل او بېرته به لاړل، يو څو شېبې چې تېرې شوې، نو يو مرغه د ماڼۍ تر ټولو دنګ بورجل نه راوالوتلو او د هلك پر سر کښېناست. د خلکو شور ماشور پورته شو .

هلك سترګې پټې کړې، ويې ليدل چې د پاچاهۍ تاج يې پر سر کړی دی او پر شاهي تخت ناست دی. خلك ورته راروان دي، وزيران ورته د مملکت د ستونزو حال وايي. ډوډۍ ورته ايښې ده، خو دی وخت نه لري چې ويې خوري .

خوب يې تښتېدلی دی. هلك ناڅاپه سترګې وغړولې او په چيغو شو:

زه دا هرڅه نه شمه کولای .

په دې کې د ماڼۍ له خوا يو څو مرغان راوالوتل او وار په وار د دې هلك پر سر کښېناستل، ټولو خلکو نارې پورته کړې چې هم دی به زموږ پاچا وي .

ټول وزيران راوړاندې شول، مشر وزير ورته شاهي چپنه په غاړه کړه. يو بل وزير ورته تاج پر سر کړو او دی يې د ماڼۍ پر لوري بدرګه کړ، هغه وخت هلك احساس وکړ، چې د هغه غوني زيږ- زيږ شول، مرۍ يې وچه او پښې يې په رپېدو شوې .

يوه سپين ږيري وزير ورته په غوږ کې وويل :

وېرېږه مه !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هلك اوس خبر شو، چې وېره څه وي؟ هغه ته د مور خبره په زړه شوه :

وېره داسې بلا ده چې هر انسان يې په خپل ژوند کېويني .

هغه وېره موندلې وه، خو هله چې پاچا شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب ولیداد- [د هندوستان کیسه]

په یوه کلي کې یو غریب او بوډا سړی یوازې اوسېدو، چې نوم یې ولي داد و. ده به ټوله ورځ په شنو ورشو کې واښه کول. ماښام به یې د وښو لویه ګېډۍ په سر کړه، لور به یې په ملا ویستوني وټومبله او د ښار منډوي ته به روان شو.

د ده واښه به هره ورځ په پنځوانو (یوه سکه) خرڅ شول. کله څلور او کله به یې په څلورنیمو انو ځان ته ډوډۍ واخیستله او کور ته به راغی. ډوډۍ به یې وخوړله او هغه ټکه (نیمه انه) یا انه چې به ورسره پاتې وه، د خپلې جونګړې په ګوټ کې ښخ شوي منګي ته به یې واچوله.

ولي داد له خپل ژونده ډېر خوشحاله و، ډېره موده همدغسې تېره شوه. یوه ورځ یې خپلو جامو ته وکتل او فکر یې وکړ، چې نوې جوړه جامې ځان ته واخلي، د جونګړې په ګوټ کې له ښخ منګي نه یې ټولې ټکې انې راوایستلې او حیرانه پاتې شو، چې دومره ډېرې پیسې څنګه راټولې شوې. ځان له یې د خامتا یوه جوړه جامې واخیستې، خو بیا هم ډېرې پیسې ورسره پاتې وې. نه پوهېده چې په دې پیسو څه وکړي. ټوله شپه یې چورت واهه. اخر سهار راپاڅېد، نو ټولې پیسې یې یوه زرګر ته یووړې. هغه ورله په دې پیسو د سرو زرو یو بنګړی جوړ کړ.

اوس ولي داد حیران و، چې د سرو زرو په بنګړي څه وکړي؟ د ده اولادونه هم نه وو، په بازار کې به یوه سړي تل د خپلو اسونو لپاره له ولي داد نه واښه رانیول.

نن چې یې واښه منډیې ته یووړل، نو هغه سړی یې ولید، له هغه یې پوښتنه وکړه، چې ته خود تجارت لپاره ډېرو ملکونو ته ځې راځې، دا راته ووایه چې یوه ډېره ښایسته او نېکبخته ښځه پېژنې؟

تجار یو څو شېبې سوچ وکړ، بیا یې وویل :

له دې ځایه شمال لوري ته د ښایستان وطن دی. د دې ملك شهزادګۍ ډېره ښکلې او په ښه نامه یادېږي.

خو ستا ورسره څه کار دی؟ هغه له خپلې جیبه د سرو زرو بنګړی راوایست او تجار ته یې وویل :

ته چې کله هم ښایستان ته لاړې، نو دې شهزادګۍ ته زما له اړخه دا بنګړی ډالۍ کړه او ورته ووایه چې دا د یوه داسې کس له خوا تا ته ډالۍ کېږي، چې په ښه عمل باور لري .

تجار له هغه نه بنګړی واخیست او څه موده وروسته چې د یوې قافلې سره یې ښایستان ته خپل تجارتي مالونه یووړل، نو شاهي ماڼۍ ته هم لاړو، په هغو ورځو کې دا دود و چې تجارانو به ښه او ناپایه شیان د پاچا دربار ته وړل او په بدل کې به یې ډېرې پیسې ګټلې. د خپل مال د خرڅولو نه وروسته تجار له شهزادګۍ سره د لیدلو خواست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ او بیا یې د ولي داد بنګړی ورته وړاندې کړ او ورسره یې د هغه پیغام هم ورله ورکړ. شهزادګۍ چې د تجار د خولې دومره ساده پیغام واورېد او بنګړی یې ولید، نو په سترګو کې یې اوښکې راغلې. سم له لاسه یې امر وکړ، چې د اصلي ورېښمو، کتانو، بخملو او کمخوابو رختونه دې په یوه اوښ بار کړای شي او د شهزادګۍ له خوا دې هغه ته ورسول شي. تجار ته یې هم د لارې خرڅ او نورې تحفې ورکړې .

تجار چې بېرته خپل ښار ته راورسېد، نو د رخت له بار سره اوښ یې د ولي داد د جونګړې مخې ته ودراوه. هغه په دې وخت کې د وښو لپاره روانېدونکی و. د تجار په لیدلو خوشحاله شو. خو هغه چې ورته د شهزادګۍ د ډالۍ کیسه وکړه، نو دی وارخطا شو.

دی نه پوهېده چې په دې ورېښمو او کمخوابو څه وکړي. ده اوس اوس ځان ته د خامتا جوړه اخیستې وه،نورې جامې یې نه وې په کار. ډېر فکرونه یې وکړل، اخر یې له تجار څخه پوښتنه وکړه، چې ته څوك داسې سړی پېژنې چې ډېر ایمانداره او مېړنی وي؟

تجار ورته وویل :

داسې به ډېر خلك وي، خو له دې ځایه جنوب لورې ته یو ملك د نېك آباد په نامه یادېږي. هلته یو شهزاده دا صفتونه لري.

هغه ورته په خوشحالۍ وویل :

بس اشنا زما غم دې غوڅ کړ. ته چې هر وختې نېك اباد ته ورتللې، نو دا اوښ ورته ډالۍ کړه او ورته ووایه چې زه د ایمانداره او مېړنو خلکو ډېر قدر کوم .

تجار یو څو ورځې په ښار کې و. بیا له یوې تجارتي قافلې سره چې نېك اباد ته لاړ، نو شاهي دربار ته یې هم حاضري ورکړه، د ورېښمو او کمخوابو بار شوی اوښ یې ورته یووړ او د ولي داد پیغام یې هم ورکړ. شهزاده چې دا واورېدل نو ډېر خوشحاله شو، تجار ته یې سره زر انعام ورکړل او د هغه لپاره یې دوولس ښه چاغ اسونه د ډالۍ په توګه واستول .

ولي داد د رخت د بار شوي اوښ نه د ځان خلاصولو وروسته ډېر ارامه و، هماغسې به یې واښه کول او په منډیي کې به یې خرڅول، پاتې پیسې به یې په منګي کې غورځولې .

تجار چې له نېك اباد نه بېرته راوګرځېدو، نو د هغه د جونګړې ته هم ورغلو، دوولس چاغ اسونه ورسره وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي داد چې له تجار نه ټوله کيسه واورېده، نو ډېر وارخطا شو. هېڅ نه پوهېده چې په اسونو څه وکړي. ده چې به ټوله ورځ ځومره واښه کول، دا اوس هم په پنځو انو خرڅېدل او دا پيسې د ده لپاره بس وې. اسونو ته به واښه له کومه ځايه راوړي .

تجار ته يې منت زارۍ پيل کړې، چې له دې اسونو نه دې دوه اسونه ځان ته واخلي او نور دې د ښايستان شهزادګۍ ته يوسي، ځکه د ورېښمو بار اوښ شهزادګۍ ورلېږلی و.

تجار په دې خبره رضا شو او څو ورځې وروسته چې هغه اسونه د هغه د جونګړې له مخې نه يووړل، نو ده د شکرانې نفلونه وکړل. د شپې يې ډوډۍ وخوړه او د ډېرو شوګيرو وروسته په ارام خوب ويده شو.

د ښايستان شهزادګۍ چې اسونه وليدل، نو له تجاره يې پوښتنې پيل کړې، چې د دې ډالۍ هدف څه و. تجار ورته وويل :

زما ملګرى ستا د ښه عمل قدر کوي او د مننې لپاره يې دا اسونه رااستولي دي.

شهزادګۍ د خپل پلار (پاچا) سره سلا مشوره وکړه. هغه ورته وويل :

د چا ډالۍ بېرته ګرځول، ښه کار نه دى. خو موږ کولای شو چې اوس دې سړي ته دومره قيمتي ډالۍ ورواستوو، چې دى يې هېڅ ځواب ونه لري او په دې شان به موږ ته بيا څه شی نه رالېږي. شهزادګۍ په دې خبره خوشحاله شوه او امر يې وکړ، چې شل سپين اسونه دې په سرو او د سپينو زرو لوښو قاشوغو او د ښايست د شيانو بار کړای شي او هغه ته دې ډالۍ کړی شي. تجار ته يې يوه محافظه ډله عسکر هم ورکړل .

کله چې دا شل اسونه او د دوی محافظان د ولي داد جونګړې ته ورورسېدل، نو د ښار ټول ماشومان او وزګار هم ورسره مل وو. ولي داد په وښو کولو بوخت و. يو چا ورته خبر وکړ، چې ستا کور ته اسونه ولاړ دي، ده عاجز وارخطا د کور پر لوري منډه کړه. تجار ته يې په ژړغوني غږ وويل :

زه په دې اسونو او عسکرو څه وکړم، ته خو خبر يې چې زه غريب سړی يم. له دې اسونو څلور ته واخله او نور د نېك اباد شهزاده ته زما له اړخه ډالۍ کړه، چې د هغه د دوولسو اسونو بدل مې خلاص شي .

تجار چې بيا نېك اباد ته لاړ او شهزاده چې سرو او سپينو زرو بار اسونه وليدل، نو د ولي داد په هکله يې ترې نورې پوښتنې وکړې، تجار ورته وويل :

ولي داد ډېر نېك او ساده انسان دى .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده اوس د ډالۍ په بدل کې شل نور اسونه، شل اوښان او شل هاتیان (فیلان) چې ټول په ملغلرو او د سرو زرو په زنګو سمبال وو، هغه ته د ډالۍ په توګه روان کړل. د دې قافلې د ساتنې لپاره یې پنځوس عسکر او پنځوس نوکران هم ورواستول .

کله چې دا قافله د هغه ښار ته ورسېده، نو ماسپښین تېر و، ولي داد د ونو ونو پنډ جوړ کړی و، کله چې د اسونو، اوښانو او د هاتیانو قافله او تجار یې هم ورسره ولیده، نو ځان یې په ونو کې پټ کړ. خو تر کومې به پټېدو، خپلې جونګړې ته راغی او چې خبر شو چې دا هرڅه د هغه وو، په چیغو شو. ویل یې :

زه بوډا سړی یم، نن یم، سبا نه یم، دا هرڅه زما هېڅ په کار نه دي .

تجار هم خواشینی شو، دی پوهېده چې هغه څومره ساده ژوند تېراوه، خو بله چاره نه وه، دننه په جونګړه کې له هغه سره کښېناست او ورته ویې ویل :

بس دا وروستی ځل دی، څه پرې وکړم.

ولي داد ورته وویل :

ښه که وروستی ځل دی، نو دا هرڅه ښایستان ته یوسه او که شهزادګۍ درته نورڅه ډالۍ درکوي، نو ورته ووایه چې زه مړ یم .

تجار ته یې دوه اسونه، دوه اوښان او دوه فیلان مزدوري ورکړه او کله چې دا قافله څو ورځې وروسته له ښاره ووتله، نو ولي داد د خدای شکر وایست .

کله چې د اسونو، اوښانو او د هاتیانو قافله ښایستان ته ورسېده او شهزادګۍ ته وړاندې شوه، نو حیرانه پاتې شوه، بیا یې له پلار سره سلا وکړه. د پاچا هم تلوسه شوه، چې اخر دا ولي داد نومی سړی څه غواړي. ده فکر کاوه، چې کېدی شي د شهزادګۍ سره یې واده غوښته. نو که داسې وي، نو په کار ده چې په خپله یې ووینې.

شهزادګۍ هم په دې باور وه، چې دومره ډېرې ډالۍ څوک هسې نه ورته رالېږي. لنډه دا چې دا وارې دوی تجار ته وویل، چې په خپله به ورسره ځي، خو دوی دا هم نه غوښتل چې ډېر په شان و شوکت ورشي. یوه قافله جوړه شوه.

کله چې دا شاهي قافله د هغه کلي ته نژدې شوه، نو پاچا او شهزادګۍ په بیدیا کې یوځای غوره کړ او هلته یې خپلې خېمې ودرولې. بیا یې تجار ته وویل چې ورشه خپل ملګري ته خبر ورکړه، سبا سهار دې زموږ خېمې ته راشي، چې موږ ورسره ملاقات وکړو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تجار لاړ او ولي داد ته يې دا ټوله کيسه تېره کړه. هغه چې واورېدل نو په ژړا شو. ده نه غوښتل چې له پاچا او شهزادګۍ سره ووینې. خپلو خړو جامو ته يې کتل، ارمان يې کاوه، چې کاشکې په منګي کې يې پيسې نه وې راټولې کړې، اوس به بېغمه وای .

د شپې د سيند پر لوري روان شو، د يوې اوچتې تيږې له پاسه وخوت، چې ځان په اوبو کې لاهو کړي. خو بيا ووېرېده، ځان وژل ورته ګناه ښکارېده، هملته کښېناست او خدای پاك ته يې فرياد پيل کړ، نابېره د ده مخې ته دوه ورې ښاپيرۍ ودرېدې او پوښتنه يې ترې وکړه چې دی ولې ژاړي. هغه ورته د خپلې بدمرغۍ کيسه تېره کړه. ښاپېرو وخندل او ورته وېې ويل :

ته ډېر ساده يې. خو ځکه موږ تا ته يو شی ډالۍ کوو.

د سترګو په رپ کې هغه وليدل، چې په تن يې ډېرې ښکلې جامې وې. په سر يې ښکلې پټکی تړلی و او په پښو کې يې د سرو زرو په تار ګنډل شوې پڼې وې. ده خپلې جونګړې ته منډې کړې، خو هلته يو ښايسته کور ولاړ و او په کې نوکران ولاړ وو .

په بله ورځ هغه د پاچا او د شهزادګۍ د هرکلي لپاره د هغوی خېمې ته ورغلو او دوی ته يې د مېلمستيا بلنه ورکړه.

په مېلمستيا کې يې پاچا ته خواست وکړ چې شهزاګۍ دې د نېك اباد شهزاده ته واده کړي، پاچا ترې پوښتنه وکړه چې �ته دا شهزاده پېژنې، نوم يې څه دی.�

هغه غلی پاتې شو. نو تجار ورته د نېك اباد د شهزاده نوم وروښود. بيا داسې وشول، چې د نېك اباد شهزاده هم د ولي داد د ليدلو لپاره راغی او لنډه دا چې د هغه په کور کې د دواړو واده جوړ شو .

د دواړو ملکونو خلکو جشن وکړ، پاچا له هغه څخه پوښتنه وکړه چې دی څه غواړي. ولي داد ورته وويل :

زه خپله جونګړه بېرته غواړم، زما لپاره د ورځې څلور انې بس دي. ټولو د ده دا ارمان ومانه او ولي داد پاتې عمر هم په وښو کولو تېر کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدګلیت- [د شمالي ویلز کیسه]

د بریتانیې د شمالي ویلز سیمه یو وخت خپلواکه وه. دلته یو ډېر اوچت غر د سنوډن په نوم یادېږي، کله چې لاروی د غره پر لوري سیل لپاره ځي، نو په لاره کې په یوه قبر ورپېښېږي، چې د بیدګلیت توري پرې لیکلي دي .

د ویلز په ژبه کې بید د قبر معنی ورکوي او ګلیت پخوانی نوم دی. دا کیسه د دې قبر پر شناختې لیکلې ده .

ډېره موده کېږي، چې په دې سیمه کې لوویلین نومی یو سردار اوسېده. د هغه یو سپی ګلیت نومېده، دا سپی هغه ته د انګلستان پاچا په تحفه کې ورکړی و. په کور کې به دی لکه وری نرم او ارامه اوسېده. خو په ځنګل کې د ښکار پر وخت به یې لکه د پړانګ منډې وهلې. د سردار خپل دا سپی ډېر خوښ و او ټولو خلکو ته به یې په فخر ښکاره کاوه .

یوه ورځ سردار سهار وختي له خپلو ملګرو سره په ښکار ووت، ټول سپي ورسره وو. په یوه ځای کې دوی سوېې ولیدلې او ټولو وغوښتل چې خپل سپی ورپسې وځغلوي. سردار شپېلۍ کړه، خو ګلیت هېڅ ښکاره نه شو، دی حیرانه و، چې سپی یې څه شو. پخوا خو چېرې داسې نه وو شوي، ګلیت به له ټولو سپو تر مخه منډې وهلې. اوس دی ورک و .

ورځ په ښکار تېره شوه، سردار ناارامه و، لومړی یې ځان ته تسلي ورکوله، چې په خپله به راپیدا شي، خو ورو ورو یې تلوسه زیاتېده. خپلو ملګرو ته یې عذر وکړ او بېرته خپل کور ته روان شو. خپل کور ته چې رانژدې شو، نو ګلیت یې ولید، چې له لویې دروازې نه بهر پر مخکه ناست و. د سردار زړه یو څه ارامه شو، شپېلۍ یې ورته ووهله او ویې ویل:

ته ډېر شوخ یې، نن ته چېرته وې او ولې اوس د کور مخې ته ناست یې؟

نور کله به ګلیت د خپل بادار په لیدو په ټوپونو شو. خو نن له خپله ځایه ونه خوځېدو. سردار حیرانه، خو ډېر ژر یې دا حیراني په وارخطایۍ بدله شوه.

د ګلیت خوله او پښې په وینو لړلې وې، تر کوره ځای پرځای د وینو نښې وې، ګلیت هم ټپي و.

سردار ته خپل ماشوم زوی ورپه یاد شو، چې سهار یې په زانګو کې ویده پرېښی و. ده د کور له دروازې د زانګو پر لوري منډې کړې، هرې خوا ته وینې وې. زانګو تشه وه او په هغې کې هم په وینو لړلې وړه توشکه د یوې خونړۍ جګړې منظر وروړاندې کاوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار له غم او قاره لېونی شو. شاته یې وکتل، ګلیت له خپله ځایه راپاڅېدلی او د ده پر لوري ورو ورو راروان و. سردار چې ورته په قار وکتل، نو د ده له خولې یو کمزوری غږ راووتلو. داسې لکه چې څه ویل غواړي، خو سردار خپلې تورې ته لاس کړ او په قار یې وویل :

بدبخته! ته خو لېوه وختلې. دومره موده ما د خپل ماشوم په شانې ساتلی وې او نن تا زما ماشوم وخوړ. سپي خپل سر ټیټ کړ او د خپل بادار په پښو کې کښېناست، بیا یې خوله اسمان ته کړه او له خولې یې داسې غمجن غږ راپورته شو، لکه چې ویل یې:

کاشکې ته زما په ژبه پوهېدای.

خو سردار د اولاد په غم کې دومره لېونی شوی و، چې توره یې راپورته کړه او سپی یې وواژه. هم په دې وخت کې ده د ماشوم ژړا واورېده، سردار بلې کوټې ته ورغلو، نو څه ګوري چې ماشوم یې روغ او ژوندی په کټ کې پروت و. ورسره نژدې یو لېوه مړ پروت و.

سردار پوه شو چې څه شوي وو. ګلیت له لېوه سره جنګېدلی و او د ده ماشوم یې ژغورلی و. د هغه له سترګو اوښکې رواني شوې او په چیغو چیغو یې ژړل، اوس ده د خپل وفادار سپي ماتم کاوه. بیا سردار هم په هغه ځای کې چې ګلیت یې په ناسته لیدلی و، د هغه قبر جوړ کړ. دا کیسه شا و خوا په ټولو ځایونو کې خلکو یو بل ته کوله او د بیدګلیت سیمه دومره مشهوره شوه، چې اوس هم کله په دې لاره څوك تېرېږي، نو یو واري بیدګلیت ته ارو مرو درېږي.

ښوروا- [د چك كيسه]

یوه شپه له سیلۍ سره باران هم اورېده، سخت توپان و. خلك په خپلو كورونو كې وو. یوه سپین سرې ښځه ځانله یوازې اوسېده. د هغې د کور دروازه وډبېده. هغې فکر وکړ، چې سیلۍ دروازه ټېل وهي، خو لږه شېبه نه وه تېره، چې ور په زوره زوره وډبېده .

سپین سرې ژر دروازه خلاصه کړه، ویې لیدل چې یو ځوان سړی په لمدو خیشتو جامو کې ولاړ دی، له یخنۍ رېږدي. سپین سرې ښځې ته یې وویل :

زه مسافر یم، که نن شپه دې راته په خپل کور کې ځای راکړ، نو زه به دې دا احسان ټول عمر نه هېروم.

سپین سرې ښځې ورته وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ده، دننه راشه په نغري کې اور بل دی... خپلې لمدې جامې وچې کړه. خو زه ډوډۍ هم نه لرمه او ستا لپاره کټ هم نه شته. ته مجبوره یې، چې له نغري سره نژدې پر دې کمبله شپه تېره کړې.

سړي ورته وویل :

بس چې سرپناه وي، نور مې هېڅ شی نه دي په کار.

ښځې په نغري کې نورې وچې دړې کېښودې، اور تازه شو. سړی چې تود شو او جامې یې هم وچې شوې. نو د خپل کمیس له جېبه یې د اوسپنې یو مېخ راوایست. دا به یې په خپلو لاسونو اړاوه رااړاوه. ښځې ورته کتل، خو غږ یې نه کاوه.

سړي ښه شېبه له دې مېخ سره لوبې وکړې، بیا یې له ښځې پوښتنه وکړه:

ته خبره یې چې دا مېخ څومره د کار دی .

ښځې له ورۍ نه تار جوړاوه. په ډېره خشکه لهجه یې ورته وویل :

هو! خبره یمه، مېخ په لرګي کې ټك وهل کېږي.

سړي وخندل او ویې ویل :

ته نه یې خبره... زه له دې مېخ نه ښوروا جوړولای شم. ښځې لږ په قار ورته وویل :

هسې اوتې بوتې مه وایه، دا ناشونې ده.

سړي وویل :

که ما درته ثابته کړه، نو منې به یې.

ښځې ورته وویل:

ښه ده، ثابته یې کړه .

بیا یې د ښوروا پخولو دېګ ورته راوړو .

سړي مېخ د دېګ په تل کې کېښود او اوبه یې په کې واچولې. بیا یې دېګ پر اور کېښود. لږه شېبه چې تېره شوه، نو سړي د دېګ سر لیرې کړ او ښځې ته یې وویل :

که لږه مالګه او تور مرچ راکړې نو ښوروا به تیاره شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه پاڅېده او د یوې الماری دروازه یې پرانیستله او ویې ویل:

هو! مالګه او مرچ خو په هر کور کې وي.

سړي ته یې د مالګې او د تورو مرچو پوډۍ ورکړې. ده په دېګ کې ورګډ کړل. یوڅو شېبې نورې هم تېرې شوې. سړي بیا د دېګ سر ایسته کړ او ویې ویل:

د پیازو یوه غوټه که وای، نو د ښوروا خوند به سپوا شوی وای.

ښځې ورته بد بد وکتل، خو بیا له ځایه راپاڅېده او ویې ویل:

ګورمه که چېرې پیاز وي .

یوې بلې الماری ته ولاړه او د هغې دروازه یې پرانیستله. سړي سر اوچت کړ او ویې لیدل چې په دې الماری کې د خوړو توکي ایښي وو.

ښځې د پیازو یوه غوټه راواخیسته او سړي ته یې وویل :

اوس به نو ته چاقو هم غواړې.

سړي وخندل او د ښځې نه یې پیاز او چاقو واخیستل. پیاز یې ټوټې ټوټې کړ او دېګ ته یې ورلړه کړ. بیا یې په نغري کې اور تازه کړو، یوڅو نورې دړې یې کېښودې او ویې ویل:

ښوروا هم هر ډول وي، د مېخ ښوروا ساده وي. خو که په دې کې څو ګازرې او الوګان ورګډ شي، نو خوند یې لا زیات شي. خو خیر پروا نه کوي.

اوس له دېګ نه د پیازو د پخېدو خوشبویي پورته شوې وه او ښځې نابېره د لوږې احساس وکړ، د سړي خبرو ته یې پام و. بې له دې چې هغه ته یې څه ویلي وي، د الماری لوري ته لاړه، یو څو ګازرې او دوه الوګان یې ترې راوایستل او سړي ته یې ورکړل. هغه ګازرې او الوګان سپین او ټوټې کړل، په دېګ کې یې ورګډ کړل. لږه شېبه وروسته چې یې د دېګ سر لیرې کړو، نو د ښوروا خوشبویۍ د ښځې سپږمې وتخنولې. له سړي یې وپوښتل:

په څومره وخت کې به دا ښوروا پخېږي؟

سړي په یوې څمڅۍ د دېګ له تل نه مېخ رااوچت کړ او ویې ویل :

د دې مېخ ښورا ډېرو کمو خلکو خوړلې ده، خو که په دې کې د غوښې وړې وړې ټوټې ورګډې شي، نو بیا دا د پاچاهانو خواړه دي. خو زما او ستا په شان خلك دومره طالع نه لري، چې په دې ښوروا کې غوښه ولري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې ناڅاپه وویل:

ولې یې نه شو خوړلای، پاچاهان خو هم زموږ په شان انسانان وي.

بیا لاړه او له الماری نه یې د غوښې یوه ټوټه راواخیسته. په چاقو یې ترینه وړې وړې ټوټې بېلې کړې او سړي ته یې ورکړې. هغه د غوښې سره یوځه اوبه هم په کې ورګډې کړې. اور یې بیا تازه کړ او ویې ویل :

اوس چې موږ داسې ښه د پاچاهانو خواړه لرو، نو باید چې د پاچاهانو په شان یې وخورو.

ښځې وویل:

بېشکه ولې نه.

د کوټې بل سرته لاړه، هلته کې یو مېزاو دوه څوکۍ ایښې وې. دې له الماری نه یو ښه ښکلی د مېز پوښ راواخیست او پر مېز یې اوار کړ. بیا یې چیني لوښي راوایستل او پر مېز یې کېښودل، قاشوغې یې هم راوایستلې.

سړي دا هرڅه ته کتل او بیا یې وویل:

ښوروا به څه شي کې راوباسم؟

ښځې ورته یوه غټه کاسه د ښوروا لپاره او یوه رکابۍ د غوښې او ترکارۍ لپاره ورکړل. بیا یې یوه غټه ډوډۍ هم راوایستله. ټوټې یې کړه او پر مېز یې کېښوده. سړي وویل:

که ډوډۍ دې راوایستله، نو باید چې پنیر هم ورسره وي، ځکه چې د مېخ د ښوروا خوړلو نه وروسته د هضم لپاره پنیر ضروري دي.

ښځې پنیر هم راواخیست، دواړو ښوروا، ډوډۍ او پنیر وخوړل. سړي ښه ځان موړ کړی و، ښځې ته یې وویل :

ستا ډېره مننه .

ښځې ورته وویل:

مننه خو ستا په کار ده، چې دومره ښه ښوروا دې راته پخه کړه .

سړي د ښوروا د کاسې په تل کې پروت مېخ راوایست او ویې ویل:

په دې کې زما هېڅ کمال نه شته، دا هرڅه د دې مېخ له برکته دي.

ښځې ورته وویل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې تا دومره ښه خواړه راته برابر کړل، نو ته حق لرې چې په کټ ویده شې. زما هسې هم ډېر ساړه کېږي، زه به د نغري سره پر کمبله پرېوځم.

سړي شپه ارام خوب وکړ. سهار ښځې ورته چاي او ډوډۍ ورکړل او بیا یې ورته وویل :

ستا مېخ رښتیا چې عادي مېخ نه دی. سمبال یې وساته، چې څوك یې پټ نه کړي.

سړي ترېنه رخصت واخیست او پر خپله لار روان شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سمندر اوبه مالګينې ولې وي؟- [د ناروې کيسه]

په يوه کلي کې دوه ورونه اوسېدل، چې يو په کې ډېر شتمن و او بل غريب او بېوزله. يوه ورځ د غريب ورور سره په کور کې د خوړو لپاره هېڅ پاتې نه شول، نو د خپل شتمن ورور کره لاړ او مرسته يې ترې وغوښته. شتمن ورور ورته وويل چې ستا له حال نه زه خبر يم. دا د يوې ورځې خبره نه ده، سبا به بيا راروان يې او سوال به راته کوې .

غريب ورور ورته وويل:

ته بس همدا نن راسره يوڅه لاس وکړه. بيا به دې نه په عذابوم.

شتمن ورور ورته وويل:

سمه ده، زه نن تا ته ښه ډېره غوښه درکوم، دا واخله او د قاتۍ (قحطۍ) ښار ته ورشه، خو بيا راته خپل سپېره مخ ښکاره نه کړې.

غريب ورور يې ډېر ساده و. د غوښې نه يې يو پنډ جوړ کړ او د قحطۍ د ښار په لټه شو. ټوله ورځ يې مزل وکړ، په لاره کې به يې له هر چا پوښتنه کوله، چې د قحطۍ ښار په کوم ځاى کې دى. ځينو به ورته لاره سمه کړه، ځينې نور بيا خبر نه وو.

د شپې يوه ځنګل نه تېرېده، چې له ليرې يې رڼا وليده. ده اندازه لګوله چې دا به د قحطۍ ښار وي او که نه؟ په دې کې يې يو بوډا سړى وليد، چې ونې ته يې تبر نيولى و.

له هغه يې وپوښتل، بوډا ورته وويل چې همدا د قحطۍ ښار دى. خو ته ولې هلته تلل غواړې؟

غريب ورته خپله ټوله کيسه تېره کړه. بوډا وويل:

که ته د دې غوښې سره د قحطۍ ښار ته ځې، نوهرڅوک به دا غوښه په ډېرو پيسو درنه غواړي. خو ته ورته وايه چې د غوښې په بدل کې راته مېچنه راکړئ.

غريب د ښار لوري ته روان شو. هلته له رسېدو سره يې يو تن ته د غوښې ټوټه ښکاره کړه. هغه ورته غوښه بيه کړه، بيا بل کس راوړاندې شو، چې د هغه بيه له لومړۍ نه ډېره لوړه وه. ورو ورو د غوښې بيه ډېره لوړه شوه. هر چا پيسې راايستلې وې او يو شورماشور جوړ شو، غريب خپل لاس اوچت کړ او ټولو ته يې وويل :

زه دا غوښه د يوشي په بدل کې خرڅوم .

ټول غلي شول، غريب سړي وويل:

تاسو سره د لاس يوه مېچنه ده، هر څوک که هغه راته راکړي، غوښه د هغه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تن په کې وويل :

په دې ښار کې هم دغه يوه مېچنه ده، که دا تاته درکړو، نو موږ به څه کوو؟

خو غريب سړی په دې ټينګ شو، چې مېچنه راکړئ او غوښه واخلئ .

خلکو په خپلو منځو کې بحث کاوه، اخر په دې رضا شول، يو سړی په منډه لاړ او د يوې زړې زمانې وره مېچنه يې راوړه، په دې کې به يې کافي (قهوه) ميده کوله.

غريب چې دا مېچنه وليده، نو سخت خپه شو. ده فکر کړی و، چې مېچنه به د سرو زرو وي. خو اوس يې ژبه کړې وه. ټوله غوښه يې دې خلکو ته ورکړه. مېچنه يې ترې واخيستله او بېرته د ځنګله پر لوري روان شو. هلته يې بوډا سړی بيا وليد، په ډېر ګيله من غږ يې ورته وويل:

بابا! تا راسره ښه ټوکه وکړه، د پيسو پرځای مې دا زړه مېچنه واخيسته، په دې به زه څه کوم؟

بوډا ورته وويل:

غوږ رانژدې کړه، چې د دې مېچنې کمال درته وښيم.

غريب سړی د شپې ډېر ناوخته خپل کور ته ورسېدو، نو ښځه يې ډېره په قهر ورته پاڅېده. هغې ورته ټوله ورځ انتظار کاوه او نه پوهېده چې سړی يې چېرته ورك شوی و. په کور کې د خوړو لپاره هېڅ نه وو.

سړي چې زړه مېچنه پر مېز کېښوده، نو ښځه يې نوره هم راوپارېده، په کور کې د ښښلو لپاره کافي هم نه وه، خو سړي ورته وويل :

دا مېچنه ډېره د کار مېچنه ده. د مېچنې لاستی يې ونيو او بيا يې وويل:

مېچنې ګرځه ګرځه... ډوډۍ راوباسه، په تړه... د سړي د دې منتر سره د مېچنې لاستی وخوځېد او ګرمې ګرمې ډوډۍ ترې راووتلې. سړي بيا مېچنې ته امر وکړ:

مېنچې ګرځه ګرځه... پنېر راوباسه، په تړه...

اوس نو له مېچنې تازه پنېر راووتل.

ښځه او غريب سړی دواړه حيران هم وو او خوشحاله هم. ژر يې ډوډۍ وخوړه، مېچنه يې تر کټ لاندې پټه کړه او ويده شول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بل سهار دوی له مېچنې کافي، شوده، رنګارنګ مېوې او خواړه، دغه راز نور شیان وغوښتل. په کور کې يې هرڅه برابر کړل، څو ورځې چې تېرې شوې او ډوډۍ ورکړه، ډېره شوه نو خپلو ملګرو ته يې د ښې مېلمستيا بلنه ورکړه. شتمن ورور يې هم راوغوښت. هغه چې د ورور په کور کې هرڅه ښه ډېر وليدل، نو حيران پاتې شو. ورور نه به يې غلي غونډې پوښتنه وکړه، چې دا هرڅه يې څنګه موندلي وو. خو غريب به ورته موسکی شو.

اخر چې ټول مېلمانه خپلو خپلو کورونو ته لاړل، نو شتمن ورور ورسره خوږې خوږې خبرې پيل کړې. غريب ورور يې ساده و، خبره يې له خولې ووتله، چې دا هرڅه د يوې مېچنې برکت و .

شتمن ورور ورته وويل :

اوس خو ته هرڅه لرې. دا مېچنه ما ته راکړه، زه به درته په بدل کې ډېرې پيسې درکړم.

غريب ورور نژدې دا کار کړی و. خو ښځه يې هوښياره وه. هغې ورته وويل :

د سرو زرو ډکه يوه بوجۍ که راکړې نو د فصل د رېبلو پر وخت به مېچنه يوسې .

شتمن ورور په دې رضا شو. د سرو زرو د سکو ډکه يوه بوجۍ يې ورته راوړه او څو ورځې وروسته د فصل د لوونو پر وخت يې د ورور له کوره مېچنه هم يووړه.

د شتمن ورور ښې ډېرې مځکې وې او د لوونو په دې وخت کې به ډېرو خلکو پر مځکو کارونه کول. ده غوښتل چې ټولو خلکو ته مېچنه او د دې کمال وروښيي. د غرمې د ډوډۍ پر وخت يې ميچنه پر يوه مېز کېښوده او د هغه مېرمنې په چيغه وويل :

مېچنې ګرځه ګرځه.. ښورا راوباسه په ترړه.

ماهيان راوباسه په ترړه.

د هغې له خولې دا ټکي راوتلي وو، چې مېچنه وګرځېدله او ښوروا ترې راوتل پيل شول. بيا ترېنه وريت کړي ماهيان راوتل، خلکو له خپلو کورونو لويې لويې کاسې راځغلولې، چې ماهيان او ښوروا په کې راډك کړي. د ټولو په کورونو کې چې هرڅومره لوښي وو، په ټولو کې ماهيان او ښوروا وو.

يو چا شتمن سړي ته وويل چې بس کړه، دا مېچن دې ودروه. خو شتمن سړي د مېچنې په بندولو نه پوهېده، کله به يې ويل :

بس کړه، بس کړه، مېچن بس کړه.

کله به په چيغو شو چې مېچن ودرېږه په ترړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله به يې د هغې لاستی تاو کړ. کله به يې وربانديې لاسونه کېښودل. خو مېچنه وه، چې ترېنه د ښوروا او د ماهيانو يو سېلاب روان و. کله چې خلکو د ښوروا په سېلاب کې لامبو وهل پيل کړل. نو شتمن ورور په منډه منډه د خپل غريب ورور کره لاړ او ورته ويې ويل:

د خدای لپاره دا مېچنه دې واخله، زه خو يې هېڅ په بندولو نه پوهېږم. د ورور ښځه يې وروړاندې شوه او ويې ويل :

مېچنه به درنه اخلو، خو په دې شرط چې نور سره زر به راکوې.

غريب ورور يې لاړ او د مېچنې په لاستي يې لاس کېښود، سم له لاسه دا بنده شوه. داسې ښکارېده لکه چې د هغه په لاس کې کوم جادو و.

تر دې پېښې وروسته غريب ورور د سمندر پر غاړه ځان له يو ښايسته کور جوړ کړ او ژوند يې په کې کاوه. د خپل حاجت شيان به يې له مېچنې غوښتل، خو په دومره اندازه چې گوزاره به يې پرې کېده.

يوه ورځ په سمندر کې د تېرېدونکو بېړيو نه د يوې بېړۍ کپتان په خپل دوربين کې په ساحل دا ښکلی وړوکی کور وليدو، نو په زړه کې يې وگرځېدل، چې دا له نژدې وگوري.

بېړۍ لنگر واچاوه او دی له خپلو څو ملگرو سره په وړوکې کشتۍ کې کښېناست او د غريب سړي هغه ښکلي کور ته ورغی.

غريب سړي ورته ډوډۍ ورکړه. مېچنه پر يوه مېز ايښې وه. کپتان چې دا زړه مېچنه وليده، نو له هغه يې پوښتنه وکړه. سړي ورته د مېچنې حال ووايه. کپتان چې دا واورېدل، نو سړي ته يې وويل :

دا مېچنه پر ما خرڅه کړه.

غريب سړي نه غوښتل چې داسې وکړي، خواخر د ډېرو دليلونو او منت زارۍ نه وروسته سړی په دې راضي شو، چې کپتان به ورته ښه ډېر مال او دولت ورکوي. کپتان هم داسې وکړل او مېچنه يې واخيستله. خپلې بېړۍ ته ورغلو او فکر يې کاوه چې څه شی وغواړي. په هغو ورځو کې به مالگه ډېره گرانه وه. ځينو خلکو ته به په معاش کې د مالگې غټۍ هم ورکول کېدې، چې خلکو به په ډېر احتياط سره کارولې. خلکو به د سودا په بدل کې مالگه ورکوله.

کپتان فکر وکړ، چې که دی د مالگې تجارت پيل کړي، نو ښې ډېرې پيسې به وگټي. خپلو نوکرانو ته يې امر وکړ، چې په بېړۍ کې خالي کوټې دې پرانيزي او مېچنې ته يې وويل :

مېچنې گرځه، گرځه... مالگه راوباسه په تړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېچنه په ګرځېدو شوه او مالګه ترې راوتله. د بېړۍ ټول ګودامونه له مالګې ډك شول. کپتان د خوشحالۍ نه په جامو کې نه ځايېده. کله چې د هغه په حساب مالګه پوره شوه، نو په مېچن يې لاس کېښود، خو مېچنه نه بندېده. کپتان ډېره هڅه وکړه، نورو خلکو ورباندې لاس کېښود، خو ورو- ورو په بېړۍ کې دومره مالګه بار شوه، چې بېړۍ په سمندر کې ډوبه شوه. مېچن په دې وخت کې هم مالګه راويستله .

د ناروې خلك باور لري چې دا مېچنه اوس هم د سمندر په تل کې لګيا ده مالګه باسي، ځکه خو د سمندر اوبه مالګينې وي.

د کوپرې ونه- [د جنوبي بحرالکاهل د جزې کيسه]

ډېر پخوا د ارام سمندر (بحر الکاهل) د وړو جزيرو نه په يوه کې يوه ښايسته جينۍ اوسېده، چې اينه نومېده.

د دې مور پلار بېوزله وو، خو خپلې لور ته به خوشالېدل. د دوی د جونګړې سره نژدې د خوږو اوبو يوه وياله بهېده، چې هر رنګه واړه ماهيان به په کې پيدا کېدل. د اينه دا ماهيان خوښ وو او هره ورځ به يې په اوبو کې له دوی سره لوبې کولې .

يوه ورځ دا د ويالې پر غاړه ناسته وه. دواړه پښې يې په اوبو کې وې او له ځان سره يې يوه خوږه سندره ويله، په دې وخت کې ناڅاپه يومارماهي د دې پښو ته نژدې شو. جينۍ لومړی خو ووېرېده،خو مارماهي د دې په پښو کې تاو راتاو شو او بېرته لاړ.

اينې به هره ورځ دا مارماهي ليده، چې ترڅو به دې سندره ويله، هلته به ګرځېده او بيا به لاړ. يوه ورځ اينې سندره ختمه کړه، نو مارماهي نابېره د يوه ښکلي ځوان په شکل بدل شو .

اينه وارخطا شوه. خو ځوان ورته وويل :

وېرېږه مه، زما نوم ټونا دی. زه د تازه اوبو د ماهيانو ساتندوی يم .

اينه حيرانه هم وه او خوشحاله هم. بيا داسې وشول چې دا مارماهي به هره ورځ د انسان په صورت شو او ښه ډېر وخت به يې له اينې سره خبرې کولې. د اينې دی ډېر خوښ شو. خو اوس ستونزه دا وه، چې اينه د ماهيانو نرۍ ته نه شوه ورتلای اوټونا تر ډېره وخته د انسان په شکل نه شو پاتې کېدای .

يوه ورځ اينه چې د اوبو ويالې ته لاړه، نو ټونا له وړاندې نه ورته د انسان په وجود هلته ناست و. خو دی ډېر خپه ښکارېده. اينې ترې پوښتنه وکړه، چې ولې دومره خپه يې؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټونا ورته وویل :

زه نور دې ځای ته نه شم راتلای. ما ته په بل ځای کې کار راکړل شوی دی. زه درنه رخصت اخلم.

اینې چې دا واورېدل نو هغه هم ډېره خپه شوه .

ټونا ورته وویل :

زه نه غواړم چې ته په ما پسې خپګان وکړې او ز ه دا غواړم چې ټول عمر دې ستا ښکلي مخ ته وګورم. زما سترګې به تل تا سره وي. خو ددې لپاره به ته یو کار کوې .

اینې ترې پوښتنه وکړه چې څه؟

مارماهي ورته وویل :

سبا به ډېر سخت باران کېږي او په ټولو ویالو کې به سېلاب راځي. خو ته به وېرېږې نه، زه به په دې سېلاب کې ستا کور ته درځم. ته به زما سر قلم کړې او دسمندر پر غاړه په نرمو خاورو کې به يې ښخ کړې. ګوره چې دا ځای درنه هېر نه شي. په دې ځای کې به ته زما انتظار کوې.

یوه ورځ به ته ما ووینې، زما سترګې به هم تا ویني.

هغه دا خبره وکړه، جینۍ يې ښکل کړه او د مارماهي په شکل بېرته په اوبو کې ورك شو. اینې تر ډېره وخته هلته ژړل. بېرته چې کور ته راغله، نو مور و پلار ته يې ټوله کیسه تېره کړه. هغوی ورته تسلي ورکړه .

په بله ورځ اسمان خړ او باران پیل شو.په سمندر کې هم توپان و. ټولې ویالې له اوبو ډکې وې او د باران له اوبو سره هرځای سېلاب راغی. اینې د خپل کور له کړکۍ نه بهر کتل، چې په دې کې يې مارماهی ولید. دې دروازې ته منډې کړې او دواړه وروڼه يې پرانیستل. مارماهي تر درشله راغی او د اینې پر پښو يې خپل سر کېښود.

اینې په ژړا- ژړا د مارماهي سر ښکل کړ. بیا يې یوه چاړه راواخیستله او د هغه سر يې پرې کړ. باران اوس تم شوی و. اینه د سمندر غاړې ته ورغله او په یوې غونډۍ کې يې مځکه نرمه کړه او د مارماهي سر يې په کې ښخ کړ .

اینه به هره ورځ دې غونډۍ ته ورتله او کوم ځای چې يې د مارماهي سر ښخ کړی و، هلته به ناسته وه. کله به يې سندره ویله، کله به په ژړا شوه. کله به ډېره خوشحاله وه، په خوا و شا کلیو کې خلك خبر شول، چې اینه لېونۍ شوې وه، څو ورځې چې تېرې شوې، نوپه دې غونډۍ به يې یو بوټي ته کتل، سندرې به يې ویلې. داسې لکه چې مارماهي بیا راژوندی شوی وي. بوټی ورو- ورو لوییده. څو کاله همداسې واورېدل او دا بوټی یوه ونه شوه. د اینې له قد نه هم اوچته ونه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي به سر اوچت کړ او په ونه کې به يې کتل، چې وړې وړې غوټې به يې له تنې راغوړېدلې وې. څو مياشتې چې نورې واوړېدې، نو يوه غوټۍ يې وليده، چې په شنه غونډه مېوه بدله شوه. ورو- ورو دا مېوه هم غټه شوه. شين رنګ يې په نسواري بدل شو او وېښته يې وکړل .

يوه ورځ اينې لاس وړاندې کړ او مېوه يې راوشکوله. د دې په نسواري وېښتو يې لاس واهه او ويې ليدل چې د دې په يوې خوا دوه سترګې جوړې وې، د مېوې سر هم هغسې و، لکه چې د مارماهي سر و او اينې داسې وګڼله، لکه چې ټونا راژوندی شوی وي او ورته ګوري .

هغې ته د ټونا خبره ورپه زړه شوه، چې زما سترګې به تا سره وي او تا ته به ګوري. اينې دا مېوه کور ته راوړه، مور و پلار ته يې ورښکاره کړه. هغوی داسې مېوه چېرې نه وه ليدلې. اينې دې مېوې ته ټونا نوم ورکړ.

د ونې نورې مېوې چې پخې شوې، نو دوی په کې يوه غوره کړه. بيا يې دا ماته کړه، چې وګوري دننه په کې څه وو. دننه د دې تك سپين مغز له اوبو ډك و.

دوی چې دا سپن مغز وخوړ، نو د مارماهي په شان خوند يې کاوه. نور خلك چې خبر شول، نو دوی هم ددې مېوې سرونه يووړل او بوټي يې وکرل.

د دې مېوې پوست دومره کلك و، چې دوی ترې لوښي جوړ کړل، د دې د نسواري وېښتو نه يې پړي يا به يې پوزكي اوبدل. د ونې لرګی دومره کلك و، چې کښتۍ يې ترې جوړې کړې. د مېوې سر به ډېره سپېڅلی ګڼل کېده. کله چې به مسافر د سمندر په سفر روانېدل، نو هر يوکس به د دې مېوې يوه- يوه دانه په سمندر کې اچوله، چې سفر يې بې خطره وي .

دوی داسې فکر کاوه، چې مېوه به د سمندر له اوبو سره نورو ملکونو ته ورسېږي او دوی به يې هم وکري .

ډېرو خلکو چې خپل خپلوان يې ليرې تللي وو، د هغوی لپاره دا مېوه په سمندر کې اچوله، چې ګوندې که دوی وږي وي، نود دې سپين مغز به وخوري. اوس دا مېوه کوپره يا ناريال نومېږي. د جنوبي بحرالکاهل په جزيرو کې اوسېدونکي اوس هم په دې باور دي، چې انسان يوازې د کوپرې په ونه او د دې په مېوې ژوند کولای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پائيډ شپېلى غږوونكى-- [د جرمني كيسه]

د جرمني يوه وړه ښاريه هيملين Hamelin نومېږي، د ويزر سيند پرغاړه اباده ده. ډېر پخوا دلته شتمن خلك اوسېدل، ښاريه اباده وه، خو دا شتمن خلك يې ډېر وږسترګي او حريصان وو. هر چا به غوښتل چې ښه ډېر مال وګټي. هره ورځ به د پيسو زياتولو او د راټولولو نوي نوي تدبيرونه نيول كېدل. د دولت د سپما لپاره به يې نوې لارې لټولې، يوه ورځ چا ويل سپي او پيشوګان هم زموږ ډېره شتمني خوري. د دوى په ډوډۍ ډېرې پيسې لګېږي. همدا وو چې خلكو له ښاره سپي او پيشوګان ليرې كړل .

يو څه موده چې تېره شوه، نو په ښار كې موږكان پيدا شول. خلكو به د دوى د وركولو لپاره ډېرې هڅې كولې، خو چې له يوه ځايه به ورك شول، نو په بل ځاى كې به پيدا شوي وو. په كورونو كې د خوړو شيان پټ ساتل كېدل. خو په دكانونو او ګودامونو كې به بوجۍ سورى وې. په ډېرو خوړو موږكان هم چاغ شوي وو او د دوى وژل به هم سخت كار و .

يوه ورځ خو يوې غټې مږې په زانګو كې د يوه پراته ماشوم د خوړلو هڅه وكړه. د ښار خلك ډېر پرېشان وو. اخر ښاروال يوه غونډه راوبلله، چې د مږو د وژلو سمه لاره پيدا كړي. په غونډه كې ناستو كسانو خپله- خپله رايه وركوله، چا به ويل د موږكانو زهر دې وركول شي. خو د دې مخالفت وشو، چې ماشومانو ته به ورباندې تاوان ورسېږي. بل وويل د موږكانو د نيولو لپاره دې لويې لويې لومې (دامونه) جوړې كړاى شي. خو د دې لپاره وخت په كار و او د خلكو زغم اوس تمام شوى و .

په دې كې ناڅاپه د غونډې د تالار په دروازه يو ځوان راښكاره شو، چې په لاس كې يې شپېلۍ نيولې وه .

ده په لوړ غږ ټولو ته وويل :

زما نوم پائيډ دى. كه تاسو راته د سرو زرو سل سكې راكوئ، نو زه به داټولې مږې له ښاره وركې كړمه.

په دې خبره ټول غلي شول، ښاروال له ټولو پوښتنه وكړه او له ډېرو خبرو او بحث وروسته ټول په دې رضا شول، چې كه دې هلك ټولې موږې له ښاره وايستلې، نو ده ته به سل سكې وركول كېږي .

هلك له هغه ځايه روان شو او هم په هماغه شيبه يې شپېلۍ خولې ته ونيوله او په غږولو يې پيل وكړ.د دې شپېلۍ غږ يوه عجيبه موسيقي لرله.

دى د ښار په كوڅو كې ورو- ورو روان و او كوم ځاى چې به د ده د شپېلۍ غږ ورسېد، له هغه دكان، كور يا ګودام څخه به مږې رابهر شوې او په ده پسې به روانې شوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښار خلك حيران هم وو او خوشحاله هم، د ټول ښار موږكانو او مږو په شپېلۍ غږوونكي پسې داسې په منډه- منډه ځغاستل، چې ته به وايې هېڅ يې نه كتل. هلك د شپېلۍ په غږولو همدغسې ورو- ورو له ښاره بهر د سمندر غاړې ته ورسېده او هلته ودرېده، بيا دى ورو- ورو د سيند په اوبو كې وردننه شو، موږكانو هم ورپسې سيند ته ورټوپ كړل. هلك په اوبو كې ولاړ و او تر ډېره وخته يې شپېلۍ غږوله، ان تر دې چې د ښار ټولې مږې په اوبو كې لاهو شوې. د ښار خلك هم د سيند غاړې ته رسېدلي وو او ټولو له خوشحالۍ نه لاسونه پړكول .

په هغه شپه د ښار خلكو ډېره موده وروسته په ارام ډوډۍ وخوړه او د شپې يې ښېغمه خوب وكړ.

په بله ورځ شپېلۍ غږوونكى پائيډ ښاروالۍ ته لاړ او له ښاروال نه يې د خپلو سلو سكو غوښتنه وكړه. خو هلته كې ټولو خلكو ورباندې وخندل. ښاروال ورته وويل :

د سرو زرو سل سكې ډېر شى دى. تا چې كوم كار كړى، د دې قيمت يوه سكه كېدى شي. دا واخله او خپله لاره نيسه .

پائيډ چې دا واورېدل نو ډېر خپه شو. دى له هغه ځايه لاړ او د ښارګوټي د مركز په لويې ځلورلارې كې ودرېد.

له جېب نه يې خپله شپېلۍ راوايستله او په غږولو يې پيل وكړ. دا ځلې يوه نوې موسيقي خلكو واورېده. د شپېلۍ غږ چې راپورته شو، نو يو څو ماشومانو خپلې لوبې پرېښودې او د پائيډ پر لوري يې منډې كړې. پائيډ شپېلۍ په غږولو ورو- ورو روان شو. د ښارګوټي په كورونو كې ټول ماشومان د شپېلۍ په اورېدلو له كورونو په منډه منډه وتل او نورو سره به مل شول. دا ماشومان ډېر خوشحاله وو، چا خندل، چا چيغې وهلې، چا د شپېلۍ په موسيقۍ نڅا كوله. د ښار خلك وارخطا شول. ميندو او پلرونو هڅې كولې، چې خپل ماشومان راوګرځوي، خو داسې اېسېده لكه چې ماشومان بهر ته د شپېلۍ له موسيقۍ پرته بل هېڅ غږ نه اوري.

ميندو ژړاګانې او ويرونه كول. پلرونو له يو بل سره مشورې او مصلحت كاوه، ښاروال هم خبر شو، خو هېڅوك نه پوهېدل چې اوس د شپېلۍ غږوونكى پائيډ څرنګه راضي كړي.

دا ځلې پائيډ سيند ته د تللو پرځاى د يوې غونډۍ پر لوري لاړ. هلته د ده د موسيقۍ طرز بدل شو .

په غونډۍ كې يوه لاره جوړه شوه او ټول ماشومان د شپېلۍ غږوونكي پسې په منډه منډه دې لاره كې داخل شول. په دې ماشومانو كې يو هلك په پښه ګوډ و، دى وروسته پاتې و او وېې ليدل چې د غونډۍ په منځ كې دا لاره په خپله بنده شوه.

كله چې د ښار خلك غونډۍ ته ورسېدل، نو دې ګوډ ماشوم هلته ژړل. ده غوښتل چې له نورو ماشومانو سره مل واى. ده هم غوښتل چې د غونډۍ شا ته يوې ناليدلې دنيا ته ورشي. خو داسې ونه شول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه شپه د هیملین په ښار کې ماتم و، میندې او پلرونه د خپلو اولادونو په غم کې وو. ټول خلك پښېمانه وو، چې پائیډ ته یې ولې سل سکې ورنه کړې، هغه مال و دولت چې دوی به راټولاوه، اوس د دوی لپاره بېکاره وو. دوی د خپلې ځانځانۍ او د حرص سزا موندلې وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژبه او عقل - [د روس کیسه]

دا کیسه د هغه وخت ده، چې په روسیه کې شاهي نظام موجود و. د روس پاچا ته به یې تزار ویل او دی به د عیسوي مذهب پخوانۍ کلیسا کې د اتوار (یکشنبې) په ورځ د عبادت لپاره ورتلو. یوه ورځ دی له کلیسا نه بهر ته په شاهي بګۍ کې د خپل محل پر لوري روان و. د لارې په دواړو غاړو تر لیرې مځکه شنه وه او په ځینو کروندګر لګیا وو، په پټیو کې یې کار کاوه. پاچا غوښتل چې په دوی کې له چا سره خبرې وکړي، خپل خدمتګار ته یې وویل :

هغه ګاډیوان ته اشاره وکړه او شاهي بګۍ پرځای ودرېده. زار له بګۍ نه راښکته شو د یوه کروندګر پر لوري یې څو ګامه واخیستل.

کروندګر چې پاچا ولید، نو ژر یې لاسونه وزګار کړل او ډېر په ادب یې پاچا ته سر ټیټ کړ. بیا یې وویل :

د ستر زار په راتلو نه یوازې زما، بلکې زما د پټي، زما د خاورې او زما د کورنۍ درناوی کېږي. هر یو شی د پاچا سلامت په راتلو ښېرازه شو.

پاچا چې دا خبرې واورېدې، نو په حیرانۍ یې ترې پوښتنه وکړه:

ته خو یو معمولي کروندګر یې، خو خبرې لکه د عالمانو کوې، دا خبرې دې له کومه ځایه زده کړې دي؟

کروندګر ورته وویل :

زما لور ډېره هوښیاره ده، هغې راته ویلي دي، چې په خبرو کې ښه ښه ټکي کاروه .

پاچا وخندل او ورته ویې ویل :

ښه ستا لور د ژبې استاده ده.

کروندګر ورته وویل :

نه، هغه هسې هوښیاره او پوهه ده. د هغې په شان پوهه جینۍ په ټوله روسیه کې نشته .

پاچا ورته وویل :

ښه، نو دا زما نه هم زیاته پوهه او هوښیاره ده .

کروندګر په خپله خبره کې راګیر شو. نه پوهېده چې پاچا ته څه ځواب ووایي. خو پاچا په خپلې بګۍ کې کښېناست ا و بګۍ روانه شوه. کروندګر یوڅه وارخطا شو، خو بیا په خپل کار اخته شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازیگر مهال ویې لیدل چې پاچا بیا په بګۍ سپور د کروندګر پټي ته نژدې راغی. یو خدمتګار ورسره ټوکرۍ اوچته کړې وه، چې په کې هګۍ وې. خدمتګار د پاچا له خوا کروندګر ته پیغام ورکړ:

که ستا لور دومره هوښیاره ده، نو ورته ووایه چې له دې هګیو دې تر سبا چورګوړي وباسي او که دا کار یې ونه کړ، نو سزا به ورته ورکوي.

کروندګر چې دا واورېدل، نو ډېر خواشینی شو. د هګیو ټوکرۍ یې واخیسته او کور ته راغی. لور ته یې ټوله کیسه تېره کړه .

جینۍ په ټوکرۍ کې له هګیو نه یوه راواخیسته، دا هګۍ اېشېدلې وه، نورې هګۍ هم پخې وې. پوهه شوه چې پاچا ددې دوژلو نیت کړی دی. خو پلار ته یې تسلي ورکړه، چې :

بابا! ته ګروم (غم) مه کوه، زه به د شپې وربانديې فکر وکړم د حل یوه لاره به پیدا شي .

په بله ورځ سهار زار په خپلې بګۍ کې کښېناست او د کروندګر د پټي مخې ته ودرېده. څه ګوري چې یوه ښکلې پېغله په پټي کې اېشېدلې لوبیا کري .

زار چې دا ولیدل، نو په لوړ غږ یې ورته وویل :

ستا پلار خو تا د دې ملك تر ټولو هوښیاره او پوهه جینۍ ګڼي، زه ګورم چې ته په دې پټي کې لوبیا کرې، خو دا اېشېدلې دي .

له دې به کوم ډول فصل تر لاسه کړې؟

جینۍ په لاس کې نیولې لوبیا په مځکې وشیندله او ویې ویل :

هماغسې لکه چې پاچا سلامت د اېشېدلو هګیو نه چرګوړي راویستل غواړي، له پاچا سره هېڅ ځواب نه و. په خپلې بګۍ کې کښېناست او د محل پر لوري روان شو.

په بله ورځ چې کروندګر او د ده لور راویښ شول، نو د کور په دروازه ورته د پاچا دوه استازي ولاړ وو، دوی سره د ګنډلو د تار یوه لویه غوټه وه او د زار له خوا یې پیغام راوړی و، چې د کروندګر هوښیاره لور به تر سبا له دې تارونو نه د دوو بېړیو بادبانونه جوړوي او که په دې کې پاتې راغله، نو پلار او لور دواړه به سایبیریا ته واستول شي .

کروندګر د دې خبرې په اورېدو په ژړا شو او ځان له یې وېښته شوکول، چې هغه کومه بدمرغه شېبه وه، چې ده د خپلې لور د هوښیارۍ ستاینه کړې وه. خو جینۍ د پاچا استازو ته وویل :

لږ صبر وکړئ، زما له خوا هم یو پیغام پاچا ته یوسئ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور مخې ته یې یوه ونه ولاړه وه، جینۍ له کوره ووتله. له هغې ونې نه یې یوه څانګه رابېله کړه او استازو ته یې ورکړه. بیا یې وویل :

زما پلار ډېر غریب سړی دی. د بادبانونو د اوبدلو لپاره راته څرخه نه شي اخیستلای. که پاچا سلامت مهرباني وکړي او له دې څانګې راته یوه څرخه جوړه کړي، نو زه به ورته سمدلاسه بادبانونه جوړ کړم.

پاچا چې د جینۍ له خوا دا پیغام واورېد، نو په خندا شو. کروندګر پسې یې یوه ګاډۍ واستوله او دی یې خپل محل ته راوبللو. کروندګر چې پاچا ته حاضر شو، نو ده ورته وویل :

ستا لور بېشکه چې ډېره هوښیاره ده، خو که زما دې وروستۍ خبرې ته یې ځواب پیدا نه کړ، نو ستا دعوه به غلطه وي. چې دا تر ټولو هوښیاره ده.

بیا یې د شرابو یو جام واخیست، کروندګر ته یې ورکړ او ویې ویل:

خپلې لور ته ووایه که تر سبا پورې یې د سمندر ټولې اوبه په دې جام وایستلې، نو زه به ورسره واده کوم .

جینۍ چې دا پیغام ترلاسه کړ، نو هغې هم وخندل.

په بله ورځ سهار پر یوه اوښ کښېناسته او د پاچا دربار ته لاړه. یوه څوکۍ یې په لاس کې وه. زار ته یې ډېر په ادب سر ټیټ کړ او ویې ویل :

د زار امر پوره کول زما فرض دی، خو د سمندر د اوبو په راایستلو کې یوه لانجه ده .

پاچا خوشحاله شو او ویې ویل :

ښه نو دا ثابته شوه، چې ته تر ما هوښیاره نه یې .

جینۍ ورته وویل:

لانجه دا ده چې زه خو به درته بحر خالي کړم، خو ستاسو د ملك سیندونه به یې بیا ډك کړي، ما دا څوکۍ له ځان سره راوړې ده، چې که پاچا سلامت په دې څوکۍ ټولو سیندونو ته بند وتړي، نو زه به هم اوس ورته د سمندر نه ټولې اوبه راوباسم.

زار په دې ځواب لومړی خو ډېر حیران پاتې شو، بیا یې وخندل او ورته یې وویل :

ته رښتیا چې له ما هم هوښیاره یې. خو زه په دې هوښیار یم، چې هوښیار خلك پېژنم او د هغوی قدر هم کوم. دا یې وویل او جینۍ یې له لاسه ونیوله او پر خپل تخت یې کښېنوله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغسې دا غريبه جينۍ د روس ملکه، ياني زارينه شوه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاچا کالي - [د ډنمارك كيسه]

يو وخت د زمانې پاچا پر خپل ځان ډېر غاور و. د هغه رنګارنګ کالي (جامې) خوښېدلې. د سلطنت کارونه ترې پاتې وو. ټوله ورځ به يې د هنداري مخې ته تېره کړه. کله به يې يو ډول جامې اغوستې، کله بل ډول.

ځان ته يې ځينې خوشې او بېکاره درباريان راټول کړل او له هغوی به يې پوښتل چې په دې جامو کې څنګه ښکارېدو.

درباريانو به تل د ده د ذوق او د جامې زېبې ستاينه کوله. دوی به په کالو جوړوونکو پسې ګرځېدل چې نوي ډول جامې ورته جوړې کړې. د نورو هېوادونو پاچايان چې به په رسمي سفر راتلل، نو پاچا ته به يې په تحفه کې جامې ورکولې .

د ده په ماڼۍ کې د ده د جامو لپاره پوره پوره کوټې جوړې وې، چې په سلګونو جوړه جامې، بوټان او خولۍ په کې ايښودل کېدې.

يوه ورځ د ده ماڼۍ ته دوه جولاګان (له تارنه رخت اوبدونکي) راغلل. دوی سره يو صندوق و او غوښتل يې چې پاچا ته نوی رخت ښکاره کړي .

د ماڼۍ ساتندويانو غوښتل چې د دوی صندوق تالاشي کړي، خو جولاګانو ورته وويل :

دا رخت يوازې د پاچا د ليدلو لپاره دي .

پاچا ته خبر ورکړل شو او هغه دواړه جولاګان راوبلل. جولاګان چې دربار ته حاضر شول، نو پاچا ترې غوښتنه وکړه، چې د صندوق سر دې خلاص کړي. خو دوی ورته وويل :

پاچا سلامت، دا ټوکر يوازې ستاسو د ليدو لپاره دی.

پاچا امر وکړ، چې يوې بېلې کوټې ته دې جولاګان وروستل شي، چې يوازې دی په خپله په صندوق کې بند ټوکر ووينې. په بله کوټه کې جولاګانو د صندوق سر ليرې کولو نه وړاندې پاچا ته وويل :

د دې ټوکر يوه ځانګړتيا ده.

د پاچا تلوسه په زياتېدو شوه، پوښتنه يې وکړه چې کومه ځانګړتيا؟

يوه جولا ورته وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دي ټوکر ځانګړتیا په دې کې ده، چې دا یوازې هوښیارو خلکو ته ښکارېږي، یعنې کوم خلك چې د پوهې او عقل خاوندان دي، یوازې دوی دا ټوکر لیدای شي، بېعقلو او ناپوهو کسانو ته به دا ټوکر هېڅ نه ښکاري .

اوس خو پاچا نور هم په شوق صندوق ته نژدې ودرېد. کله چې د صندوق سر پرانیستل شو. نو پاچا ته هېڅ ښکاره نه شول. خو دواړو جولاګانو په لاسونو یو شی رااوچت کړ، بیا یو په کې داسې لاسونه وښورول، لکه چې تکه پر مېز اواروي. بل یو څه لاسونه وځنډل، داسې لکه چې کومه تکه په هوا کې څنډي. پاچا هك پك ولاړ و. د هغه په فکر دی ډېر هوښیار و، خو په مېز ایښی ټوکر یې نه لیده .

جولاګانو چې ورته وکتل، نو یوه ورته وویل :

پاچا سلامت! ټوکر ته لاس یوسئ، څومره نرم دی .

بل وویل :

رنګونه یې څومره زړه راکښونکي دي.

لومړي وویل :

موږ څو میاشتې دا ټوکر اوبدلی دی .

بیا یې له پاچا نه پوښتنه وکړه :

څنګه عالي جناب! دا ټوکر مو خوښ شو؟

پاچا نه غوښتل چې وښیي دی ټوکر نهویني او جولاګانو ته بېعقل ښکاره شي. یوه ښه شېبه یې مېز ته کتل او سر یې داسې خوځاوه، ته به وایې د خوښې یا د ناخوښې فیصله کوي. بیا یې جولاګانو ته وویل :

زه غواړم چې زما مشر وزیر هم دا رخت ووینې او ما ته خپله رایه راکړي .

له کوټې نه بهر یوه پیره دار ته وویل شول چې مشر وزیر دې راوبولي. وزیر چې راغی نو پاچا ورته وویل:

پر دې مېز دا ټوکر وینئ؟

لومړی خو وزیر حیران شو. پاچا ورته وویل :

دا ټوکر یوازې پوهو او هوښیارو خلکو ته ښکارېږي.

وزیر ژر وویل :

ښه ښه دا ټوکر... دا خو ډېر ښکلی دی، دا زر زري تارونه یې څومره په هنر له ورېښمو سره ګډ شوي دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا چې دا واورېدل، نو په زړه کې نور هم مایوس شو، چې د ده مشر وزیر لا تر ده هوښیار دی.

وزیر په کې دا هم زیاته کړه چې داسې ښکلی ټوکر نه دې ډېرې ښکلې جامې جوړې کړای شي، چې پاچا دې په خاصو موقعو اغوندي.

د وزیر تر دې خبرو وروسته پاچا د خپلې کورنۍ غړي وار په وار راغوښتل چې وګوري دوی ته دا خاص ټوکر ښکاري او که نه؟

هغوی ته هم د ټوکر د خاصیت خبره رسېدلې وه او هېچا نه غوښتل چې نورو ته کمعقل او ناپوه ښکاره شي. وار په وار ټولو د ټوکر صفت وکړ، نو پاچا فیصله وکړه، چې له دې ټوکر نه دې جامې جوړې کړي. هغه غوښتل چې د ده شاهي خیاط (درزي) دې ورله لباس تیار کړي، خو جولاګانو ورته وویل چې دا ټوکر دومره نازك دی، چې دوی به یې پخپله ګنډي.

پاچا جولاګانو ته یو لوی تالار او د اوسېدو کوټې ورکړې، چې دوی دې ورته جامې تیارې کړي. جولاګانو په کار لاس پورې کړ. د پاچا د جامو ناپ او پیمایش یې وکړ. پاچا ورته ډېرې پیسې ورکړې، دوی به هره ورځ د یوه شي لپاره ترېنه نورې پیسې غوښتلې. کله به یې د سرو زرو ستنې غوښتې، کله به د سرو زرو سیخونه، چې ټوکر پرې ځوړند کړي .

یوه میاشت تېره شوه. د ملك ټول خلك خبر شول، چې د پاچا لپاره مخصوصې جامې په جوړېدو دی. د پاچا د زېږېدو ورځ رانژدې شوه. نو ده فیصله وکړه، چې د شاهي جشن لپاره به دا ځانګړې جامې اغوندي. دا خبره ډنډوره شوه، چې د پاچا د زېږېدو په ورځ به دی په اس د ښار د لارو کوڅو نه تېرېږي او هوښیار خلك به د پاچا جامې لیدای شي .

د جشن په ورځ دواړو جولاګانو پاچا ته تیارې جامې یووړې، چې دی یې په غاړه کړي. هېچا څه نه لیدل. خو پاچا چې دا جامې اغوستې، نو داسې فکر یې کاوه، چې نورو ته ښکاري. بیا یې خپل تاج پر سر کړو، بوټان یې په پښو کړل او پر اس سپور شو.

د ماڼۍ د لویې دروازې نه د پاچا جلوس راښکاره شو. ورسره په شاهي ګاډیو او بګیو کې د ده د کورنۍ نور غړي ناست وو. بینډ باجې غږېدې، په لارو کوڅو کې ولاړو عامو خلکو کتل چې پاچا هېڅ جامې نه دي اغوستي، خو هېچا له شرم او وېرې غږنه کاوه. هر چا داسې ګڼله چې نورو ته د پاچا جامې ښکاري .

پاچا په اس سپور روان و او فکر یې کاوه، چې زما د ملك خلك څومره پوهه او عقل لري. یوازې زه په کې بېعقل یم، که دوی خبر شي، چې زه دا جامې نه وینم، نو سمدلاسه به مې له تخت څخه لیرې کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جلوس د کتلو لپاره یو ماشوم هم ورغلی و او د خلکو په ګڼه ګوڼه کې ده ته چې ځای پیدا نه شو،نو نژدې ونې ته وروخوت او هلته نه یې د شاهي جلوس ننداره کوله. کله چې ده پاچا ولید، نو په چیغه یې وویل :

پاچا خو بربنډ دی .

بیا کټ کټ په خندا شو. ټول خلك خاموش شول. چې په دې کې د هلك غږ بیا راپورته شو :

پاچا سلامت خو بربنډ دی. جامې یې نه دي اغوستي .

په دې وخت کې د خلکو په ګڼه ګوڼه کې په ورو غږ خلکو له یو بل نه پوښتنه کوله، چې پاچا په رښتیا څه نه وو اغوستي .

پاچا د ټول ملت په مخکې خجالت شو. اوس دی پوه شو چې جولاګانو ورسره چل کړی و. سمدستي یې د اس مخ بېرته ماڼۍ ته واړاوه او په چټکۍ یې د خلکو مخې نه ځان لیرې کړ. هلته په رسېدو خبر شو، چې جولاګانو له وخته خپل مال دولت راټول کړي او له هغه ځایه یې پښې سپکې کړې وې .

پاچا نورې جامې واغوستې او امر یې وکړ، چې هغه ماشوم دې ورته حاضر کړای شي. د ماشوم مور و پلار په وېره وو. خو کله چې دوی د پاچا په دربار کې حاضر شول، نو ده ماشوم له ځان سره پر تخت کښېناوه او ټولو ته یې وویل :

زما په مملکت کې تر ټولو هوښیار او د پوهې خاوند دا ماشوم دی، ځکه چې دی رښتیا ویلای شي. نور تاسو ټول بېعقله او ناپوه یئ. ځکه چې په تاسو کې د رښتیا ویلو جرئت نه شته. پاتې شوم زه... نو زه په خپله هم ناپوه یم، چې دوو جولاګانو راله دوکه راکړه .

بیا یې ماشوم ته وویل :

ته چې لوی شې او زه ژوندی وم، نو ته به زما مشر وزیر شې. زه باور لرم، چې په هغه وخت کې به هم ته له رښتیا ویلو نه، نه وېرېږې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رولينډ - [د انګلستان کيسه]

ډېر پخوا د انګلستان په شمال کې يو پاچا حکومت کاوه. د ده درې زامن او يوه لور وه، چې رولينډ نومېده .

يوه ورځ څلورو وارو د خپلې ماڼۍ په باغ کې لوبې کولې. شهزادګۍ رولينډ يو پنډوس (توپ) په هوا کې غوزار کړ، نو دا د ماڼۍ د باغ نه وراخوا د کليسا د دېوال شا ته ورك شو. شهزادګۍ د پنډوس په لټه له باغه ووته او د کليسا پر لوري يې منډې کړې. په دې پسې درېيو ورونو هم منډې وهلې، خو ترڅو چې دوی کليسا ته وردننه کېدل، شهزادګۍ له سترګو پناه شوه .

دوی ډېر وخت اخوا دېخوا خپله خور ولټوله، خو پيدا يې نه کړه. اخر يې مور او پلار خبر کړل، شاهي پوځ د کليسا هر ګوټ ولټاوه، خو داسې ښکارېده چې رولينډ د ځمکې پرمخ نه وه .

په ټوله ماڼۍ کې ماتم جوړ شو. پاچا د ملك تر ټولو لوی عالم جادوګر راوبللو، چې په خپل علم معلوم کړي، جادوګر دومره ورته وويل چې رولينډ له پېريانو سره ده او ښايي چې د پېريانو پاچا په تور برج کې بنده کړې وي .

د دې خبرې په اورېدو مشر شهزاده پر اس سپور شو او د شين غر پر لوري روان شو. ډېرې ورځې تېرې شوې، خو شهزاده بېرته راونه ګرځېد، پاچا او ملکه نور هم خواشيني شول. اوس نو دويم شهزاده سفر ته ملا وتړله، عالم جادوګر راوبلل شو او هغه شهزاده ته نصيحت وکړ، چې د پېريانو د پاچا ماڼۍ ته چې ورورسېدې نوهېڅ شی ونه خورې.

دويم شهزاده هم د شين غر پر لوري لاړ، خو بې درکه شو. ملکه له غم نه بېحاله وه. درېيم شهزاده چې په خپلو ورونو پسې د لټې هوډ وکړ، نو پاچا او ملکې دواړو ورته زارۍ وکړې، چې نه دې ځي .

شهزاده ورته ډاډ ورکړ چې د تللو نه وړاندې به دی خپل پوره معلومات کوي او ترڅو چې ډاډه نه وي، نه به ځي .

دی عالم جادوګر ته لاړ او د پېريانو د پاچا په هکله يې معلومات راټول کړل. جادوګر به هره ورځ حساب کاوه، کله به يې په اور کې په رنګارنګ شيانو لوګی جوړاوه. يا به يې پر هنداره خطونه راکښل. اخر يوه ورځ يې شهزاده ته وويل: ستا دواړه ورونه هم د پېريانو له پاچا سره دي .

تر دې وروسته يې يوه توره راواخيسته چې عمل يې ورباندې کړی و. شهزاده ته يې دا توره ورکړه او ويې ويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شین غر سره نژدې چې له هر چا نه د ماڼۍ او د تور برج پوښتنه کوې، دوی به درته لاره ښیي. ځکه چې پېریان دروغ نه وایي، خو د معلوماتو نه وروسته به یې وژني، که نه تا ته تاوان رسوي .

په بله ورځ سهار وختي شهزاده د مور و پلار نه رخصت واخیست او د شین غر پر لوري روان شو. کله چې غره ته نژدې شو، نو یخ باد پرې ولګېده. دلته د لمر رڼا نه وه، یو میدان ته چې راوتلو نو هلته ډېر اسونه څرېدل .

نژدې ورته یو سړی ولاړ و. شهزاده پوه شو چې دا د پېریانو د پاچا اسونه وو، له سړي نه یې پوښتنه وکړه :

د پاچا ماڼۍ ته کومه لاره تللې ده؟

سړي ورته یوه شېبه وکتل، بیا یې کیڼ لاس ته اشاره وکړه او ویې ویل:

د دې ونو شا ته، لاره یوې غونډۍ ته وتلې ده. په غونډۍ کې دننه ماڼۍ جوړه ده، خو زه نه یم خبر چې دننه څرنګه ځي.

شهزاده د دې خبرې له اورېدو سره ورته وویل:

ډېره مننه .

او د تورې په یوه خرپ یې د هغه سر قلم کړ. خو دسړي وجود لوګی لوګی شو او د سترګو په رپ کې بیا هلته هېڅ هم نه وو .

شهزاده د ونو شا ته لاره وموندله او شنې غونډۍ ته ورسېد. دلته پسونه څرېدل. نژدې یوې ونې سره شپونکی هم ناست و. شهزاده ورنژدې شو او ویې ویل :

ته خبر یې چې د پاچا ماڼۍ ته د ورننوتلو لاره کومه یوه ده؟

شپونکي یو څو شېبې ښکته پورته ده ته وکتل او ویې ویل :

د دې غونډۍ نه چاپېره د لمر په مخالف لوري روان شه. کله چې یو څرخ پوره شې نو په لوړ غږ ووایه زه د پیریانو د پاچا ماڼۍ ته تلل غواړم. درې وارې چې دا خبره وکړې، په غره کې به یوه لاره درته خلاصه شي .

شهزاده چې دا واورېدل نو ورته ویې ویل :

ډېر تشکر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د توري په یوه وار یې له شپونکي نه سر قلم کړ. همدا وو چې هلته یو لوګی راپورته شو او د شپونکي پر ځای یوه وړوکي پېرۍ د ونو لوري ته منډه کړه .

شهزاده هم هغسې چې شپونکي ورته ویلي وو، په غونډۍ کې لاره پیدا کړه. دی چې وردننه شو، نو یوه لویه کوټه یې ولیده، چې بل سر ته یې یوه دروازه وه. شهزاده په دروازه دننه شو، نو مخاخ پوړۍ جوړې وې، شهزاده په پوړیو ختلو او ویې شمېرل. په دوو سوو پوړیو چې وروختلو، نو یوه برج ته داخل شو.

په دې برج کې هرې خوا ته رڼا خپره وه. په چت ښکلي فانوسونه ځوړند وو او په دېوالونو د ملغلرو او د قیمتي کاڼو ګلان جوړ وو. په یوه ښکلي تخت شهزاده خپله خور رولینډ ولیده، چې سر یې ټیټ و. شهزاده ور غږ کړل. دې چې خپل ورور ولید، نو په ژړا شوه او ورته ویې ویل :

ته ولې راغلی یې؟ که د پېریانو پاچا خبر شو، نو ته به هم زموږ د نورو وروڼو په شان ورک شې .

شهزاده ورته تسلي ورکړه، خو هغه اوس د لوږې احساس کاوه، خور ته یې وویل که څه د خوړو وي، نو دی به یې وخوري چې په وجود کې یې توان پیدا شي .

رولینډ پاڅېده او ورور ته یې یوه کاسه شوده او ډوډۍ راوړل. شهزاده دومره ستړی و، چې ژر یې د شودو کاسه خولې ته ونیوله، خو هم په دې وخت کې هغه ته د عالم جادوګر خبره رایاده شوه، چې هېڅ شی به نه خورې .

د شودو کاسه یې کېښوده او رولینډ ته یې وویل :

زه به تر هغې هېڅ شی خولې ته نه اچوم، چې مې ته له دې پاچا نه یې ازاده کړې .

د هغه په دې وینا یو لوی درز وشو، ورسره لوګی راپورته شو او په کې د پېریانو پاچا راښکاره شو. د هغه له خولې لوګي راوتل او له سترګو یې سرې لمبې راپورته کېدې .

شهزاده خپله توره راوایستله او هغه ته نېغ ودرېده. د هغه په سترګو کې یې سترګې ښخې کړې او ویې ویل :

ته که هرڅه وکړې، زه له تا، نه وېرېږم. زه په خپلو وروڼو او خور پسې راغلی یم او دوی به ارو مرو له ځان سره بیایم.

د پېریانو پاچا څو شېبې ده ته کتل او بیا یې وویل:

ما د مځکې پر سر ستا په شان توریالی او مېړنی ځوان تر اوسه نه دی لیدلی او زه د مېړنو قدر کوم .

بیا یې دوه ګوتې په خپلو کې سره وموښلې او یو بوتل راښکاره شو. بوتل یې شهزاده ته ورکړ، چې د دې اوبه دې پر خپلو وروڼو وشیندې، چې په بله کوټه کې بېهوشه پراته وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېريانو پاچا سمدستي د سترگو په رپ کې له هغه ځايه ورك شو. شهزاده او رولينډ دواړو په بله کوټه کې پر بېهوشو شهزادگانو د بوتل اوبه وشيندلې، دوی په هوش کې شول او بيا ټول ورونه له خپلې خور سره د خپل وطن پر لوري روان شول

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خونړۍ مړه - [د جاپان کيسه]

ډېره موده کېږي، چې د جاپان په يوه کلي کې يو غريب کروندګر اوسېده، چې ډېر اولادونه يې لرل. هرکله به چې د هغه زوی يا لور د کار جوګه شول، نو ده به پټو ته واستول، چې ورسره کار وکړي. خو د ده تر ټولو کشری زوی چې کامي نومېده، له وجوده کمزوری و. نو مور و پلار يې فيصله وکړه، چې دی به بودايي راهب شي.

پلار له ګوتې نه ونيو او د کلي لوی بودايي معبد ته يې تلو، هلته يې مشر راهب ته کښېنولو او خواست يې ورڅخه وکړ، چې د ده زوی ته دې د مذهبي زده کړو موقع ورکړي. راهب کامي په خپلو شاګردانو کې شامل کړ.

کامي به هره ورځ سبق ډېر ژر زده کاوه، ولې يو بد عادت هم په کې و، هر يو کتاب چې به يې لاسته ورتلو، د هغه په حاشيو به يې انځورونه جوړول. يوه ورځ مشر راهب ورته نصيحت وکړ، چې په دې کار کتابونه خرابېږي. کامي له دې وروسته د معبد پر دېوالونو انځورونه جوړول او عجيبه خبره دا وه، چې ده به تل د پيشوګانو انځورونه جوړ کړي وو. کله چې مشر راهب ورته وويل چې د معبد دېوالونه دې نه خرابوي، نو ده به د معبد خوا و شا پر فرش، ستنو، ورو تيرو پيشوګانې کښلې. داسې اېسېده لکه چې د ده لاس به تر هغې خوځېدو، ترڅو چې به يې يوه پيشو نه وه جوړه کړې .

کامي په معبد کې اووه کاله زده کړه وکړه. اخر يوه ورځ مشر راهب دی راوبللو او ورته ويې ويل :

ستا زده کړې اوس پايته رسېدلې دي. تر دې زيات علم به ته په عملي ژوند کې ترلاسه کړې. د افسوس خبره دا ده چې ته به چېرې هم يو ښه راهب جوړ نه شې، خو زه دا ډاډ درکوم، چې ته به ډېر ښه انځورګر شې.

کامي مشر راهب ته د منني يو څو جملې ووېلې او بيا يې ترې پوښتنه وکړه:

زما لپاره د نصيحت خبره کومه يوه ده؟

راهب ورته وويل:

�هرچېرې چې ځې، د شپې د تېرولو لپاره له لويو ځايونو ليرې اوسه، شپه په وړو ځايونو کې تېروه.�

کامي چې له معبده ووت، نو د راهب په خبره پوه نه شو، چې څه مطلب يې و. غوښتل يې چې خپل کور ته ورشي، خو د مور و پلار غريبۍ يې پې راپه زړه شوه، نو يوه بله لار يې ونيوله. د ده د کلي نه لس ميله ليرې "نيکوتو" نومی پخوانی معبد و، چې په ټول جاپان کې يې شهرت لرلو. کامي د دې معبد پر لوري روان و او فکرونه يې کول، چې هلته به د راهبانو خدمت وکړي او ځان ته به څه کار پيدا کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې کامي هلته ورسېد، نو د مازيګر وخت و. لمر په ډوبېد و. د معبد لويه دروازه پورې وه او هلته هېڅوك نه ښکارېدل. دی ډېر حيران شو، چې معبد ولې خوشې پروت و. يو ځوان هلك چې له هغه ځايه تېرېدو، ورته يې وويل :

په دې معبد کې يوه ډېره لويه او خونړۍ مرېه پيدا شوې ده، د دې له وېرې ټول راهبان ترې تښتېدلي دي. بيا دمرې د وږلو لپاره د نژدې کلي سل ځوانان په معبد کې وګرځېدل، خو مرېه يې پيدا نه کړه. خلك وايي چې دا مرېه ژوندی انسان خوري .

کامي چې دا خبره واورېده، نو باور يې نه کېده. مرېه که هرڅومره لويه شي، خو د پيشو نه به وېرېږي. دې هلك له معبد نه بهر په کتار کې ايښې ډېوې بلې کړې او لاړ.

کامي د معبد په پوړو وخوت او د معبد لوی تالار ته لاړ، پر فرش دوړې پرتې وې او په دېوالونو او چت د جولاګانو جالې ځوړندې وې. ده په زړه کې کړل ــ رېښل چې د معبد صفايي له کومه ځايه پيل کړي، چې نژدې ورته څو پردې ښکاره شوې، دا پردې د لرګي په چوکاټونو کې لګېدلې وې او له يوه ځايه بل ځای ته وړل کېدی شوې .

د معبد پر دېوالونو رنګارنګ نقشونه ښکارېدل او انځور جوړوونکو خپل کار نيمګړی پرېښی و او سامانونه يې په معبد کې اوس هم پراته وو. کامي رنګونه او برشونه راواخيستل او پر پردو يې د پيشوګانو انځورونه جوړول پيل کړل. دی په خپل کار کې دومره بوخت و، چې د وخت د تېرېدو ورته هېڅ احساس ونه شو. بهر د ډېوو رڼا او بره په اسمان کې د سپوږمۍ په رڼا کې دی لګيا و، پر ټولو پردو يې هر ډول پيشوګانې جوړې کړې .

نيمه شپه شوه، نو دی د ستومانۍ نه هم هلته پر فرش پرېوت. غوښتل يې چې ويده شي، چې نابېره ورته د مشر راهب خبره ورپه زړه شوه. معبد ډېر لوی و، دی راپاڅېد او د يوه وړوکي ځای په لټه شو. د معبد د لوی تالار په بل سر کې يوه دروازه وه، چې يوې وړوکې کوټې ته خلاصېده. دا د راهبانو د ارام ځای و، کامي هم په دې کوټه کې ځان په يوه ګوټ کې ګونج منج کړ او کرار ويده شو .

يو څو ساعته نه ووتېر شوي، چې کامي په يوه سېږه غږ راپاڅېد. د وړې کوټې له کړکۍ يې وکتل. بهر د معبد خوا و شا ټولې بلې ډېوې مړې وې او د معبد د لوی تالار نه داسې غږونه راتلل، ته به وايې ځنګلي ځناور په خپلو کې په جنګ وو.

کامي ځان دېوال ته نور هم نژدې کړ. خو دومره سخت وېرېده، چې د دروازې د ويتکي نه تالار ته کتل هم ورته ګران و. ساه يې ورو- ورو اخيسته او په تالار کې غږونو ته يې ټول پام اړولی و. سپېرې چيغې او د ځناورو غږونو ټول معبد په مخه اخيستی و. په دې غږونو کې کامي د پيشوګانو غږ هم اورېده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا سمدستي دا غړونه بند شول. کامي تر ډېره وخته په خپل ځای غلی پروت و، ان تر دي چې د لمر وړومبۍوړانګې د معبد د دې وړې کوټې له وړې کړکۍ نه هم رادننه شوې، نو کامي ورو غوندې راپاڅېد او لوی تالار ته تلونکی ور یې پرانیستلو. په لومړي نظر یې وکتل، چې د پردو څنګ ته یوه لویه مرېه چې قد یې د زمري هومره و، مړه پرته وه .

کامي ساه نیولی پر خپل ځای ودرېده، د مرې خوا و شا وینې ډنډ ولاړې وې اود هغې نه د پیشوګانو د پښو خاپې د پردو پر لوري تللې وې.

کامي لږ نور هم پردو ته ورنژدې شو او په خپل لاس جوړو شویو پیشوګانو ته ځیر شو. د ټولو پیشوګانو خولې له وینو سرې وې .

کامي خپله غوټه راواخیسته او په منډه له دې معبده ووت، د هغه مخ د خپل کور پر لوري و.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او خر-- [د هندوستان کیسه]

ډېره موده کېده چې په یوه کلي کې یو استاد ژوند کاوه. ده به د کلي ماشومانو ته په جومات کې سبق ښودلو. د دې کلي سره نژدې د نورو کلیو بانډو خلکو به هم زامن دې استاد ته رااستول، ټولو خلکو به له ډېره احترامه دې استاد ته مولوي صاحب ویل. د کلي هلکان به ډېر وران وو او ځینو به په کې شوخي کوله، خو مولوي ډېر په صبر ورته درس ورکاوه. داسې به ډېر لږ پېښېدل ، چې مولوي به په قار شو او کله چې به دی په قار شو، نو هلکانو ته به یې بدې ردې ویلې .

همدغسې یوه ورځ وه، هلکانو د تېرې ورځې سبق نه و زده کړی او شوخي یې هم کوله. مولوي صاحب ډېر په قار و، په چیغه یې ورته وویل :

بدبختو، نالایقو...! څومره خواري چې زه درسره کوم، که دا خواري مې له یوه خره سره کړې وای، نو هغه به هم پوه شوی وای... تاسو له خرو بدتر یئ، ولې زه مو نه پرېږدم ...

دا یې وویل او خپله چوکه یې راواخیسته... هلکان په وېره شول. مولوي به ډېر کم چوکه کاروله. خو کله چې به یې کاروله، ډېر سخت وهل به یې کول. کله چې مولوي پر لومړي هلك ګوزار وکړ، نو ورسره یې دا هم وویل :

ما ډېرو خرو ته سبق ښودلی دی او دوی مې انسانان کړي دي .

یو هلك یې پر ملا وواهه، پر بل یې چوکه سمه کړه او ویې ویل :

خر چې انسان نه شي، زه یې کله پرېږدم.

په دې وخت کې د یو بل کلي دوبي له جومات سره نژدې روان و. ده د وینځلو شویو جامو پنډ پر سر وړلو، ځکه نن یې خر ناروغ و. کله چې مولوي دا خبره کوله، چې ما ډېر خره په انسانانو بدل کړي... نو دوبي پر خپل ځای ودرېده، یوه شېبه یې د مولوي خبرو ته غوږ نیولی و. یوځه حیران و، یوځه خوشحاله شو، ځکه ده تر ننه داسې خبره نه وه اورېدلې. دوبي چې خپل کور ته ورسېد، نو ښځې ته یې ټوله کیسه وکړه. ښځه یې هم حیرانه وه، د دوی اولادونه نه وو او همدغه ناروغه خر یې لاره، چې د خیرنو او پاکو جامو پنډونه به یې پرې وړل راوړل. دواړو سلا وکړه، چې مولوي ته به خپل خر یوسي، چې انسان یې کړي. دوی سره به په کار کې مرسته هم کوي او د اولاد کمی به یې هم پوره شي .

په بله ورځ دوی خپل خر په مخه کړ او د مولوي کلي ته لاړل، هغه وخت هلکان تللي وو او مولوي سترې ستومانه یوې ونې ته ډډه لګولې وه،ارام یې کاوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوبي خپله غاړه تازه کړه او مولوي سترګې پرانيستلې، څه ګوري چې دوبي خپلې مېرمنې او له يوه مرجوړا خره سره ورته مخې ته ولاړ دی. ښځه خاوند دواړو خپل لاسونه ورته ونيول او بيا دوبي وويل :

مولوي صيب! ستاسو علم دې نور هم سېوا شي... زه غريب سړی يم، که دا خر دې راته انسان کړ، نو ټول عمر به درته دعا کوو.

مولوي څو شېبې ورته حيران کتل، چې څه ووايي. دوبي ورته خپله خبره تکرار کړه. نو دی راولاړ شو، دوی ته يې وويل :

تاسو ډېر ساده خلك يئ، هېڅوك خر انسان کولای نه شي،ورځئ په خپله لاره، زه ستړی يم .

دوبي داسې وګڼله چې ګوندې مولوي ورته بانه کوي. ډېر يې په عاجزۍ ورته وويل :

مولوي صيب! که دا خر دې راته انسان کړ، نو زه به له ډېرو کړاوونو څخه خلاص شم.

مولوي ورته وويل :

زما وخت مه ضايع کوئ، دا خبره ناشونې ده .

خو د دوبي ښځه د مولوي پښو ته ولوېده او په ژړا يې وويل :

زه اولاد نه لرم، خاوند مې ټوله ورځ په جامو مينځلو ستړی شي، که دا خر دې راته انسان کړ، نو موږ به ورته د اولاد په سترګه ګورو.

مولوي پوه شو چې دوی نه ځان نه شي خلاصولای... په دې هم پوهېده، چې دوی غريبان دي. نو ورته ويې ويل :

له خر ه څخه انسان جوړول، ډېر ګران کار دی. په دې ډېرې پيسې لګي .

دوبي ورنه پوښتنه وکړه چې څومره... مولوي يوه شېبه غلی و، سترګې يې اسمانته نيولې وې، ګوته يې په شونډو وهله، بيا يې وويل :

څلورسوه روپۍ.

دوبي او ښځه يې وارخطا غوندې شول، خو بيا يې د يو بل په غوږ کې څو خبرې وکړې او مولوي ته يې وويل :

موږ تيار يو... سبا ته به درته څلورسوه روپۍ راوړو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس خو مولوي بد راګير شو، ده داسې نه ګڼله، چې دوبي به ځلورسوه روپۍ ولري. خو په بله ورځ دوبي او د ده مېرمنه ورته د ځلورو سوو روپيو او خپل خره سره حاضر شول. دوی د خپل کور هر قيمتي شی خرڅ کړی و او ډېر خوشحال وو، چې خر به يې انسان شي .

مولوي پيسې جېب ته کړې او دوبي ته يې وويل :

خر زما د کور شا ته وتړئ. دوبي او ښځه يې خوشحاله خوشحاله روان شول، خو بيا يې مخ واړاوه او له مولوي يې پوښتنه وکړه :

خر چې انسان کېږي... څومره موده پرې اوړي؟

مولوي ورته وويل :

ځلور مياشتې خو نيسي .

دوبي او د ده ښځه چې لاړل، نو مولوي خر د کلي يوه بزګر ته وسپاره.

ځلور مياشتې چې واوړېدې، نو دوبي مولوي صاحب ته راغلو ا و ورته ويې ويل :

زما خر به اوس انسان شوی وي، که راته يې وسپارې، نو زه به يې کور ته بوځم... زما مېرمنه هم ورته په انتظار ده .

مولوي ورته وويل :

ستا خر اوس انسان شوی دی، خو دی اوس د حکومت له خوا په يوه ډېر مهم ځای کې کار کوي.

دوبي لا نور خوشحاله شو او ويې ويل :

شابه مولوي صاحب! ژر راته ووايه چې په کوم ځای کې دی... زه به ورپسې په خپله لاړ شم؟

مولوي ورته وويل :

ستا خر د ډهلي د ښار قاضي مقرر شوی دی .

دوبي د دې خبرې په اورېدو دومره خوشحاله شو، چې مولوي يې په غېږه کې ونيولو، بيا يې له هغه پوښتنه وکړه:

زما خر به ما پېژني، ځکه اوس خو دی لوی سړی دی؟

مولوي ورته وويل :

په کار ده، چې ودې پېژني، که له ځانه سره د هغه د خوراك توبره يوسې، نو کار به دې اسان شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوبي دومره خوشحاله و، چې خپل کور ته د تللو پرځای ښار ته لاړ. د کلي یوه سړي ته یې وویل چې زما مېرمنې ته ووایه زه ښار ته ځمه، چې خپل خر راولمه.

د ډهلي د ښار قاضي په محکمه کې ناست و. هلته ډېره ګڼه ګونه وه. په تېل ماتېل کې دوبي خپل ځان قاضي ته نژدې کړ، د خر د اوربشو توبره یې راپورته کړه او قاضي ته یې ورښکاره کړه .

قاضي په خپل کار کې دومره بوخت و، چې ده ته یې هېڅ پام ونه کړ. دوبي نور صبر نه شو کولای. قاضي د خپلو کاغذونو نه سر راپورته کړ، نو دوبي ورته توبره وخوځوله او موسکی شو. قاضي پوه نه شو چې دی ورته ولې موسېدو. له ده نه یې پوښتنه وکړه :

دا څه کوې او څه غواړې؟

د دوبي لا له وړاندې نه ورته صبر تمام شوی و، ویې ویل :

څه غواړم... ناپوه خره.. ته اوس ما نه پېژنې... او دا توبره هم درنه هېره ده، چې هر وختي به دې په غاړه کې ځوړنده وه...؟

دا یې وویل او توبره یې د قاضي مخ ته ونیوله، چې :

هـن! بوی یې کړه، چې درپه زړه شي، چې ته څه وې... اوس مولوي صیب درنه انسان جوړ کړ، نو هرڅه دې هېر شول .

قاضي اوس د دوبي په خبرو سخت ستومانه شوی و. فکر یې کاوه چې څوك لېونی محکمې ته رادننه شوی دی. خپلو ساتندویانو ته یې اشاره وکړه.. هغوی سم له لاسه دی راونیوه او بهر یې بوتلو، دوبي په تللو کې په زوره زوره لګیا و، چې ستا په خیال ته ډېر لوی سړی شوې. خو ته په اصل کې خر یې، نور هېڅ نه یې .

دوبي چې بېرته کلي ته راورسېدو، نو ښځې ته یې ټول حال ووایه، هغه هم ډېره خپه شوه.. په بله ورځ دواړه مولوي صاحب ته ورغلل، چې موږ خپل خر بېرته خر غواړو. د داسې انسان څه ګټه، چې موږ نه پېژني. د خر په صورت کې یې راسره پېټي خو وړل، مولوي ورته وویل :

ښه ده، سبا راشئ او خپل خر واخلئ .

په بله ورځ مولوي د بزګر نه خر بېرته وغوښت. دوبي ته یې څلورسوه روپۍ بېرته ورکړې، دی خوشحاله خوشحاله خپل کور ته لاړ. خو تر دې وروسته به دوبي او د ده ښځې د خره ډېر خیال ساته، دوی به هر چا ته ویل :

زموږ خر د ډهلي قاضي پاتې شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغروره شهزادګۍ-- [ناځرګند هېواد]

یوه ډېره ښکلې شهزادګۍ وه، چې په خپل حسن ډېره غاوره هم وه. د ډېرو ملکونو د ځوانو شهزادګانو له خوا دې ته د واده پیغامونه راتلل، خو د دې به هېڅوك نه خوښېدل. پاچا او ملکه دواړه حیران وو، چې اخر ددوی لور به څه کوي. هغه سرکشه وه او د هېچا خبره یې نه منله .

اخر له وزیرانوسره تر سلا مصلحت وروسته پاچا په خپله ماڼۍ کې یوه مېلمستیا جوړه کړه، په دې مېلمستیا کې ډېر ښکلي شهزادګان، د نوابانو زامن، امیران او شتمن خلك راوغوښتل شول. شهزادګۍ هم له خپلو خورلڼو او خدمتګارانو سره حاضره وه. کله چې ټولو ډوډۍ وخوړله، نو ملکې شهزادګۍ ته وویل :

تا په دې محفل کې ډېر ځوانان ولیدل، موږ غواړو چې ته په دوی کې یو تن د خپل ژوند د ملګري په توګه غوره کړې.

شهزادګۍ چې دا واورېدل نو لکه د مچۍ راپاره شوه. د خپلو ډېرو نژدې ملګرو سره یوځای په لوی تالار کې ودرېده او پر یو- یو مېلمه یې ملنډې پیل کړې. د چا پوزه ورته غټه ښکارېده، د چا قد وړوکی، څوك ډېر جګ و، د چا رنګ تور و. هم په دې مېلمنو کې یو شهزاده داسې هم و، چې د هغه ږیره وه. شهزادګۍ د هغه مخې ته ودرېده او ویې ویل :

دې ږېرور ته وګورئ... دی خپل ځان زما وړ بولي، نیم مخ خو یې په ږیره کې پټ دی .

د دې خبرې په اورېدو ټولو وخندل. پاچا او ملکه دواړو پیکه ولاړ وو. نه پوهېدل چې خپله لور څنګه د نورو له سپکاوي څخه راوګرځوي .

ملکې هم په دې وخت کې یوه فیصله وکړه او د پاچا په اجازه یې اعلان وکړ، چې شهزادګۍ په یو داسې سوالګر ته ودوي، چې سبا سهار د خیرات غوښتلو لپاره د شاهي ماڼۍ دروازه وټکوي .

مېلمانه حیران پاتې شول او شهزادګۍ په ژړا خپلې کوټې ته ورغله .

په بله ورځ سهار وختي د ماڼۍ په لویه دروازه یو سوالګر ودرېد. ببر سر، خیرن مخ، شلېدلې جامې او په لاس کې یې یوه باجه نیولې وه، د خیرات غوښتلو لپاره یې باجه وغږوله، نو سمدستي د ماڼۍ پیره دار راووت او دی یې پاچا ته حاضر کړو.

پاچا شهزادګۍ ته امر وکړ، چې دربار ته حاضره شي او بیا د ټولو په وړاندې یې هغه دې ببرسري سوالګر ته په نکاح کړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ په چیغو- چیغو ژړل او مور ته یې زارۍ کولې، چې پلار یې له دې کاره منع شي. خو مور ورته تسلي ورکړه، چې اوس به ژوند، له دې سوالګر سره تېروې او که لږ صبر وکړې، هرڅه به سم شي .

سوالګر د پاچا منته وکړه او له ماڼۍ څخه ووتلو، شهزادګۍ هم ورپسې وه او غوښتل یې چې د پلار له کوره ښه په ارام شاهي بګۍ کې لاړه شي، خو سوالګر هېڅ نه غوښتل. هغې تر ډېره وخته په پښو مزل وکړ، دومره چې د خپل پلار د سلطنت نه بهر ووتله .

کله چې ډېره ستړې شوه، نو په یوه ځنګله کې تر یوې ونې لاندې کښېناسته. ځنګل ډېر شین و او شهزادګۍ له سوالګر نه پوښتنه وکړه چې دا کوم ملك دی؟

هغه ورته وویل :

دا ملك د هغه ړیرور شهزاده د پلار دی، چې پرون ستاسو په ماڼۍ کې مېلمه و.

شهزادګۍ یو سوړ اسوېلی وکړ او له ځان سره یې وویل:

ارمان چې هغه سره مې واده شوی وای، نو اوس به داسې په پښو نه وای روانه. همدغسې یې ټوله ورځ مزل وکړ او چې شپه شوه، نو سوالګر په یوځای کې د دمې لپاره کښېناست. د خپل کچکول نه یې وچه ډوډۍ راوایستله، شهزادګۍ ته یې ورکړه. نژدې ویالې نه یې ورته اوبه راوړې، خو شهزادګۍ وچه ډوډۍ له ستونې، نه تېرېده. په ژړا شوه او هملته ګونجه مونجه ویده شوه.

په بله ورځ دوی بیا مزل پیل کړ او یوه ښکلي ښار ته وردننه شول. ټول خلك په کې ډېر خوشحاله ګرځېدل، په بازارونو کې ښه ګڼه ګوڼه وه. شهزادګۍ له سوالګر نه پوښتنه وکړه:

دا ملك د چا دی؟

سوالګر ورته وویل :

دا ملك هم د هغه ړیرور شهزاده د پلار دی، چې ستاسو کره مېلمه و.

شهزادګۍ یو سوړ اسوېلی وکړ او له ځان سره یې وویل :

ارمان چې هغه سره مې واده شوی وای، نو اوس دې ښار ته لکه د سوالګرو نه راتللای.

سوالګر د همدې هېواد اوسېدونکی و او د ښار یوې برخې ته یې بوتلله، چې هلته د ده جونګړه وه.

کله چې یې دمه برابره شوه، نو سوالګر ورته وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وږی یم، ډوډۍ راته پخه کړه .

شهزادګۍ چېرې په ژوند د کور کار نه و کړی. ډېر په خواریو یې اور بل کړ، نیمه کچه او نیمه سوځېدلې ډوډۍ یې پخه کړه. سوالګر دا ډوډۍ خوړله او ورته یې بدې ردې هم ویلې. بیا یې وویل :

ته په تیاره ډوډۍ نه شې خوړلای. سبا سهار وختي به پاڅېږې، زه به درته له بازاره میزري راوړم، ته به پوزی اوبدې، چې زه یې په بازار کې خرڅ کړم. ترڅو چې ته پوزي اوبدې، زه به ګدایي کوم.

شهزادګۍ چې دا واورېدل،نو بیا په ژړا ژړا ویده شوه .

په بله ورځ سوالګر ورته میزري راوړل، شهزادګۍ ډېره هڅه وکړه، چې د میزرو له تارونو نه څه شی جوړ کړي، خو لاسونه یې وینې شول .

سوالګر چې کور ته راغی، نو میزري هماغسې ایښې وو. دی ډېر ورته په قار شو او ویې ویل:

ته ډېره ټمبله یې، سبا ته به ته په بازار کې لوښي خرڅوې .

شهزادګۍ چې دا واورېدل، نو په ژړا شوه او همدغسې ویده شوه .

په بله ورځ سوالګر دا بازار ته بوتله... یو څو د خارو لوښي یې ورته واخیستل، د بازار په یو تش ځای کې یې کښېنوله چې لوښي خرڅ کړي او ورته ویې ویل چې که دا لوښي نن خرڅ نه شول، نو د ماښام ډوډۍ به ورله نه راوړې .

شهزادګۍ لوښو ته کښېناسته، اسمان ته یې کتل او پر خپل حالت یې ژړل، چې که د هغې د پلار د ملك مسافر دی، ملك ته راغلو او دا یې وپېژندله، نو څه به وایي. خو بیا ورته د سوالګر خبره یاده شوه، چې که لوښي خرڅ نه شول، نو ډوډۍ به نه وي. شهزادګۍ اوس دومره لوږې تبرې کړې وې، چې نور یې د ډوډۍ نه خوړل، توان نه درلود. یو څو کسانو له هغې لوښي بیه کړل او پیسې یې هم ورته ورکړې، خو لوښي به یې ترې نه وړل .

ماښام چې سوالګر راغی، نو ویې لیدل چې ټول لوښي همدغسې ایښي وو، دی ورته ډېر په قار شو او ورته ویې ویل چې که په بله ورځ لوښي خرڅ نه شول، نو د ډوډۍ پر ځای به وهل خوري .

په بله ورځ شهزادګۍ بیا لوښو خرڅولو ته کښېناسته. په دې وخت کې یو ځوان پر اس سپور له بازار نه تېرېده، دی دومره په سرعت روان و، چې د شهزادګۍ لوښي د اس په یوه لغته تالا والا شول. هغې چې دا ولیدل، نو د اس په خاوند پسې یې منډې کړې، خو هغه له سترګو پناه و، شهزادګۍ په ژړا ژړا کور ته راغله.

سوالګر چې کور ته راغی او د شهزادګۍ کیسه یې واورېده، نو سخت په قار شو، ورته ویې ویل :

دا به ضرور ستا خطا وي، لوښي دې ولې د سپاره په لار کې ایښي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا يې وويل :

ستا غوندې کم عقلې لپاره مې بل کار پيدا کړی، د پاچا د مانۍ په شاهي پخلنځي کې د يوې خدمتګارې ځای خالي دی. ته به له سبا نه هلته کار کوې.

شهزادګۍ په بله ورځ په شاهي پخلنځي کې د نورو خدمتګارانو په شان په کار اخته شوه. دې به لوښي وينځل، سابه يې پاکول او په کټوې کې به يې څمڅۍ هم وهله.

له سهاره تر ماښامه به يې هر کار کاوه او د شپې لپاره به د پخلنځي مشر پاتې ډوډۍ او اينګولي ورکړل، چې دې به کور ته راوړل. يو څو ورځې چې تېرې شوې، نو د نورو خدمتګارانو نه خبره شوه، چې د پاچا د زوی واده دی .

ټول ښار ښايسته کړای شو، شاهي مانۍ ته مېلمانه تلل راتلل، د خوښۍ محفلونه جوړېدل، د واده په ورځ په پخلنځي کې هم ډېر کار و. ټولو خلکو خوشحالۍ کولې، شهزادګۍ له يوې کړکۍ نه بهر کتل او پر خپلې بدنصيبۍ يې ژړل .

تر ډوډۍ وروسته يوه پياده د شاهي دربار له خوا پخلنځي ته راغی او ټولو خدمتګارانو ته يې امر وکړ، چې د پاچا په خدمت کې دې حاضر شي او انعام دې واخلي .

شهزادګۍ نه غوښتل چې دربار ته لاړه شي، ځکه هغه وېرېده چې هسې نه په مېلمنو کې يې څوک وپېژني، خو بيا يې خپلو زړو جامو او خوار مخ ته په هنداره کې وکتل او دربار ته لاړه .

پاچا د خپل زوی ډېرور شهزاده سره پر تخت ناست و. هر يو خدمتګار به وړاندې شو، شهزاده به ورته له سرو سکو ډکه يوه مخملي کڅوړه په لاس کېښوده. دوی به ورته سر ټيټ کړ او يوې خوا ته به درېدل.

د شهزادګۍ وار چې راغی، نو دا هم وروړاندې شوه، شهزاده يوه شېبه هغې ته ځير شو، بيا يې د هغې په لاس يوه پيسه کېښوده او ويې ويل :

دا يوه پيسه ستا لپاره بس ده.

په دربار کې حاضرو ټولو خلکو وخندل. شهزادګۍ له شرمه خولې خولې شوه. غوښتل يې چې له هغه ځايه وتښتي، چې ناڅاپه شهزاده له خپله ځايه راپاڅېد او اعلان يې وکړ:

زما واده هم له دې جينۍ سره شوی دی. دا د ګاونډي ملك د پاچا لور ده.

د دې خبرې په اورېدو هر چا له خوشحالۍ لاسونه پړکول. شهزادګۍ حيرانه ولاړه وه، د شهزاده مخ ته چې ځير شوه، نو ورته ښرګنده شوه، چې د دې سوالګر خاوند همدغه ډېرور شهزاده و.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې د ناستو مېلمنو نه د هغې مور او پلار هم رااوچت شول. شهزادګۍ د مور غېږې ته ورغله. پلار ورته پر سر لاس کېښود او ویې ویل :

ستا لپاره تېرې څو میاشتې یو لوی درس و.

بیا شهزادګۍ د کبر او غرور نه توبه وکړه او په خندا او خوشحالۍ یې پاتې عمر د خپل خاوند په ملك کې تېر کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا او سپوږمۍ-- [د کریبین له جزیرو نه]

وايي چې يوځلې د يوه پاچا په زړه کې دا ارمان پيدا شو، چې سپوږمۍ ته لاس وروړي. دشپې به يې سترګې اسمان ته نيولې وې او په دې به يې چورت وهلو، چې څنګه اسمان ته وروخېژي او سپوږمۍ ته ورنژدې شي. ورو- ورو يې دا خبره دومره زړه ته واچوله، چې د حکومت کارونه ترې پاتې شول. کله به يې خوب وليد، چې ده وزرې کړې دي، په اسمان کې الوزي او سپوږمۍ په خپله غېږ کې نيسي او خپلې کوټې ته يې راوړي. خو چې سترګې به يې وغړېدې، نو هېڅ به ورسره نه وو. د هغه وزيرانو او مشاورينو ورته څو- څو واري ويل چې سپوږمۍ ته لاس وړل، ناشونې ده،خو پاچا د هېچا نه منله .

اخر يې يوه ورځ يې د ملك تر ټولو لوی نجار (ترکاڼ) شاهي دربار ته راوبللواو ورته يې امر وکړ چې د لرګو يوه دومره اوچته مناره جوړه کړي، چې دی وربانديې وخېژي او سپوږمۍ راونيسي. ترکاڼ چې دا واورېدل نو ډېر وارخطا شو، خو د پاچا له قاره وېرېدو، هغه سره يې لوز وکړ، چې کار به وربانديې پيل کړي. پاچا ورته دا هم وويل چې د لرګو دا مناره به د ماڼۍ په باغ کې جوړوي .

ترکاڼ به هره ورځ سهار باغ ته راتلو او د منارې د جوړولو لپاره به يې مځکه کچ کوله. کله به يې پر کاغذ کرښې کښلې او ځان به يې داسې بوخت کړی و، ته به وايې په رښتيا په کار اخته دی .

همدغسې څو مياشتې واوړېدې، خو مناره جوړه نه شوه. د پاچا سخته تلوسه وه او اخر يې يوه ورځ ترکاڼ راوباله او ورته ويې ويل:

كه په درېيو ورځو کې دې منار جوړ نه کړ، نو سر به دې قلم کړم.

ترکاڼ په دې خبره ډېر خواشينی شو او په باغ کې هاخوا دېخوا په ګرځېدو شو. دوه ورځې چې تېرې شوې، نو پاچا ته ورغلو او ورته ويې ويل :

پاچا سلامت، د منارې د جوړولو لپاره مې پلان جوړ کړی دی، خو د دې منارې لپاره به ډېر لرګي په کار وي. تاسو په ټول ملك کې اعلان وکړئ چې هر کور کې كه د لرګي صندوق وي، دا دې باغ ته راوړل شي .

پاچا ترې پوښتنه وکړه، چې په صندوقونو به مناره څنګه جوړوي؟

ترکاڼ ورته وويل :

که دا صندوقونه د يو بل له پاسه کېښودل شي، نو يوه اوچته مناره به جوړه شي او پاچا سلامت به وربانديې په اسانه سپوږمۍ ته وروخېژي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا د دې خبرې په اورېدو ډېر خوشحاله شو او امر یې وکړ چې که د هر چا په کور کې د لرګي صندوق وي، هغه دې د مانۍ باغ ته راوړي. د پاچا له خوا ورلېږل شویو سړو به له خلکو صندوقونه اخیستل او ترکاڼ ته به یې سپارل. په دې وخت کې ترکاڼ د صندوق له پاسه د صندوق اېښودلو کار هم پیل کړ.

د ښار وزګار خلك به د باغ خوا و شا ګرځېدل او منارې د جوړولو ننداره به یې کوله. ډېر ژر د خلکو له خوا راوړل شوي صندوقونه خلاص شول. پاچا د منارې د معاینې لپاره ورغی، خو د دې په اوچتوالي خوشحاله نه و، امر یې وکړ، چې ونې دې پرې او نوي صندوقونه دې ترې جوړ شي .

د ملك ټول ترکاڼان په کار اخته شول. صندوقونه به جوړېدل او د منارې بل سر ته به یې خېژول. مناره ورځ په ورځ لوړېده او پاچا به ورته خوشحالېده. دشپې به یې خوبونه لیدل، چې دی په مناره ختلی دی او سپوږمۍ یې په لاس کې نیولې ده .

اخر یوه ورځ داسې هم راغله چې دا مناره دومره اوچته شوه، چې بل سر یې نه ښکارېده. لوی ترکاڼ پاچا ته وویل :

زه غواړم چې په دې مناره وخېژم، چې په خپله وګورم مناره له سپوږمۍ نه څومره لیرې ده.

پاچا د دې خبرې په اورېدو په قار شو او ویې ویل :

په دې منارې د ختلو حق یوازې زما دی .

په بله ورځ د ښار ټول خلك د باغ چارچاپېره راټول شول، چې وګوري پاچا څرنګه په مناره خېژي او سپوږمۍ له اسمانه راشکوي .

پاچا ورو- ورو په صندقونو بره ورختلو او ولاړو ننداړچیانو خپله خپله رایه ورکوله. چې سپوږمۍمځکې ته راکوزه شي، نو په اسمان به څه پاتې شي. ځینو به دا ویل چې سپوږمۍ به د مانۍ په کومه کوټه کې اېښودل کېږي. یو بل چا به ویل چې د سپوږمۍ ځای په باغ کې دی او د دې په راوړلو به ټوله مځکه رڼا شي .

پاچا چې د منارې سر ته وختلو، نو داسې ورته ښکارېده، چې سپوږمۍ ته یو څو ګامه ورپاتې دي. بره نه یې په چیغه وویل چې که یو صندوق بل هم راوړل شي، نو دی به سپوږمۍ ته ورسېږي.

لومړی خو ښکته ولاړو خلکو هېڅ نه اورېدل، چې پاچا څه وایي، اخر چې د پاچا ستونی په چیغو چیغو وچ شو، نو یو چا د هغه خبره واورېده. د بل صندوق لټون پیل شو، خو دا یې پیدا نه کړ، یو څو کسان په صندقونو وروختل او په چیغو چیغو یې پاچا ته خبر ورکړ، چې بل یو صندوق هم نه شته .

پاچا ته سپوږمۍ دومره نژدې ښکارېده، چې اوس یې هېڅ نه غوښتل چې بې له سپوږمۍ ورښکته شي. په چیغو چیغو یې بیا وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د منارې لومړی صندوق چې پر مځکه ایښی دی، راودې ایستل شي او ده ته دې بره راوخیژول شي، چې دی پرې وخېژي.

خلکو چې دا واورېدل، نو حیران شول. هر چا لوی ترکاڼ ته سترګې نیولې وې. دی په خپله هم په تشویش کې و، څو کسانو پاچا ته خبر ورکړ، چې دا کار خطر لري. خو پاچا شېبه په شېبه په قارېدل. ان تردې چې ګواښ یې وکړ، چې که د هغه خبره ونه منل شوه او دی راښکته شو، نو په ولاړو خلکو کې به هر څوك ووژني. ترکاڼ له وزیرانو مشوره وغوښته، اخر د مشر وزیر په اجازه د پاچا نوکرانو د منار د لومړي صندوق د راایستلو لپاره متې ونغښتلې. خو د دې نه وړاندې ټول خلك له هغه ځایه وشړل شول، وزیرانو او ترکاڼانو هم ځان له هغه ځایه وایست او چې لومړی صندوق له مځکې لیرې کړای شو، نو مزدورانواو نوکرانو هم پښې سپکې کړې، ټوله مناره په یو لوی درز سره د مځکې پر لوري راټیټه شوه. صندوقونه وو چې مځکې ته راروان وو. مناره درې ورې شوه.

په بله ورځ خلك د پاچا په لټه کې شول، خو د ماتو صندوقونو په انبار کې یې د هغه مړی هم ونه موندلو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټامبي-- [د لوېديزې افريقا کيسه]

د افريقا د ځينو قبايلو دود دی، چې کله يو سردار مړ شي، نو د هغه د ځای نيولو لپاره به د دوی مذهبي مشر چې جادوګر به هم و، فال ايستلو.

همدغسې کله چې د يوې قبيلې مشر سردار مړ شو، نو د هغه ديارلسو زامنو کې هر چا غوښتل چې سردار شي .

مذهبي مشر څو ورځې د ستورو د علم او د فال په نيولو خپله فيصله واوروله، چې د سردار تر ټولو کشر زوی "جانولا" به د قبيلې مشر شي. د هغه دوولسو نورو ورونو چې دا واورېدل نو د دې فيصلې پرضد راپاڅېدل. د قبيلې ځينې سپين ږيري چې له دې خبر شول، نو له پخواني دود سره سم يې د سردار کونډې ته مشوره ورکړه، چې د ورونو ترمنځ دې د غشي ويشتلو سيالي اعلان کړي. هرچا چې د نښې منځ وويشت، هغه به سردار وي .

د مړه سردار کونډه ګورګو نومېده... هغې د سيالۍ ورځ وټاکله او ټولو زامنو ته يې وويل چې د دې سيالۍ ګټونکی به سردار کېږي .

دوولس واړه له دې خبر وو، چې "جانولا" ډېر ښه نښه ويشتونکی دی او دوی به هېچېرې له هغه دا سيالي ونه ګټي. دشپې يې په خپلو کې سلا سره وکړه او "جانولا" يې وتښتاوه .

سهار چې ټول راپاڅېدل نو خبر شول چې د سردار ټول زامن بره غرونوته ختلي دي. د ګورګو لپاره يې دا پيغام پرېښی و، چې که د سردار مشر زوی يې د سردار په توګه ونه ټاکلو، نو د "جانولا" سر به ورته راواستوي.

ګورګو د غم نه بېحاله وه، د مړه خاوند غم ترې هېر شو او د زامنو په غم کې شوه. نه پوهېده چې څه وکړي. په همدې وخت کې د قبيلې يوه پېغله چې ټامبي نومېده، هغې سره نژدې کښېناسته.

ټامبي د قبيلې د ځوانو جينکو سرسالاره وه. د جانولا سره يې مينه لرله، هغې ګورګو ته وويل :

د قبيلې ټول خلك خپه دي، ځکه له کله نه چې سردار مړ شوی دی، زموږ په سيمه کې باران نه دی شوی، که حالات همدغسې وو، نو دلته به سوکړه شي .

ګورګو يو سوړ اسوېلی وکړ او ويې ويل :

زه دا هرڅه وينم، خوپه خپلو زامنو مې وس نه رسي. که مشر زوی مې سردار کېږي، نو دا له کشر سره بې انصافي ده.

ټامبي وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د حل لاره لرمه... خو كه ته اجازه راكړې او دعا راته وكړې، نو كامیابه به یمه.

ګورګو ترېنه ډېر په ټینګار پوښتنه وكړه چې پلان یې څه و، خو ټامبي نور ورته هېڅ ونه ویل .

ګورګو سوړ اسوېلی وكړ او ټامبي ته یې اجازه وركړه.

ټامبي د قبیلې هغه ځوانې نجونې راټولې كړې چې دا به ورسره ګرځېده او په ځنګله كې به یې د غشو_ لیندو او د نیزې د ویشتلو لوبې كولې. دوی ټوله ورځ په ځنګله كې تېره كړه. هېڅوك خبر نه وو چې دوی په څه اخته دي. خو ګورګو ټولو ته امر كړی و، چې هېڅوك دې په دوی غرض نه لري .

دشپې دوی یوځای ډوډۍ وخوړه او خپلو كورونو ته ورغلې .

د قبیلې ټول خلك په خواړه خوب ویده وو. سپېده چاودي ته لا ډېر وخت پاتې و، چې ټامبي له خپله كوره راووتله، لینده ورسره وه او په لاس كې یې بله شونتۍ نیولې وه. د هغې په رڼا كې یې سترګې لكه د مار ځلېدې .

د هرې جینۍ د كور مخې ته لړه شېبه ودرېده او د خولې شپېلی به یې وواهه. له كوره به د هغې یوه ملګرې د غشو لیندۍ سره راووتله.

كله چې ټولې جنكۍ راټولې شوې، نو د ځنګل هغې برخې ته لاړې، چې ورځ یې پكې تېره كړې وه. هلته د كیلې د پاڼو عجیب و غریب لباسونه چې دوی په خپله جوړ كړي وو، ایښي وو. جینكو ژر ژر دا پاڼې په ځانونو پورې وتړلې، د مخونو لپاره یې هم نقابونه جوړ كړي وو، چې وربانديې د سپینو، ژېړو او سرو رنګونو سره د خیالي ځناور انځورونه جوړ وو. پر چا د مار سترګې او پر چا د كربوړي برېتې جوړې وې. لنډه دا چې كله دې جنكو ځانونه جوړ كړل، نو سمې بلاګانې ښكارېدې .

بره په غره د سردار زامن هم ویده وو، چې ناڅاپه په یوه عجیبه غږ راپاڅېدل. د ښځو د چیغو سره- سره د ډول د غږېدو او د ګونګروګانو غږونه هم مله وو. د قیامت شور و، دوی ټولو ژر ژر خپلې غشي لیندۍ راواخیستې او د غږ پر لوري روان شول .

سپېده په چاودېدو وو او په تته رڼا كې دوولسو وروڼو ولیدل چې بدمخې بلاګانې د دوی پر لوري راروانې وې. د دوی له خولو عجیبه غږونه پورته كېدل، ځوانان هك پك پرځای ولاړ وو، نابېره په دوی كې یوتن وویل :

دا خو ځنګلي بلاګانې دي، موږ دوی سره نه شو جنګېدلای .

په دې غږ هر یو ورور چې په كومه مخه یې د تېښتې لاره موندله، په منډه شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو په کې شا ته وکتل، نو دا بلاګانې ورپسې په منډه وې. ده له وارخطايۍ يوې کندې ته ټوپ کړ. د غره په بل لوري د يوې بلې قبيلې خلك اوسېدل. دوی چې غړونه او شور واورېدل، نو له کورونو راووتل. د سردار زامنو دې خلکو ته خواست کاوه چې پناه ورکړي .

بلې خوا ته جنکو يوځه منډه ووهله، نو ستړې شوې. هملته يې د يوه بل مخونو ته کتل او له خندا شنې وې. ټامبي د "جانولا" په لټه وه، چې په يوځای کې لاس ترلی پروت و. د هغه ځارونکي هم له ځايه تښتېدلي وو .

ټامبي د هغه لاسونه پرانيستل او د نورو جنکو په مرسته يې خپل کور ته راوستلو.

په بله ورځ ګورګو په يوه لوی جشن کې د جانولا د سردارۍ اعلان وکړ او ټامبي ته يې واده کړو. د سردار زامن چې خبر شول، نو بيا له شرمه چېرې هم خپلې قبيلې ته رانه غلل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میداس-- [د یونان کیسه]

زرګونه کاله کېږي چې په یونان کې د میداس په نوم یو پاچا حکومت کاوه. د ده خزانه د سرو زرو ډکه وه او سره یې ډېر خوښېدل.

یوه ورځ د خپلې ماڼۍ په باغ کې ناست و، چې نابېره یې یو بوډا سړی مخې ته ودرېده. یونانیانو پخوا په اسطورو او ارواګانو ډېره عقیده لرله او میداس خبر شو، چې دا بوډا سړی سالي ینس نومېده، چې خلکو ته به یې خیر رساوه. میداس د ده په لیدو خوشحاله شو او د ده ښه درنه مېلمستیا یې وکړه. سالي ینس تر لسو ورځو د ده مېلمه و او ډېر ترې خوشحاله شو. کله چې د ده د تګ وخت شو، نو د میداس نه یې پوښتنه وکړه، چې که څه غواړې نو زه به ستا ارمان پوره کړم.

میداس همدغه غوښتل، ورته ویې ویل :

زه غواړم چې ډېر سره زر ولرم. که داسې وشي چې هر شي ته لاس وروړم، هغه دې د سرو زرو شي، نو زه به ډېر خوشحاله واوسم. سالي ینس وخندل او ورته ویې ویل :

ښه فکر وکړه، داسې نه شي چې په خپل ارمان پښېمانه شې .

میداس وویل :

هغه څوک چې دومره سره زر ولري، ولې به پښېمان شي، زما همدغه ارمان دی.

سالي ینس په زوره وخندل او خپله سوټۍ یې راواخیسته او د میداس له سر نه یې درې وارې تاو راتاو کړله او ورته ویې ویل:

ستا ارمان همدا اوس ترسره کېږي.

میداس دومره خوشحاله شو، چې سمدلاسه یې نژدې ایښې څوکۍ ته لاس یووړ. څوکۍ د سرو زرو شوه. بیا یې پر مېز ایښې و لوښو ته وار په وار ګوتې وروړلې او هرڅه په سرو زرو بدلېدل. میداس هومره خوشحاله و، چې هېڅ یې ونه لیدل، چې سالي ینس څه وختي له سترګو پناه شو.

میداس ته دا هرڅه یوه لوبه ښکارېده. په ماڼۍ کې ایښې ډېر شیان یې د سرو زرو کړل. کتابونه، انځورونه، قلم، کرکۍ... بیا داسې وشول، چې دی له ماڼۍ نه بهر د باغ پر لوري لاړو. ګلونو ته یې لاس یووړ، سره ګلاب د سرو زرو شول. د ونوپاڼې شنې پاتې نه شوې. ټول په لمر کې ځلېدل او میداس دې هرڅه ته خوشحال و. تر غرمې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغسې لګیا و، چې د ډوډۍ وخت شو، نو بهر نه دننه لاړ او په مېز کښېناست، نوکرانو ورته د خوړو ښه ښه شیان راوړل، پاچا ډوډۍ ته لاس کړ، خو ډوډۍ هم د سرو زرو شوه. بیا یې زیتون راواخیستل، خو دا هم د سرو زرو شول، پنیر، غوښه، مېوه هرڅه به په سرو اوښتل. اوس خو دی وارخطا شوو ځکه هېڅ شی یې نه شو خوړلای. د شرابو جام ته یې لاس کړ، خو جام او شراب هم په سرو بدل شول.

میداس ډېر بېزاره شو، نه پوهېده چې څه وکړي. بهر ته د ماڼی باغ ته لاړ او فکرونه یې کول چې ځان به څرنګه مړوي. د سرو زرو شیانو ته ډېر خوشحاله و، خو اوس یې دا خوشحالي ورو- ورو په پرېشانۍ بدلېده. ده هم دغه چورتونه وهل، چې نابېره د باغ د یوې خوا نه یې ورې لور په ژړا ورته رامنډې کړې. میداس د لور په ژړا خپه شو او پوښتنه یې وکړه چې څه شوي دي. لور ورته وویل:

وګوره، بابا زموږ په باغ کې ټول رنګین ګلان خراب شوي دي. د دوی رنګ چا وړی دی. خوشبويي هم نه لري. د رامبېل سپینې نازکې پاڼې کلکې او ژېړې دي. دا هرڅه چا بدرنګه کړل .

میداس ورته وویل :

دا ګلونه او دا بوټي خو اوس ډېر قیمتي دي. په دې یو ګل ته ځان ته ډېرې ګلدستې اخیستلای شې.

خو شهزادګۍ هم هماغسې ژړل، ویل یې:

زما قیمتي ګل نه دی په کار... زما سپین، سره، کاسني او ګلابي ګلونه په کار دي. زه د ګلونو وړمې غواړمه.

میداس نور د خپلې لور ژړا ته نه شو ټینګېدای. ژر یې ورته پر سر لاس کښېښود چې هغې ته تسلي ورکړي. خو شهزادګۍ د سرو زرو په یو بوت بدله شوه .

پاچا چې د لور دا حال ولید، نو د ډېره غمه یې په سترګو کې اوښکې راغلې. هماغلته کښېناست او په چیغو چیغو په ژړا شو... یوه خبره یې بیا بیا کوله، چې: زما سره زر نه دي پکار.... زه خپله لور غواړمه.

د شاهي ماڼۍ سره نژدې یوه ښنه غونډۍ وه او خلکو باور کاوه، چې ټول ارواحان او اسطورې هملته اوسېږي. میداس سمدلاسه دې غونډۍ ته وختلو او سالي ینس ته یې اوازونه کول، چې ستړی شو، نو یوې ونې ته یې ډډه ولګوله .

هم دلته وخت سالي ینس ورته مخې ته ودرېده او پوښتنه یې ترې وکړه، چې ولې داسې غمژن یې .

میداس د ډېر غم او ستړیا نه خبرې نه شوې کولای. سالي ینس ورته بیا وویل :

تا سره خو ډېر سره زر دي.. نو ولې ژاړې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميداس ورته په پښو پرېوتو او ويې ويل :

تا رښتيا ويلي وو، زه پښېمانه يم... زه د دنيا هر يوشی د سرو زرو زغملای شم، خو خپله لور... خپله نازولې لور د سرو زرو د بوت په څېر نه شم ليدلای. زما د هغې خندا، د هغې خبرې يادېږي. زه په خپته وږی يم. خو هېڅ شی خولې ته نه شم اچولای. زه حريص وم... خو زه اوس پوه شوم چې په ژوند کې سره زر هرڅه نه دي. زه له تا ډېره بښنه غواړم، خو اوس له ما نه قدرت بېرته واخله، زه د يوه عام انسان په شان ژوند غواړم.

سالي ينس ورته وويل :

ډېره ښه ده، چې تا په خپله سزا وموندله او په خپلو کړو پښېمان يې .

بيا يې ورته د درېدو امر وکړ. ميداس د هغه له پښو راپاڅېد. نو سالي ينس د غونډۍ بلې خوا ته بهېدونکي سيند ته اشاره وکړه او ويې ويل :

دا سيند پيکټوس نومېږي. ورشه او د دې په اوبو کې ځان ووينځه. بيا په يوه منګي کې د دې اوبه راواخله او په ټولو هغو شيانو يې وشينده، چې د سرو زرو شوي دي .

ميداس په منډه د سيند پر لوري لاړ او د دې اوبو ته يې ټوپ کړل. ځان يې ووينځلو او بيا يې يو منګی راوغوښتلو، هغه يې د سيند له اوبو نه ډک کړ او خپل باغ ته لاړ، دا اوبه يې پر خپلې لور وشيندلې، هغه بېرته ژوندۍ شوه.

نو پاچا ښکل کړه او بيا يې نورې اوبه پر ګلانو او بوټو واچولې، چې هرڅه بېرته خپل اصلي حالت ته وګرځي .

په يونان کې د پيکټوس نومي سيند شګه زرينه ده او خلك باور لري چې په دې کې ميداس لمبلي وو، نو ځکه يې رنګ داسې دی.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library